

Stečaja Novolesa zaenkrat ne bo

Likvidnostne težave — Prodaja opuščeni objektov bi jih olajšala, a ni kupcev

NOVO MESTO — Novoles vse bolj tone. Proti stečaju se v vodstvu krčevito borijo tako že vse letošnje leto, saj jih tare huda nelikvidnost. Svoje premoženje ponujajo kot jamstvo bankam, ki rešujejo njihovo denarno stisko. Tako so zastavili že stavbo, v kateri je Salon pohištva, ter nekatere svoje počitniške zmožljivosti. So tudi druge možnosti, ki pa se v našem sistemu, kjer se sicer pogovarjamo o tržnem gospodarstvu, vse prepočasno odpirajo.

«Če bi veljal trg kapitala, ponudbe in povpraševanja, bi Novoles odprodal svoje opuščene objekte v Mirni Peči, na Dvoru, v Gotni vasi, Podhosti in še kje in se s pridobljenim kapitalom sam saniral,» pravi vršilec dolžnosti namestnik

dobro, nova organiziranost, za katero bodo glasovali na referendumu konec avgusta, pa naj bi to omogočila. Do tedaj je treba nekako zdržati. Ustrezno podporo je Novoles že dobil pri glavnih upnikih.

Kako akutna zna biti stiska, dokazuje že dejstvo, da je bil Novoles konec prejšnjega meseca tik pred generalnim štrajkom, saj so delavci šele potem, ko so z njim zagrozili, dobili plačo. Računajo, da bo izguba v prvih šestih mesecih znašala 80 milijonov dinarjev, v njenem znesku pa je kar ena tretjina obresti. Predvidevajo, da bi jo s korenitim zmanjšanjem zalog in direktnih stroškov v tretjem četrtletju prepolovili in v zadnjem četrtletju povsem odpravili.

• ZGODOVINA SE PONAVALJA — Županstvo občine Dvor, okraj Rudolfovo, prosi naj bi visoki deželni zbor pripomogel k temu, da se na kak način otvori kakršna že tovarna in se tako prepreči daljnje izseljevanje v tujino. Tako je 3. julija 1991 na »visoki deželni zbor kranjski« naslovilo prošnjo »ponižno podpisano županstvo občine Dvor«. Natanko 89 let kasneje, v torek popoldne, je na protestnem zboru proti opuščanju delovnih mest v Suhi krajini blizu dvesto zbranim »protestnikom spregovoril predsednik KS Žužemberk Janko Skube in na koncu oblikoval zahteve krajanov po tem, da se v sedanjih opuščeni Novolesovih prostorih na Dvoru čimprej zopet prične karkršnakoli proizvodnja za najmanj 50 zaposlenih, da se razčisti vprašanje o nenamensko porabljenih sredstvih za nerazvite, da vsi odgovorni v občini strjejo napore proti siromaščenju Suhe krajine z delovnimi mesti. Protestnega shoda se je udeležil tudi novomeški župan Marjan Dvornik, ki pa zbranim ni mogel dati konkretnih obljub o novih delovnih mestih.

ka generalnega direktorja Dušan Plut, ki meni tudi, da bi morale družbenopolitične skupnosti v širših občinah, v katerih se nahajajo Novolesovi obrati, podjetju kljub vsemu ponuditi svojo pomoč v obliki odpisa občinskih dajatev, prav tako pa tudi republika.

Utemeljitev je po njegovem v tem, da Novoles ima zmožljivosti, trg in programe, manjka mu le denarja in kadrov. Sedanjih neustreznih programov v sedanjih organiziranosti ni moč takoj odpraviti, ker bi to potegnulo navzdol tudi

li. O odpuščenju delavcev za sedaj ni govora, ne vidijo pa perspektive v osamosvajanju »uspešnih« tozov — take tendence so se ponekod že pojavile — saj menijo, da takih, ki bi bili lahko v tem trenutku povsem samostojni, ni. Zaradi številnih zunanjih, predvsem pa notranjih vzrokov v Novolesu ne dosega proizvodnih planov, zato pričakujejo še močne notranje pretrese.

T. JAKŠE

NAŠI NIZOZEMCI PRIHAJAJO

KOČEVJE — Slovenska izseljenska folklorna skupina iz Nizozemske, ki šteje 30 plesalcev in plesalk, bo nastopila v Škofevem domu 26. julija ob 18. uri. Pokroviteljica nastopa je Oprema Kočevje, vstopnice pa prodajajo v turističnem uradu (pri avtobusni postaji), kjer bodo domačini 26. julija ob 14.30 plesalce iz Heerlerheida tudi sprejeli.

TOPLICE SKORAJDA PREMAJHNE — Leto za letom vse manj ljudi odhaja na Jadran, zakaj, ni potrebno posebej omenjati. Dolenjci najdejo nadomestilo kar v Šmarjških in Dolenjskih Toplicah, kjer so že konec minulega tedna z obiskom posekali vse rekorde. Voda je res morda nekoliko pretopla, ohladili bi se lahko le v Krki, vendar ta za kopanje ni več primerna. Posnetek smo sredi tedna naredili v Dolenjskih Toplicah. (Foto: J. Pavlin)

PRIZNANJA OB DNEVU BORCA

NOVO MESTO — Na tradicionalni prireditvi pred dnevom borca, ki je bila v torek, 3. julija, v prostorih Dolenjske galerije, je predsedstvo Občinskega odbora ZZB NOV podelilo posebna priznanja in pohvale jubilantom, borcem NOV, delovnim organizacijam ter zaslužnim delavcem na področju ohranjanja, razvijanja in negovanja tradicij NOV. Več v naslednji številki.

BERITE DANES!

- na 2. strani:
 - Zbogom, romantično slovenstvo!
- na 3. strani:
 - Zakaj ne bo več prekucij
- na 4. strani:
 - Vladi podpisali bianco menico
- na 5. strani:
 - Župan proti »kulturni revoluciji«
- na 6. strani:
 - Strah in negotovost med delavci
- na 7. strani:
 - V Trebnjem poteka 23. likovni tabor
- od 9. do 12. strani:
 - Dolenjski razgledi
- na 13. strani:
 - Življenje z aidsom bo še težje
- na 20. strani:
 - Ljubljana je »posodila« svate

Danes se bo vreme znova poslabšalo, za konec tedna meteorologi tudi pri nas pričakujejo blagodejen dež.

Vlada odriva sindikat na stranski tir

M. Ravnik v N. mestu

NOVO MESTO — Druge seje občinskega sveta Zveze svobodnih sindikatov Novo mesto prejšnji četrtek se je udeležil tudi predsednik te republiške sindikalne organizacije Miha Ravnik. Razpravljali so tako o včlanjevanju v ZSSS kot o organiziranosti te organizacije in njenem sodelovanju z drugimi sindikati, sprejeta pa je bila tudi pobuda za ustanovitev novomeškega »podjetniškega inkubatorja« in oblikovana vrsta zahtev do skupščine.

V tako imenovani Ravnikov sindikat se je v novomeški občini včlanilo že blizu 60 odstotkov zaposlenih. V vsaj republiki je ta odstotek nekaj nižji, zdaj naj bi ZSSS združevala okrog polovico vseh zaposlenih. Organiziranost, ki jo pripravljajo v novomeških svobodnih sindikatih, bo temeljila na načelu racionalnosti in strokovnosti. Skušali bodo narediti takšno, da bo čimboljše orodje za dobro delo v korist članstva in da bo čimveč denarja za izvajanje obsežnega sindikalnega programa. Samo članarina bo za to premalo, treba bo pridobiti še kakšne druge vire. Vsi dogovori tečejo v tej smeri, da bo v Novem mestu sindikalni »servis« za regijske sindikalne odbore dejavnosti. Slišati je bilo, da bo do septembra izdelan program dela z natančno razdelitvijo dela, pristojnosti in odgovornosti.

Miha Ravnik je precej govoril o (ne)sodelovanju z drugimi sindikati v Sloveniji in z novo oblastjo. Rekel je, da jih izvršni svet očitno odriva na stranski tir, za večino stvari, pomembnih za delavce, zvedo šele iz časopisov. Izboriti si nameravajo drugačen položaj, sicer bodo čista opozicija in bodo organizirali štrajke, kar pa oblasti ne more biti v interesu. Potrdil je pripravljenost za sodelovanje z drugimi sindikati, saj razbitost sicer najbolj škodi delavcem v odnosu do oblasti in delodajalcev, vendar pa pričakujejo spoštovanje pravil igre in kriterija števila članstva.

Z. L.-D.

Vse je nared za Srečanje v moji deželi

Dolenjske Toplice v pričakovanju rojakov

DOLENJSKE TOPLICE — Prireditve Srečanja v moji deželi se bližajo vrhuncu, osrednji prireditvi, ki bo jutri, v soboto, 7. julija, na gozdni jasi v Dolenjskih Toplicah. Včeraj je bil v Garni hotelu na Otočcu znanstveni sestanek na temo »Načini in perspektive sodelovanja Slovencev doma s Slovenci po svetu« v organizaciji Slovenskega geografskega in Slovenskega sociološkega društva. Prireditvi je veliko število strokovnjakov, otvoritveni govor pa je imel sekretar republiškega sekretariata za mednarodno sodelovanje dr. Dimitrij Rupel.

Danes, v petek, bo ob 20. uri v farni cerkvi sv. Ane v Dolenjskih Toplicah večer cerkvenih pevskih zborov. Jutri bo organiziran sprejem za vse udeležence Srečanja, kot ponavadi s tradicionalno dobrodoščilo, folkloro in bogato obloženimi stojnicami, na voljo pa bodo tudi revije in časopisi iz zamejske Slovenije ter novejša produkcija založbe Drava, Mohorjeve družbe iz Celovca, Mohorjeve družbe iz Gorice in Založništva slovenskega tiska iz Trsta.

Ob enajsti uri bo za vse zbrane na gozdni jasi maševal ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar, po mači pa jim bo spregovoril predsednik slovenske skupščine dr. France Bučar.

V pisarnem narodnozabavnem delu prireditve bodo nastopili: folklorna skupina France Marolt iz Ljubljane, slovenska folklorna skupina Bled iz Essna, Trta iz Žitare vasi na Koroškem, nonet Rog iz Kočevja in Zagorski fantje iz Zagorice. Sodelovali bodo tudi slovenski pevski zbor Uspeh iz ZDA, ljudski godci Franc

• Res je, da je izseljenska prireditve Srečanje v moji deželi posvečena predvsem našim rojakom onkraj meje, je pa namenjena prav tako vsem, ki živimo tukaj, saj je namen srečanja prav v tem, da se spoznamo in pogovorimo med sabo, da pokažemo, kaj cenimo in kaj bi iz naše narodne in kulturne zakladnice radi ohranili bodočim rodovom. Da se bo to zgodilo v sproščeni in kulturnem ozračju ter da bodo rojaki, ki se bodo udeležili prireditve, čutili, da so dobrodošli, pa je naša odgovornost. Zato ste vsi vabljeni na Srečanje, ki postaja del skupnega žitja Slovencev z vsega sveta!

Šutej iz Sečjega sela, violinist in citrar Jože Zajc ter številni drugi. Posebej bo organiziran program za otroke, zanje pa bo v otroškem vrtcu zagotovljeno tudi varstvo. Seveda bodo za ples igrali številni ansambli, med njimi Nagelj, D bend, Novina in drugi.

T. J.

Spravna slovesnost v Rogu

V nedeljo ob 11. uri pri grobišču pod Krenom

KOČEVJE, LJUBLJANA — Spravna slovesnost pri grobišču domobrancev pod Krenom v Kočevskem Rogu bo v nedeljo, 8. julija, ob 11. uri. Na njej bo govoril predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan, maševal pa bo nadškof dr. Alojzij Šuštar.

Predsedstvo republiške skupščine in škofjski ordinariat sta ustanovila skupino, ki bo organizirala slovesnost v Rogu. Ta skupina se je prvič sestala 26. junija, vodil pa jo je dr. Dušan Plut.

Obravnali so številne organizacijske probleme. Ker so ceste v Rogu makadamske in ozke, bo tisti dan promet le enosmeren. Parkirišče v bližini prireditve ni, zato bo potrebno nekaterim do grobišča in kraja prireditve pešati tudi po nekaj kilometrov. Prireditve bo na pogozdeni jasi, območje je skalnato ali porastlo s podrastjo, zato naj bodo udeleženci primerno obuti in oblečeni. Prižiganje sveč bo dovoljeno le na urejenem prostoru blizu grobišča. Odsvetujejo tudi oddaljevanje od kraja prireditve. Udeleženci naj se zaustavijo pri

• Kot piše zagrebška revija Start, je beograjski katoliški nadškof dr. France Perko, doma iz vasi Krka ob izviru Krke, predlagal, naj bi kot spomenik žrtvam Jasenovca zgradili skupno pravoslavno-katoliško cerkev. Meni, da bi bilo zelo lepo, če bi v duhu krščanstva zgradili skupen spomenik — cerkev vsem žrtvam minule vojne. To so bile žrtve človeškega sovraštva in nizkih strasti ustašev, četnikov, pa tudi komunistov. Vojnim žrtvam lahko dodamo še mnogoštevilne žrtve v prvih povojnih letih. Genocid so doživeli vsi jugoslovanski narodi, čeprav je v absolutnem številu imel največ žrtv srbski narod. Zato bi bila skupna cerkev v Jasenovcu ne le spomenik žrtve, ki so v njem umrle, ampak tudi pomnik in znamenje medsebojnega spoštovanja in zaobljube, da se kaj takega pri nas ne bo nikoli več ponovilo.

varovalnih ograjah ob jamah. Ker bo obisk povezan z naporom, odsvetujejo udeležbo starim, bolnim in otrokom. Ob cesti bo poskrbljeno za hrano in pijačo. Kočevski gozdarji so že označili pot do grobišč, označena so tudi cestna križišča.

DOLENJSKI LIST
VSAK
STUDIJSKA KNJIZNICA
MIRANA JARCA
68000 NOVO MESTO
DL 068415
CETRTEK

Plača v delnici

Nov premierov podvig?

Veliki mag Ante Marković tokrat resda ni ponovil decembrske spektakularne poteze, ko je iz rokava potegnil konvertibilni dinar, je pa zato zvezni kupščini ponudil še pomembnejšo stvar: delavske delnice s predpravo nakupa na popustom za zaposlene, ki bodo pri-
pomogle, da bo družbena lastnina ponekod že po enem letu (kot predvideva rok za preobrazbo podjetij) bolj ali manj neboleče izpuhtela. S tem bodo dokončno spodrezane korenine realsocialističnega družbenega sistema (ki se je pokazal za iluzijo in meander zgodovine, do dr. Zupančiču, ne da bi bilo poprej treba družbeno lastnino podržaviti in se riniti v predsamoupravno povojno ob-
obje, kar je kot prehodno fazo name-
vala uvesti nova slovenska vlada pod
posodarsko taktirko dr. Jožeta Men-
tingerja.

Predsednik zvezne vlade Ante Marković si je s to potezo samo še utrdil slovesno zvitega pragmatika. Zavedal se je, da z zamrznitvijo osebnih dohodkov ne bi mogel zadržati vse bolj pretreče socialne eksplozije, pozabil pa tudi ni, kaj je obljubil: svobodno oblikovanje plač skladu z uspešnostjo na svobodnem trgu. Ker se ni dalo narediti ne enega ne drugega, ne da bi priklical novo inflacijo, je »izumil« delavske delnice in ubil vse muhe na en mah. Namesto denarja bodo delavci dobili papir in z njim ob-
lubo za lepo prihodnost, ki jo obeta kapitalistično delničarstvo, podjetja pa bodo pridobila dodatnih 6 milijard dinarjev akumulacije, ki bo pomagala, da se gospodarstvo nekoč postavi na noge. Kaj zato, če je veliko neznanj in negotovosti okrog tega, tudi v konvertibilnosti dinarja sprva nismo verjeli in smo domoljubi, da je premier res tak kavelj!

M. LEGAN

SPOROČILO BRALCEM

Zaradu praznika dneva borca, ko tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani, ki je naš list izdelal dan kasneje. Bralce prosimo za razumevanje.

Uredništvo

GRAČNERJEVA KRAVA NAJBOLJŠA — Kmečki praznik je minulo, sončno nedeljo privabil v Tržišče blizu 2000 obiskovalcev. Ti so resda v večjem številu navijali za kosce in kosice (pri moških do 50 let je zmagal Cveto Aupič z Trznika, pred Milanom Zupančičem s Polja in Cirilom Majcnom iz Malkovca, pri moških nad 50 let pa Karel Simeonov pred Jožetom Papežem, oba iz Vodal, ter Vinkom Majcnom z Malkovca, pri ženskah pa je bila prva Danica Žonta, pred Marjano Koren in Slavko Zupan), toda takrat je bila pomembnejša razstava in ocenjevanje plemenskih krav. Najboljše krave od 430 živali v občini so odbrali strokovnjaki, za najboljšo pa razglasili Palmo Franca Gračnerja iz Pre-
starejših krav je bila druga Živka Rudija Ruparja iz Zavrtača. Pri mlajših kra-
vanh je bila najbolje ocenjena Sora Silva Volariča iz Šanturja pri Bregu pred
Danico Ivana Camloha iz Gaberja. Na sliki: zmagovalka. (Foto: P. Perc)

Zbogom, romantično slovenstvo

Sta bila navdušenje in razočaranje nad igro in porazom jugoslovanske nogometne reprezentance na fienškem stadionu zadnje integrativno jugoslovansko dejanje? Ali pomeni deklaracija o neodvisnosti Republike Slovenije dokončan pokop ideje o Jugoslaviji kot skupnosti narodov? Ali pa sta oba dogodka samo drobna kamenčka v mozaiku, ki ga sploh ni mogoče dokončati, saj se ves čas menjajo tako osnovna zasnova kot moštvi, ki naj bi mu dali dokončno obliko. S tega zornega kota je Jugoslavija ena sama nepredvidljivost, kriza pa je normalna stanje. Tako »normalno« stanje pa vendarle traja predolgo in smo ga že vsi siti.

Zato deklaracija o suverenosti Slovenije sploh ne pomeni kdove kakšnega presenečenja, presenetljiva je le naglica pri njenem sprejetju in objavi. Po svoje je presenetljiva tudi soglasnost poslancev v republiškem parlamentu, saj so bili samo trije poslanci proti, dva sta se vzdržala, 187 pa jih je bilo za to, da

Slovenija postane suverena država. Kako bo na to gledala Evropa, ta hip še ni jasno, ampak glede tega si nihče ni smel preveč beliti glave, kajti tudi Litve niso sprejele odprtih rok, pa tudi nad združljivo Nemčijo niso bili preveč navdušeni. Tako Litva kot Nemčija pa sta realnost zadnjega desetletja 20. stoletja, ko očitno prihaja do tektonskih premikov v družbenih ureditvah, pojmovanjih narodov itd. Evropa bo pač morala sprejeti tudi Slovenijo.

Večje vprašanje je, kako bomo našo lastno suverenost prenesli Slovinci sami. O tem, da jo vsi sprejemamo z odprtimi rokami, da smo si je vsi želeli in da jo bomo potrdili tudi na referendumu, če bo treba, ni nobenega dvoma. Ampak Boštjan M. Zupančič pravi, da se suverenost ne da razglasiti, treba si jo je priboriti. Kaj vse obsega suverenost določene države oz. katere pogoje je treba izpolniti, da je država suverena, pa vemo že iz šole. Imeti mora svojo vojsko in policijo, mora biti gospodarsko kolikor toliko učinkovita, z lastno zunanjo politiko, da ne govo-

rimo o pravni suverenosti. Vsega tega še nimamo, zato lahko rečemo, da smo simbolično stopili na pot, ki pelje k samostojnosti, k cilju, h kateremu teži slovensko ljudstvo že stoletja, kot je dejal pisatelj Seligo.

Koliko smo pripravljeni žrtvovati za ta veliki cilj? Kako se bomo morali spremeniti, da bomo vse to zmogli? Predvsem bo moral Slovenec gledati na Slovenca drugače kot do sedaj, pa tudi mesto na mesto ali regija na regijo. Prislovitve slovenske nevoščljivosti in privoščljivosti, ki naj bi nas v preteklosti ohranjala pri močeh in v kljubovanju pritiskom, ne bomo več potrebovali. Morda bi se morali pri tem zgledovati pri drugih narodih, ki so bolj kooperativni, ki so svoj čuti narodne pripadnosti gojili še na malce drugačne načine kot v pesmijo ali kakšnim drugim ljudskim običajem. Slovinci se poslavljamo od romantično solzavega občutenja svoje nacije in postajamo evropski narod z lastno državo, z jasno razpoznavno identiteto.

J. SIMČIČ

Toplarna v Kanižarici že vznemirja

V rudniku zatrjujejo, da ni nevarnosti za človekovo okolje

KANIŽARICA — Medtem ko je enega od delegatov črnomaljske občinske skupščine presenetila novica v sredstvih javnega obveščanja, da bodo gradili pri kanižarskem rudniku termoelektrarno-toplarno (TE-TO), ki pa bi po njegovem negativno vplivala na okolje, so v Kanižarici pripravili odgovor, ki spodbija dvome o morebitnih motečih vplivih TE-TO na okolico.

Energetski objekt TE-TO je bil vključen v dolgoročni plan energetike Republike Slovenije že v obdobju 1975—1980 ter vse do leta 2000. Ker pa so bila ležišča premoga slabo raziskana, objekta z močjo 12 do 20 MW niso zgradili. Lani se je ponovno pokazala potreba po gradnji TE-TO z močjo 20 MW v bližini rudnika. Prav v tem objektu vidijo v Kanižarici še edino možnost za obratovanje rudnika, ki bi ga sicer leta 1997 morali zapreti. Toplarna Ljubljana, ki ji sedaj namenijo kar 70 tisoč don drobnih vrst premoga, bo prešla na uporabo plina, novi belokranjski objekt pa naj bi začel obratovati leta 1995.

V rudniku sedaj razpolagajo z leto dni starimi podatki o zalozah premoga; bilančne rezerve znašajo dobrih 3,1 milijona ton, izvenbilančne 3,8 milijona ton, potencialne rezerve pa 2 milijona ton. Glede na to, da bi TE-TO na leto porabil 90 tisoč ton premoga, bi rudnik lahko obratoval 30 do 40 let. Njena moč pa bi bila prilagojena potrebam toplotnega konzuma črnomaljske občine in njene okolice ter energetskim potrebam Bele krajine in Dolenjske.

Vsem, ki se boje ekološkega onesnaževanja, v rudniku postrežejo s podatkom, da bo kotel v njihovem energetskem objektu najmodernejša tehnološka rešitev, ki je danes poznana v svetu. Kotel bo imel sistem zgorevanja v vrtnčasti plasti, pri takšnem zgorevanju pa je v kurišče moč dati apnenc, ki se kemično veže z žveplom v tolikšni meri, da ni potrebno dodatno odžvepljevanje. Za odstranjevanje prašnih delov iz dimnih plinov pa bo sistem opremljen z vrstnimi filtri.

Rudnik navaja tudi vrsto prednosti njihove naložbe, za katero bi denar prišel iz energetskih sredstev, dobili bi kreditne dobaviteljev opreme, mednarodno posojilo za ekološke rešitve, denar porabnikov in seveda lastna sredstva. Tako bi lahko znižali ceno premoga, izboljšali bi ekološko problematiko Bele krajine, saj bi lahko ukiniti kurišča v hišah ter industriji in toplarno na Čardaku. Omenjajo tudi pomen zaradi strateškega območja ter vloge TE-TO v elektroenergetskem sistemu in sistemu daljinskega ogrevanja Črnomlja.

Sedaj pripravljajo obsežne »študije izvedljivosti«, kot so jo poimenovali in ki bo, tako pričakujejo v Kanižarici, prikazala realne možnosti za gradnjo energetskega objekta ob rudniku. V rudniku pričakujejo, da bo ta elaborat tudi omogočil vključitev TE-TO v dolgoročni plan razvoja občine in energetski plan Republike Slovenije za obdobje 1990—1995.

M. B.-J.

Naša anketa

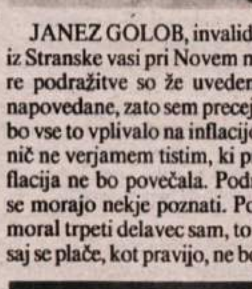
Naše (ne)perspektive

20. junij, datum, pred katerim je trepetal marsikdo v Jugoslaviji, ker se je takrat izteklo obdobje veljave nekaterih za vse pomembnih ukrepov zvezne vlade Anteja Markovića, je mimo. Mimo je tudi premiorov nastop v zvezni skupščini, na katerem je predstavil svoje nove ukrepe za nadaljnje krmarjenje jugoslovanske barke proč od kriznih viharjev. In — svet še stoji, z Jugoslavijo vred. Seveda pa nam ubogim param v Jugoslaviji kljub demokraciji, ki se trudi paradiirati, kljub vse bolj trznemu gospodarstvu, liberaliziranemu uvozu in še možnemu poceni nakupovanju na koncu Celovške ne kaže nič dobrega. Podražile so se komunalne storitve in stanarine, cestnine, elektriko še zmeraj plačujemo po zimski tarifi, kmetje napovedujejo štrajk zaradi prenikljivih zaščitnih cen itd. Plače pa so tako rekoč zamrznjene oz. bodo posebej pridni dobili nekaj več lahko v delnicah, s katerimi pa se seveda ne da v trgovino po kruh, plačati vrtca ali (pre)dragih šolskih potrebščin. In ker je gospodarstvo vse bolj na psu, ga je treba razbremeniti, plačali pa bomo prej ko slej neposredni uporabniki. Stiskanje pasu je huda reč, posebno če je jasno, da v nobenem primeru ne bo zares boljše preje kot v poldrugem desetletju ali dveh, pa še za to ni jamstva. Teško nam!

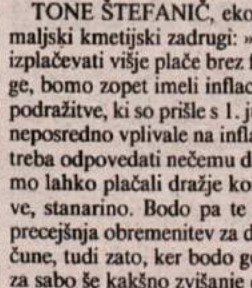
MATJAŽ RUS, samec iz Metlike: »Kako bom preživel ob napovedanih podražitvah? Super! V Avstriji bodo cene enake. Za dražjo elektriko se ne sekiram. Samo da zdrži do konca mondiala, potem jo lahko izklopim, jaz bom šel taborit. Zaradi nizke plače se tudi ne sekiram, saj imam tekoči račun. Hrana? Sodelavec mi je dolžan zajca, pa mama je šla v pokoj, pokojnine so pa tako in tako večje od plač. Bencin bom še naprej tankal za 100 din. Skratka, zame bo vse super!«

ANDREJ VIDMAR, papirničar v TES Brestanica: »Po svoje imam še srečo, kajti živim v eni sami sobi kot podnajemnik pri starših, tako da imam relativno majhne stroške s stanovanjem. Ne vem sicer, kako bo, ko se bo družina povečala še za enega člana in bomo štirje, saj mi stanovanja ne dajo. Bojim se, da bomo vsi skupaj en sam socialni problem, ampak brez socialne podpore. Ponujajo nam obveznice namesto plače in počitniškega regresa, ampak v trgovini nimam z njimi kaj kupiti.«

JANEZ GOLOB, invalidski upokojenec iz Stranske vasi pri Novem mestu: »Nekatere podražitve so že uvedene, nekatere so napovedane, zato sem precej v skrbeh, kako bo vse to vplivalo na inflacijo. Kaže slabo in nič ne verjamem tistim, ki pravijo, da se inflacija ne bo povečala. Podražitve energije se morajo nekeje poznati. Podražitve pa bo moral trpeti delavec sam, to je sedaj očitno, saj se plače, kot pravijo, ne bodo popravile.«

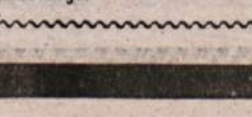
ZINKA KMETIČ, gospodinja z Bizetjskega: »Težko bi prenesli kakšne večje podražitve, saj smo šestčlanska družina. Ker se preživljamo s kmetijstvom, lačni še ne bi bili. Seveda pa bi morali precej stiskati, če se bodo podražile ostale stvari, na primer elektrika. Že zdaj si težko kaj privoščimo, o dopustu sploh ne razmišljamo. Veliki stroški so tudi s šolo. Ravno zdaj sem namenjena v papirnico po šolske potrebščine, ne vem, koliko bodo stale. Ne zamisljam si, kako bo, če bodo cene spet podvajale.«

STONE ŠTEFANIČ, ekonomist v črnomaljski kmetijski zadrugi: »Če bodo začeli izplačevati višje plače brez finančne podlage, bomo zopet imeli inflacijo. Menim, da podražitve, ki so prišle s 1. julijem, ne bodo neposredno vplivale na inflacijo. Se bo pač treba odpraviti nečemu drugemu, da bomo lahko plačali dražje komunalne storitve, stanarino. Bodo pa te podražitve kar precejšnja obremenitev za družinske proračune, tudi zato, ker bodo gotovo potegnile za sabo še kakšno zvišanje cen.«

ANA HROVAT, administrativni tehnik iz Trebnjega: »Poisitati si bomo morali dodaten zaslužek z delom popoldne. Da bi se dalo kje kaj prihraniti, pri teh plačah ni mogoče. Na morje pa kljub podražitvam gremo. Mislim, da je slovenski recept, kako biti kos podražitvam, ta, da se več dela. Doseženi standard nekako ne bi smel iti na nižje. Podražitve verjetno sodijo v sklop bolj evropskega vrednotenja storitev in blaga. Toda samo višje cene niso dovolj za vstop v Evropo.«

MARTIN STRLE, delavec v sevniški M-Kopitarni s Studenca: »Še sreča, da živim pri starših, sicer s slabo plačo ne bi mogel preživeti. Imamo tudi košček zemlje, tako da vsaj nekaj hrane pridelamo sami. Res ne vem, kam bo pripeljalo najnovejšo divjanje cen. Upam le, da se ne bomo spet vrnili tja, kjer smo bili še nedavno. Sprašujem se, doklej bo mali človek prenašal najtežja bremena raznih reform.«

MILENA MARINČ, prodajalka iz Kočevja: »Kako bomo preživeli podražitve, je predvsem odvisno od tega, koliko pomoči bo. Za stanarino dobivamo subvencijo že zdaj. Z možem sva res oba zaposlena in on dobiva plačo, ki je v občinskem povprečju, v trgovini pa so plače podpovprečne. Imava 4 otroke in 120 m² veliko stanovanje. Iz vsega tega lahko vsak sam sklepa, kako živimo zdaj in kako bomo ob novih podražitvah.«

MOJCA KLUN, prodajalka iz Ribnice: »Naša družina je 4-članska. O podražitvah in inflaciji ne vem dosti, ker ne berem časopisov in ne poslušam radia. Ni časa, saj gradimo hišo. Z družbenimi stanovanji in stanarinami je pa tako, da v stanovanjski skupnosti trdijo, da so stanarine prenikle, stanovalci pa, da so previske. Verjetno imajo oboji prav. Najbolje bi bilo, če bi družbeno stanovanja prodali zasebnikom, saj bi se prvi rešili izgub, drugi pa dobili svoj dom in sami videli, koliko stane vzdrževanje.«

Premoženje nazaj po pravni poti

Novomeška pobuda republiški skupščini za sprejem predpisov, ki bodo omogočili enoten način vračanja odveztega premoženja v Sloveniji — Ze zahtevki

NOVO MESTO — Občinski sekretariat za urbanizem in varstvo okolja že ima v rokah dva konkretna zahtevka za vrnitev po vojni nacionaliziranih nepremičnin. Podružnica Slovenske kmečke zveze Šentjerneje pa je naj naslovila skupno izjavo 54 občanov krajevne skupnosti Šentjerneje in Orehovica, prizadetih z arondacijo oz. nasilnim odvzemom zemljišč za bišvo agrarno skupnost, od katerih jih 15 zahteva vrnitev kmetijskih zemljišč. Zahtevki za vrnitev zemlje so vložili tudi že z arondacijo prizadeti v Meniški vasi, imajo pa tudi dve vlozi za vrnitev zaplenjenega premoženja, kar sicer ni stvar državne uprave, ampak sodišča.

Pred letošnjimi volitvami so kar vse stranke v Sloveniji, nove in za njimi štiste, ki so se preoblikovale iz starih družbenopolitičnih organizacij, v svojih programih objavljale popravljive krivice iz preteklosti ter pri tem tudi vračanje odveztega premoženja. Ljudje so to vzel zelo zares in zdaj lovijo politike oz. novo oblast za dano besedo. Seveda bodo stvari zdaj, ko bo treba obljube izpolniti, mnogo težje in bolj zapletene, kot so si nekateri predstavljali. V uveljavljanju nekaj agrarnih reform je bilo od vojne sem iz zasebnih rok vzete precej obdelovalne zemlje, gozdov, odzve-

tih je bilo mnogo tovarn, tovarnic pa hiš ali delov hiš. Trgovska družbena podjetja na primer bi ostala praktično brez trgovin v starem mestnem jedru Novega mesta, če naj bi vrnilo te prostore stari lastnikom. Potem bi se lahko pojavil problem odvečne trgovske delovne sile pa morda tudi pomanjkanja trgovskih lokalov, če bi se novi-stari lastniki odrekli dejavnosti, ki je zdaj v lokalih. Popravljanje v preteklosti storjenih krivic skratka ne bo niti najmanj lahko, posebno če naj bi udeleženi drugo predvolilno obljubo, da namreč s tem ne bi smeli delati novih krivic.

O tem, kako se lotiti vračanja nacionaliziranih ali kako drugače odvzetih nepremičnin, za kar se v upravnih or-

ganih srečujejo s hudimi pritiski s terena, so odgovorni v novomeški občini imeli pred kratkim poseben posvet. Udeleženci posveta so si bili enotni, da sedanja zakonodaja skoraj ne omogoča razreševanja te problematike. Menili so tudi, da je za to potreben enoten pristop v vsej republiki na osnovi odločitev pristojnih republiških organov in skupščine. Kot nesprejemljivo so ocenili zahtevo občanov iz Šentjerneje in Orehovice, da bi dosedanj upravitelj po pravilu letošnje letine ne smel več uporabljati ali

• Za sistemsko reševanje teh, sicer upravičenih zahtev za vračanje odveztega nepremičnin po pravni poti se je zavzela tudi novomeška vlada. Zaradi neustrezne zakonodaje je z delegatsko pobudo republiški skupščini že predlagala pospešitev priprav republiških izhodišč in predpisov, ki bodo omogočili enotno reševanje v vsej republiki. Novomeška občina pa se je na te postopke že začela pripravljati z vzpostavljanjem evidence razlaščenega premoženja pri sekretariatu za urbanizem in varstvo okolja.

dati v najem zemljišč brez soglasja pravnih lastnikov, pač pa so za to, da se rešujejo vse zadeve po redni pravni poti.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

M. B.-J.

V »BORCU« O SPRAVI

Najnovejša trojna številka revije Borec bo gotovo deležna precej pozornosti, saj poleg ostalega že ustaljenega gradiva, ki sega od literarnih prispevkov do zgodovinskih pričevanj, prinaša tudi prispevke več kot 40 uglednih slovenskih zgodovinarjev, družboslovcev, publicistov in udeležencev NOB, ki so na anketno revije Borec zapisali svoje kritične, analitične in angažirane poglede na ta hip nedvomno zelo aktualno temo — narodno spravo.

be, si ustvarili soliden standard in bili v mnogih primerih celo zagreti člani osnovnih organizacij ZK. V glavnem so torej svoj opozicijski spretno in uspešno skrivali.

Seveda gre za drobne človeške slabosti, ki jih je sociologija strnila v izraz »čredni nagon« podrediti se večinskemu razpoloženju, ker je to vedno najvarnejše. Nikomur ne bi smeli zameriti, da je v strahu za existenco v preteklosti ravnal, kot je ravnal; navsezadnje so o oportunistih vedno največ govorili tisti, ki brez oportunitizma nikoli ne bi bili prišli v položaj, da bi drugim delili lekcije o njem.

Enako je človeško razumljivo novo stanje: tudi če ljudje zaupajo v demokratičnost nove oblasti, je vendarle najzanesljivejši opraviči za bivšim režimom — še najbolj zanesljivo pa je lastno vlogo v sodelovanju z njim čim bolj zmanjšati in lastne usluge za njegovo zrušitev čim bolj poudariti. Kajpak v skladu z domnevo, da se bodo po »borčevskih« zaslugah delile funkcije tudi v novem režimu, oziroma da revolucija vseh svojih otrok vendarle ne požre, temveč mnoge tudi osreči.

Toda eno je »nagrada«, ki jo »borci« pričakujejo od zmagovalcev, nekaj drugega pa je merilo, ki ga zmagovita stran uporablja za izbiro novih vodilnih ljudi. Seveda so zasluge za zmago vedno bile in bodo eno od najpomembnejših meril za prevzem funkcije pri vsaki pomembnejši zamenjavi oblasti, še zlasti pri tako koreniti, kot jo zdaj doživljata Slovenija in morda še bolj Hrvaška.

M. PREDAN

Simboli v duhu časa

70 **ljubljska banka**
Pravi naslov za denarne zadeve
Dolenjska banka d.d. Novo mesto

PRODAJA OBVEZNIC GORENJA KONCERN, d.o.o.

Cenjene varčevalce obveščamo, da pričinja banka v juliju letos s prodajo obveznic Gorenja Koncern, d.o.o. Glavne značilnosti obveznic so:

- Gorenje Koncern, d.o.o. je izdal obveznice za financiranje razvojnih programov svojih družabnikov v letu 1990;
- skupna vrednost obveznic znaša v dinarski protivrednosti 5.000.000 DEM;
- obveznice so izdane v apoenih po 100 DEM in po 500 DEM in glasijo na prinosa; obrestna mera za obveznice je 10% letno in je fiksna;
- prvi kupon zapade v plačilo 15. 1. 1991, zadnji pa 15. 7. 1995;
- za plačilo obveznosti iz obveznic jamči Gorenje Koncern, d.o.o. s svojim trajnim kapitalom.

Prodaja obveznic preko Ljubljanske banke Dolenjske banke d.d. Novo mesto poteka v naslednjih bančnih enotah:

- v Črnomlju v enoti banke na Trgu svobode 2,
- v Metliki v enoti banke na Trgu svobode 7,
- v Novem mestu v enoti banke na Kettejevem dvoredu 1,
- v Trebnjem v enoti banke na Cesti Gubčeve brigade 4a.

Občani lahko obveznice kupijo v zgoraj navedenih bančnih enotah od 6. 7. 1990 do vključno 14. 7. 1990. Nakup obveznic predstavlja učinkovito finančno naložbo, zato vam svetujemo, da se za vse morebitne dodatne informacije in za nakup zglosite po telefonu ali osebno v banki.

Pomočnik žrtve režima

Važno je biti zraven, na pravi strani

MARIBOR — Znanci vic iz enopartijskih časov govori o človeku, ki se je predstavil za pomočnika nosilca spomenice 1941. Danes, ko postaja spomenica malodane oteževalna okoliščina, se, kot kaže, rojeva človek iz novega vica: pomočnik žrtve režima. Kar neverjetno je, koliko se je v Sloveniji nenadoma pojavilo ljudi, ki so od nekaj bili »proti«, so iz dneva v dan »trpeli pod komunistično represijo« in so nasploh doživljali krivice po tekočem traku; pa so — drugače kot resnične žrtve partijskega enoumja — vseskozi imeli dobre služ-

»Sejalci, branitelji in stebri«

To je 49 kmetovalcev, ki so končali 2-letno srednjo kmetijsko šolo v Sevnici — Korak bliže razviti Evropi tudi v kmetijstvu? Zelo dober učni uspeh

SEVNICA — »Na 49 kmetijah v sevniški občini kmetijstvo ne bo zamiralo, ampak bo lahko cvetelo. Na vseh hribih naše občine, od koder prihajate, boste v šoli pridobilo znanje zlahtnosti, postali boste sejalcji znanja med tistimi, ki te možnosti niso znali ali hoteli izkoristiti. Vi boste tudi trdni stebri, branilci kulturne krajine, kjer bodo zrasi novi rodovi.«

S temi zanosnimi besedami je nagovorila 49 absolventov, ki so končali skrajšani program srednje kmetijsko-živilske šole Celje — enote Sentjur v Sevnici, direktorica tukajšnje kmetijske zadruge Jožica Mlakar. Posebej se je zahvalila ravnateljici te šole Nevenki Cmok, razredniku Vebru ter vodji republiškega centra za pospeševanje kmetijstva Ervinu Kuharju in prednednici sevniške občinske skupščine Bredi Mijoviči, ki sta si izdatno prizadevala, da sta republika in občina primaknili vsak polovico potrebnega denarja, da je poklic kmetovalca v dveh zimah pridobilo 49 mladih kmetov in kmetice.

Na slovesnosti ob podelitvi spričeval je Ervin Kuhar poudaril, da je še zmeraj

ve pre malo kmetijsko izobraževalnih kmetov, da pa so bile doslej zelo aktivne in so se izkazale pri izobraževanju poleg šentjurske šole še tiste v Rakičanu, Novem mestu in Novi Gorici. V Sloveniji imamo že veliko zelo vzornih kmetij, povprečje pa je še zmeraj zelo slabo, kar se seveda pozna v manjših hektarskih donosih pridelkov v primerjavi z razvitiimi, je menil Kuhar. Sevniška županija Breda Mijoviči pa je izrazila prepričanje, da bodo kmetovalci — absolventi izko-

ristili možnosti še za dopolnilno izobraževanje oz. usposabljanje, da se bo tako sevniška občina približala tudi v kmetijstvu k razviti Evropi. Oljubila je, da bodo v sevniški občinski skupščini skušali sprejeti take ukrepe, ki bodo kmetom v prid pri kmetovanju. V imenu absolventov se je zahvalil Jože Kunšek iz Zabukovja, ki je rekel, da so res pridobili kapital, ki jim ga nihče ne more odvzeti.

P. P.

PRIPRAVE NA RADGONSKI SEJEM

GORNJA RADGONA — Mednarodni kmetijsko-živilski sejem, ki je vsako leto avgusta v tem mestu ob jugoslovansko-avstrijski meji, si še naprej utrjuje svoj položaj med sejemskimi mesti. Kot so povedali na novinarski konferenci, so za letošnjo predstavitev mlečnih izdelkov dobili 114 vzorcev, kar je dvakrat toliko kot lani. Res je k temu pripomogla tudi ukinitve bialnega sejma Mleko Maribor, vendar je prizadevanje Gornje Radgone tudi očitno. Žal je degustacija pokazala, da jugoslovanski mlečni izdelki po kakovosti precej zaostajajo za švicarskimi ali francoskimi, ker iz slabše surovine (mleka s preveč bakterijami) pač ni mogoče izdelati vrhunskega izdelka. Kot poroča Vestnik, ni v Gornji Radgoni noben izdelek dobil najvišjega številca ocenjevalnih točk.

ZELO USPEŠNI ABSOLVENTI — Ob podelitvi spričeval absolventom šentjurske enote srednje kmetijsko-živilske šole iz Celja v Sevnici je ravnateljica te šole Nevenka Cmok poudarila, da jih je od 60 udeležencev doslej končalo šolo 49 (81,6 odst.) med temi 14 odličnjakov, 16 s prav dobrim in 19 z dobrim spričevalom, pri čemer je povprečna ocena 3,80 izredno visoka — Posnetek s podelitve spričeval. (Foto: P. Perc)

• Šolo je treba spraviti čimbolj stran od politike, zlasti političnih strank, in čimbolj proč od različnih oblik ideologije. (Vencelj)

• Ne verjamem, da tisti, ki gasi ogenj predčerašnjega dne, hkrati pa kuri nove, lahko kaj velikega naredi za spravo med ljudmi. (Kocijančič)

• Kjer letijo glave, vladajo trupla. (Dangubič)

Zakaj ne bo več prekucij

Ob stališču novega kmetijskega ministra do slovenskih »socialističnih latifundij« in ljudi v njih

Fo zagotovili novega kmetijskega ministra dr. Jožeta Osterca Demosova vlada z napovedano novo agrarno reformo in vračilo krivično odvzete kmetijske zemlje ne bo na hitro likvidirala »socialističnih latifundij«, kar so nekateri pričakovali. Družbenih oz. državnih kmetijskih obratov ne bo kar počez likvidirala, torej ne tistih, ki bodo sposobni živeti, tekmovati v tržnem gospodarstvu, se ekološko prilagoditi strožjim zahtevam, se lastninsko preoblikovati, če bo potrebno, tudi izplačati odškodnino za eventualno krivično pridobljeno zemljo. Vlada bo vztrajala le pri tem, da je za vse oblike lastnine potrebno izenačiti gospodarske razmere. Dr. Osterc je posebej naglasil svoje zupanje do strokovnjakov v družbenih obratih, ki so po njegovem dosti naredili, več kot o tem ve širša javnost, ki ima zaradi enostranskih prikazov in pretiravaj marsikdaj izrazilo odklonilno stališče.

Ljubimo Platona, še bolj pa ljubimo resnico! V predvolilnem boju so bile podarjene predvsem slabosti in napake pretekle kmetijske politike, zato pogledimo še drugo plat, kakšno so na primer slovenske govedorejske »latifundije« in kaj pomenijo v celotnem kmetijstvu. Kot navaja novejša študija Kmetijskega inštituta Slovenije z naslovom Strategija in perspektive prireje, predelave in porabe mleka in mlečnih izdelkov, smo v Sloveniji predlani redili na zasebnih kmetijah 236.733 krav, v družbenih obratih pa 8.469. Povprečna mlečnost je pri prvih znašala 2.274 kilogramov na kravo in leto, pri drugih pa 5.458 kg, torej dvainpolkrat toliko. V odkup mleka je bilo vključenih 48.777 kmetij in 58 družbenih obratov, kar pomeni, da so slovenske farme stiele v povprečju okrog 150 krav. Na Zahodu se najdejo tudi tolikšne družinske

kmetije. Zanimiva in poučna je primerjava z angleško kmetijo Weethley, ki jo kot sodobno vzorčno kmetijo navajajo v strokovni literaturi. Ima 250 krav in se ponaša z zglednimi tehnološkimi dosežki, ki pa v več pogledih za našimi zaostajajo. Ta (vele)kmetija dosega 5.800 kg mleka na kravo, naše KG Kočevje pa ima pri skupnih 1.231 kravah povprečje 5.994 kg, KŽK Kranj pa celo 6.851 kg, in to ob četrtino manjši porabi močnih krmil. Mnogi naši kmetijski obrati znajo pridelati boljše silažo, z več suhe snovi in metabolne energije, zato pa z manjšo vsebnostjo sušine in večjo prebavljivostjo beljakovin. Kdor stroko vsaj malo pozna, ve, koliko selekcijskega dela in tehnološkega znanja je potrebno, preden pride rejec do šeststokilogramskega povprečja v hlevu.

Žal pa ekonomska primerjava govori v našo škodo. Angleška kmetija dobi manj za liter mleka in je rentabilna, naše pa so na robu donosnosti ali celo v izgubi. Na tem mestu ni mogoče analizirati vseh vzrokov, zagotovo pa so, podobno kot celotno gospodarstvo, tudi naše farme preobremenjene z družbenimi datjavami in kljub evropsko pomembnim strokovnim dosežkom in produktivnosti ne prinašajo pričakovane dobička. Navzlic temu lahko rečemo, da bi jih bilo kratkovidno in z narodnogospodarskega stališča škodljivo kar počez ukiniti in razbijati zgolj iz političnih motivov ter tako prisesti v drugi skrajnosti. Novi minister, kije po poklicni usmeritvi živinorejski strokovnjak (agronom, in ne veterinar, kot so ga občila napačno predstavljala), se tega očitno zaveda in predlaga razumne rešitve, nikakor pa ne nove revolucije. Ena je bila res kar dovolj.

MARJAN LEGAN

Bodo za mero samo veliki kmetje?

Ivan Kozole, direktor M-Agrokombinata zavrača očitke velikih kmetov

KRŠKO — V eni izmed prejšnjih števil DL je izšel članek, v katerem trije močni krški kmetje govorijo o tem, kako krški M-Agrokombinat nima razumevanja za ustanovitve prave kmečke zadruge. Direktor M-Agrokombinata Ivan Kozole se ne strinja z njihovimi izjavami, zlasti pa ga je prizadelo, ker so kmetje izjavljali, da ni dal na razpolago nekaterih podatkov o temeljni organizaciji kooperantov.

»Čeprav so težki časi, nam je uspelo, da niti HKS niti temeljna organizacija kooperantov nista bili eno samo uro nelikvidni niti nista imeli blokiranih žiro računov. V teh časih pa je to podatek, ki dovolj zgornjo govori o tem, kako gospodarimo,« pravi Ivan Kozole. »Mislil, da nam bo to uspevalo tudi v prihodnosti, vendar bomo iz teh težkih časov izšli le, če bomo vsi složni. Po mojem mnenju ni važno, kako je ime zadruge, kako se imenuje hranilno-kreditna služba, pomembna je predvsem solidarnost. Te pa, žal, ni hudo ve-

liko, zlasti ne med močnimi kmeti, ki pa se najbolj pritožujejo nad zadrugo in združnostvom v okviru M-Agrokombinata. Prav najmočnejši kmetje nimajo na hranilnih knjižicah niti dinarja, ker so vse pobrali ven. In ti kmetje si tudi želijo, da bi imeli novo zadrugo, kjer bi imeli oni glavno besedo, pozabljajo pa na interese malih in srednjih kmetov, ki jih je največ in tudi po njihovi zaslugi HKS ni nelikvidna,« pravi Kozole.

Glede na očitke, da kmetje ne dobivajo podatkov o poslovnih uspehih za-

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Abeceda vinske kulture (4)

Hrana je za želodec, vino je za dušo

Domovina močnejših rdečih vin v Sloveniji je vsekakor naša Primorska. Merlot je vino, ki je v 70-ih letih z lahkoto odpiralo vrata kupcev v trgovini in gostinstvu. Kljub temu da se prideluje v treh vinorodnih okoliših primorskega vinorodnega rajona in mu po količini ni nobena sorta konkurirala, ga ni bilo dovolj za vse ljubitelje tega zanimivega vina. V barvi je lahko svetlo rubinast do intenzivno temnordečo, odvisno od vinifikacije pridelovalca, mehko in nežno te »črnine« omogoča, da je pripravljen za uživanje že kot mlado vino.

Lahko bi rekli, da spada sorta merlot k družini cabernetov. Dva predstavnik cabernetov poznamo na Primorskem, in sicer cabernet frank, ki je bolj roden, in cabernet sauvignon, ki prednjači po kakovosti. Pri nas zrastejo v najboljših letih enkratni cabernet sauvignon taki, da jih lahko postavimo vzporedno z najboljšimi caberneti Francije, in se nam ne bo treba sramovati. Sloves najboljših rdečih vin sveta še vedno držijo bordojska vina, ki

nastajajo iz sort merlota, cabernetov v večini, ostale sorte pa so v manjšini. Francozi kakovost teh vin razvijajo v majhnih sodih barikah (barrique = 225 l). Pri nas s tako tehnologijo šele začenjamo.

In h katerim jedem lahko kombiniramo ta krepka vina? Suho-mestnati izdelki so pri nas raznovrstni. Odlično se jim prilaga okus merlota ali caberneta. Če je izdelek manj prekajen in zabeljen, se odlično za merlot, za bolj krepke mesnine je primernejši cabernet.

Zelo priljubljena slovenska jed so vampi. Poskusite dopolniti ta obrok glede na zabeljenost z enim ali drugim vinom. Isto lahko rečemo za pražena jetra. Jetrna pašeta je velikokrat na naši mizi, enako jajca, pripravljena kot omleta ali umešana (hamm and eggs), te jedi zaokrožimo s »črnami«.

Divjačina je popularna jed — bodisi perutnina ali kosmata divjačina (zajci, srne). Brez močnejšega »rdečega« požirka te jedi ne gredo v slast.

Ne kvarimo si čudovitega obroka oziroma enkratnega vina z nepravilno kombinacijo jed-vino! Takšno napako bi naredili, če bi se odločili ob pikantni divjačini za belo vino, ki je lahko srednje ali celo vrhunske kakovosti.

Kako pomembna je skladnost med jedjo in vinom, naj nam pomaga razumeti pregovor: »Hrana je za želodec, vino za dušo!« Oboje pa je potrebno v zmerni in nepretirani količini.

VINOGRADNIKI »OKUPIRALI« SAN MARINO — Kompas, Gornjanci in Jože Prosinečki so konec minulega tedna odlično pripravili in izpeljali dvodnevi izlet vinogradnikov podružnice Novo mesto-Trška Gora v Italijo. Prvi dan si je 48 vinogradnikov z zanimanjem ogledalo zgodovinske znamenitosti Ravenne, zvečer pa so potovanje končali v Riminiju, največjem letovišču ob jadranskih obalah. Naslednji dan so si ogledali najstarejšo republiko na svetu, San Marino, in dodobra izpraznili veliko vinoteko svetovnih vin. Ob vrnitvi so si zaželeli sreče in čimmanj toče še v cerkvi sv. Antona v Padovi. (Foto: J. Pavlin)

ŠE BOLJŠA PONUDBA

ČRNOMELJ — Glede na to, da so potrebe kmetov zelo velike, namerava črnomeljska kmetijska zadruga še izboljšati ponudbo rezervnih delov za kmetijsko mehanizacijo. Zato pripravlja obnovitev prodajalne pri mehanični delavnici na Metliški cesti. Najbrž pa bodo še to poletje podobno prodajalno uredili v Vinici, tako da bo bolj pri roki tudi kupcem s Hrvaškega, ki jih je že sedaj v Črnomlju zelo veliko.

V TRŽNICI ŠE NEKAJ PROSTORA

ČRNOMELJ — Kmetijska zadruga Črnomelj je zbirala ponudbe za sovlaganje za dograditev poslovnih prostorov v kletnem delu tržnice, ki naj bi merili od 20 m² do 35 m². Ker je veliko zanimanje, razširjajo ponudbo s prvotnih 8 na še nekaj dodatnih prostorov, vsi zainteresirani pa se lahko prijavijo do 10. julija. Edini pogoj je, da v prostoru ne bo gostinske dejavnosti ali prodaje mesa in špecerije. Na podlagi ponudb bodo v zadrugi naredili licitacijo.

Zbližana stališča

Še vedno pa se natančno ne ve, kakšna bo kmetijska zadruga

ČRNOMELJ — V tukajšnji kmetijski zadrugi v treh dneh končujoče informativne razgovore s kmeti in zaposlenimi delavci o novi organiziranosti KZ. Od prvotnih velikih nasprotij prihaja vedno bolj do skupnega jezika delavcev in kmetov. Kmetje so jasno povedali, da hočejo imeti KZ, ki jim bo dobavljala poceni reprovromaterial in s čim manjšimi stroški prodajala njihove izdelke. Delavci pa želijo socialno varnost in plačilo za svoje delo.

Po zadnjih podatkih je le nekaj več kot 20 odst. prihodka KZ ustvarjenega iz kooperacije s kmeti, ostalo pa z drugimi dejavnostmi in z odkupom živine izven občine. Iz tega sledi tudi interes zaposlenih po takšnem oblikovanju KZ, kjer bi se delo neposredno odražalo

• KOLIKO JE ZADRUŽNEGA POMOŽENJA — Delegata Demosa je na seji skupščine zanimalo, katero premoženje je združeno in koliko je vredno. Vrednost zemljišč, večletnih nasadov, stavb in opreme, torej premoženja kmetijske zadruge Črnomelj, ki je evidentirano kot družbena lastnina v uporabi zadruge, je dobrih 45,6 milijona dinarjev. Gozdovi pa so bili oddani GG. Na osnovi zakona o združenju bo moč del premoženja preoblikovati v združeno lastnino in pridobiti nazaj tudi premoženje, odtujeno po 1. juliju 1953.

na profitu, enako pa želijo kmetje čiste račune.

Veliko je še nejasnosti, predvsem okrog morebitne delitve premoženja kmetijske zadruge, če bi prišlo tudi do fizične delitve. Tako kmetje kot v zadrugi zaposleni delavci menijo, da se to da ustvariti že z notranjo delitvijo in evidencami, seveda pa mora biti večje zaupanje tako enih kot drugih. Ne oziraje se na to, kako bo na koncu zadruga organizirana, pa bodo lahko v bodoče živele le enote, ki bodo ustvarjale profit.

M. B. J.

Kmetijstvo

PRILOŽNOST ZA JUGOSLOVANSKO KORUZO

Zaradi suše v Franciji, ki je največji pridelovalec koruze v državah Evropske gospodarske skupnosti, EGS letos zagotovo ne bo izvažala te poljščine. Evropska gospodarska skupnost se je iz nekdanjega velikega uvoznika prelevila v izvoznika po uvedbi primernejših sort in razširitvi koruznih polj proti severu, pa tudi po včlanjenju Španije in Portugalske v skupnost. Da v sezoni 1990/91, ki se je začela z julijem, v EGS ne bo izvoznih presežkov, je spodbudna novica tudi za jugoslovanske pridelovalce, zlasti se, ker je že sedaj koruza, denimo v Franciji, za 60 odst. dražja od pšenice. Jugoslavija je eden največjih pridelovalcev koruze v Evropi, pridelava je skoraj toliko kot Francija, in bi svojo »naložo« lahko dobro vnovčila. Jugoslovanska koruzna polja zaenkrat dobro rastejo, upajmo, da jih ne bo prizadela suša, kot se je zgodilo pred dvema letoma.

NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek so prodajali solato rdečo peso po 30, fižol po 20, grah po 40, paradiznik po 15 in papriko po 25 do 60 din kilogram. Krompir je bil po 12 do 15 din. Jajce je stalo 80 do 2 din. Kilogram marelic je stal 10 do 15 din, breskve 10 do 20, živ in jabolk 20, hrušk 10 do 25 in piščenj 30 din. Lonček smetane so cenili na 20 do 30 din in kilo skute na 40 do 40 din. Sadike endivije so bile

SEJMIŠČE V NOVEM MESTU — V ponedeljek so imeli naprodaj 80 prašičev, od tega 30 starih nad 6 mesecev. Skupno so prodali 58 živali. Cena manjših prašičev je znašala 200 do 1.500 din za žival. Večji, tj. tiri nad 6 mesecev, so veljali 23 do 5 din za kilogram žive teže.

SEJMIŠČE V BREŽICAH — Na obdobjem sejmu so imeli naprodaj 37 do 3 mesece starih prašičev in 23 starih živali. Lastnika je menjalo 66 najmlajših in 9 starejših živali. Prve so veljale 25 do 30 din za kilogram žive teže, druge pa 20 do 22 din za kilogram žive teže.

10 din šopek, medtem ko so prodajali posamezne sadike cvetače po 2 in 5, Merica domačih jagod je veljala 5 in malin 20 din. Merica lisičk je bila naprodaj za 30 din.

Kmetijski nasveti

Klop je vse bolj nevaren

Odkar je ugotovljeno in natančneje raziskano, da klop, ki mu na Dolenjskem pravijo tudi klošč ali lah, poleg meningoencefalitisa prenaša tudi nevarno bolezen lymsko boreliozo, je ta gozdna živalca deležna večje splošne pozornosti. Nadležna pa je bila že tudi doslej, zlasti pašni živini, ki jo je najedala, in nanjo prenašala nekatere bolezni.

Klop pričaka svojo žrtev običajno na veji drevesa ali grma, pri tem pa mu pomaga izjemno pretanjen čut za toploto in vonj po masleni kislini, ki veje od živali. Svojo žrtev sorazmerno lahko najde, četudi je slep. Nanjo se vsesa ustni organi globoko v kožo in se napije krvi, kolikor le more. Vase pravi tudi po 2 ml krvi in ob tem zelo poveča svoje telo, tudi stokrat. Naloga krvi zadošča za daljše časovno obdobje in za razmnoževanje, ki je prava hiperprodukcija potomstva. Samica izleže do 18.000 s prostim očesom nevidnih jajčec, iz katerih se izležejo ličinke, ki potem v skupinah čakajo na hišnega hudega slutečega gostitelja, mimoidočega človeka ali žival. Značilno je, da je največ klopov na zemljišču, ki je obraščeno z grmičevjem, torej na površinah, ki jih ne obdelujemo.

Klopov je več vrst, vendar je na Dolenjskem najpogostejši klop iz rodu Ixodes (Ixodes ricinus). Škodo delajo s tem, ko živali nadlegujejo in jim dvzjemajo kri, prenašajo pa tudi zajedalsko bolezen piroplozmozo in nekatere druge bolezni, med njimi k sreči ozdravljivo mrtvoudnost jagnjet. Polek od drugih deželah je ogroženost živali tako velika, da morajo pašno

OPOROČILO ZA PRIDELOVALCE KUMAR — Merilni postaji v Dolenjskem in Krškem sta napovedali pojav sive plesni bučnice, nevarne bolezni, ki prizadane nasade kumaric. Odkar je Eta Kamnik svojim kooperantom prepovedala škropljenje z ridomilom, ki predlože ostane v kumaricah, strokovnjaki priporočajo škropljenje z allietom v 0,3 odstotni koncentraciji ob uporabi 600 l škropiva na hektar. Karenčna doba tega škropiva je 21 dni, to pa pomeni, da je treba s škropljenjem prenehati tri tedne pred branjem.

Prevedo in drobno redno škropiti z insekticidi, domače živali, ki jih klopi radi napadajo, pa je treba redno pregledovati, kopati in umivati. Klopi, ki so že znano, najraje zapičijo na mestih, kjer je koža najbolj tanka in občutljiva. Zajedalca je najlaže odstraniti z oljem; ta mu zamaši dihalne odprtine, zato je prisiljen popustiti in razpreti čeljusti, s katerimi se je zaril v žival.

Inž. M. L.

Izvršni svet zavira pri cenah

Dovolili 30- do 50-odstotno podražitev — Komunalna zahtevala več

NOVO MESTO — S sklepom občinskega izvršnega sveta so se s 1. julijem tudi v novomeški občini podražile osnovne komunalne storitve. Voda je dražja za 33 odstotkov, odvajanje in čiščenje odpadkov za 30 odstotkov in odvoz odpadkov za polovico.

Komunalna Novo mesto kot edini izvajalec vseh teh dejavnosti v novomeški občini je sicer zahtevala precej občutnejše zvišanje cen, za 65 do 70 odstotkov. V decembru dovoljene podražitve cen osnovnih komunalnih storitev za 43,3 odstotka namreč niso mogli uveljaviti, ker jih je prehitel zamrznitveni ukrep zveznega izvršnega sveta. Takšna podražitev pa bi bila po njihovem nujna za stoodstovno pokrivanje enostavne reprodukcije ter za izvedbo dodatnih dogovorjenih programov: rekonstrukcija komunalnih vodov pri gradnji novega novomeškega mosta, za razvojne programe krajevnih skupnosti Brusnice in Orehoviča kot odškodnina za smetišče v Leskovcu, za dovoz pitne vode v krajevno skupnost Brusnice ter za povečanje števila krajev, iz katerih organizirano odvažajo odpadke, z nakupom 800 večjih smetnjakov.

V sekretariatu za družbeni razvoj so se pri proučevanju predloga Komunalne tokrat temeljito zapičili v bilanco stanja in številne podatke. Na tej osnovi so prišli do zaključka, da za pokrivanje enostavne reprodukcije in izvedbo naštetih dodatnih dogovorjenih programov za došča precej manjša podražitev od tiste, ki jo je zahtevala Komunalna. Čim manjša podražitev je tudi v skladu s prizadevanji za razbremenitev gospodarstva, pri določanju novih cen osnovnih komunalnih storitev pa so v Novem mestu spoštovali tudi usmeritve republiške vlade za politiko cen v komunalni dejavnosti. Povečane terjatve do kupcev v začetku letošnjega leta pa po mnenju sekretariata zahtevajo v Komunalni takojšnjo akcijo za izterjavo dolgov, kar bo tudi izboljšalo likvidnostni položaj.

Z. L.-D.

BETI IN BEOGRAJSKI TEENAGERJI

METLIKA — Pred kratkim je bila na morju skupina Metličanov srednjih let, ki so na majicah nosili priponko metliške Beti. Na trajektu je k njim pristopila mlajša ženska in jih v srbsčini prijazno vprašala, če so iz Beograda. Fantje so prikimali in jo vprašali, kako je uganila. »Pa znala sam, da Beti znači beogradski tinejder!«

DEŽURNE PRODAJALNE

- V soboto, 7. julija, bodo kot dežurne odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živil:
- v Novem mestu: Dolenjka, Market Drska
- v Šentjerneju: Market Dolenjka
- v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Rog
- v Žužemberku: Samopostrežba KZ
- v Straži: Market Dolenjka
- v nedeljo bo od 8. do 11. ure odprta v Novem mestu Samopostrežba na Glavnem trgu 23. Ker je sobota delovna, bodo vse prodajalne živil odprte do 15. ure.

V Dolenjskih Toplicah vroča gozdarska noč

Folklorna prireditev

DOLENJSKE TOPLICE — Zaradi velike vročine pa tudi zaradi nogometne tekme Jugoslavija — Argentina, ki se je zelo zavlekla, je zadnjo soboto gozdna jasa v Dolenjskih Toplicah prav zaživela še pozno v noč. No, nič čudnega, saj je bil tudi naziv prireditve temu primeren — Gozdarska noč.

Kot že nekaj let doslej so se gozdarji tudi tokrat potrudili, da bi številnemu občinstvu prikazali ter ga tudi pritegnili k sodelovanju v nekaterih gozdarskih veščinah in spretnostih. Na starem kmečkem vozu so prikazali stare žage, ki so jih uporabljali nekoč, nato pa so si najbolj spretni sekači iz GG Podturn z modernimi žagami pomerili v podiranjih droga na balon in kleščanju debela. Najbolje se je izkazal najstarejši sekač Alojz Bobnar, za njim pa nista dosti zaostajala brata Domine in Silvo Kresle.

Številni obiskovalci so se udeležili nagradnega ugibanja višine mlaja in pa ugotavljanja smeri neba v naravi, z zanimanjem pa so si ogledali tudi pripravljeno ogledsko kopo in prikaz replenja skodel. Obiskovalcem jutrišnje prireditve torej lahko izdamo, da je mlaj visok natančno 26 metrov in 40 centimetrov, da ne bo preveč ugibanja.

Prireditve, ki je bila v sklopu Srečanja v moji deželi, so si ogledali tudi turisti iz Holandije, ki so gostje Zdravilišča Dolenjske Toplice, in slovenski izseljenci, ki so se že začeli zbirati na različnih spremljajočih prireditvah v domovini pred jutrišnjo osrednjo slovesnostjo. Le-ti so bili seveda še najbolj navdušeni nad nastopi folklorne skupine iz Lovkvice, ki je prikazala venček belokranjskih narodnih plesov.

T. J.

ZASEBNA AVTOŠOLA — Na seznamu novih obrtnikov in podjetnikov se je znašel tudi Damjan Bartelj iz Novega mesta, ki je ustanovil zasebno avtošolo z imenom Daba. Podjetje, ki ima v svoji dejavnosti zapisano tudi gostinstvo, je v tem času že zaživelo, žal pa ima tudi Damjanova avtošola v začetku le eno stoenko za poučevanje bodočih voznikov, prostore za poučevanje teoretičnega dela pa je našel v srednji šoli za gostinstvo in turizem. Upa, da bo že v naslednjih mesecih kupil svoj avtopark in postal konkurenčen AMD, ki je doslej edino poučevalo bodoče voznike motornih vozil. »Konkurenčen ne bom le zaradi nižje cene, temveč se bom trudil, da bo konkurenca tudi v kvaliteti.« (Foto: J. P.)

Vladi podpisali bianco menico

Novomeška skupščina je podprla predlog občinske vlade za razbremenitev gospodarstva — Racionalizacije v skupni porabi — Napoved čistk

NOVO MESTO — Novomeška občinska skupščina je na seji pred tednom z dvema amandma jema po hitrem postopku sprejela predlog občinske vlade za razbremenitev gospodarstva z znižanjem prispevne stopnje za skupno porabo. Poročali smo že, da bodo stopnje — gre le za tisti del, ki je v občinski pristojnosti — manjše za 16,7 odstotka. Na ta račun bo novomeškemu gospodarstvu do konca leta ostalo okrog 37 milijonov dinarjev.

Predsednik izvršnega sveta Boštjan Kovačič in podpredsednik Andrej Kirm sta v uvodu na dolgo in široko pojasnila razloge. »Industrijska proizvodnja v občini je letos marsikje tudi do 20 odstotkov manjša, nezaposlenih je trenutno 723, konec leta pa naj bi jih bilo 1.800, 12 podjetij s preko 6.600 zaposlenimi ima stalno blokirane žiro račune in grozijo stečajni postopki. Tarnanje, kdaj bomo zarezali v splošno porabo, ne pomaga. Lotili smo se ukrepov v okviru svojih pristojnosti,« je utemeljeval predlog vlade predsednik Kovačič. Kirm je dodal, da je v Novem mestu stanje v gospodarstvu še slabše kot v ostali Sloveniji, da je to razbremenjevanje predvsem na račun proračunskih presežkov in da se bo kljub temu dalo izvesti večino dogovorjenih programov, če se stanje v gospodarstvu ne bo še slabšalo. Povedal je, da je vlada zahtevala od izvajalcev v družbenih dejavnostih do konca septembra program racionalizacij. Če ga kje ne bodo pripravili, bo to storil izvršni svet. Nevzdržno je, je dejal, da ima na primer vsaka šola svojega računovodjo in še

vrsto drugih delavcev. Takšne stvari naj bi združili in tako pocenili. Napovedal je tudi korenite spremembe vodilne poslovodne strukture v slabostjočih podjetjih in tam, kjer imajo slabe plače, pa razvojni sklad za sofinanciranje novih delovnih mest.

O predlogu vlade se je tako ali drugače čutilo dolžno razpravljati precej delegatov. Stane Bevc iz Mirne Peči je predlagal amandma kluba poslancev Demosa, naj bi prispevne stopnje za pospeševanje kmetijstva ne zmanjšali, to, kar so mislili vzeti tu, pa naj bi vzeli telesni kulturi. Amandma so delegati izglasovali, predtem pa je več delegatov upravičeno reagiralo na argumentacijo tega amandma, ki je hotela ustvariti vtis, da se telesna kultura, šport kopljeta v denarju, medtem ko za zares pomembne zadeve denarja ni. Kljub nasprotovanju izvršnega sveta Andrej Kirm. Novinarje so seznanili s trenutno najaktualnejšimi dogodki in delom »oblasti« v občini ter s trudom novomeških poslancev v republiški skupščini. Razumljivo je bilo največ govora o prireditvah Srečanja v moji deželi in o spravi, h kateri naj bi pripeljala tudi nedeljska daritev na Rogu, pa tudi slabemu gospodarskemu stanju se ni dalo izogniti. Kirm je govoril o prizadevanjih za razbremenitev gospodarstva, kratko in dolgoročno, pa o predvideni reorganizaciji celotne družbene nagradnje.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

NOVINARJI PRI ŽUPANU

NOVO MESTO — V torek, 3. julija, je predsednik novomeške občinske skupščine Marjan Dvornik sklical prvo tiskovno konferenco, ki sta se je udeležila tudi eden od podpredsednikov skupščine, dr. Tone Starc, in podpredsednik izvršnega sveta Andrej Kirm. Novinarje so seznanili s trenutno najaktualnejšimi dogodki in delom »oblasti« v občini ter s trudom novomeških poslancev v republiški skupščini. Razumljivo je bilo največ govora o prireditvah Srečanja v moji deželi in o spravi, h kateri naj bi pripeljala tudi nedeljska daritev na Rogu, pa tudi slabemu gospodarskemu stanju se ni dalo izogniti. Kirm je govoril o prizadevanjih za razbremenitev gospodarstva, kratko in dolgoročno, pa o predvideni reorganizaciji celotne družbene nagradnje.

Delegatov je bilo dovolj v hlačah

Podaljšana veljavnost odloka o urejanju prostora

NOVO MESTO — Ali nas je toliko v hlačah, da zavestno sprejmemo odlok, ki je protizakonit? Je na četrtkovni seji občinske skupščine ob sprejemanju odloka o spremembi odloka o prostorskih ureditvenih pogojih v občini Novo mesto vprašal delegat Marjan Ravbar. Predsedujoči Jože Kukec se je na to odzval: »Mislim, da nas je.«

In delegatov je bilo potem res toliko v hlačah, da so sprejeli predlog odloka. Verjetno je bilo odločno to, da ga je sprejela in tudi že dvakrat podaljšala prejšnja občinska skupščina, predvsem pa dejstvo, da bi, če bi odloka ne sprejeli, blokirali izdajanje tudi lokacijskih in gradbenih dovoljenj za povsem čiste primere, medtem ko morajo (vsaj morali bi!) sporni tako ali tako počakati do priprave pravih prostorsko-ureditvenih dokumentov. Kot tak primer, ki bi moral počakati, je delegat z Malega Slatnika omenil obrtno delavnico, ki naj bi zrastle sredi tega kraja, ter dodal, da res ni v redu, če je prav v tem primeru upravni organ kar nekajkrat poskušal. Pretentati ljudi in zakonitost, bi dodal. Gre za področje — urejanje prostora — ki nam je malo mar, se je oglasil še delegat Jovo Grobovšek, sicer direktor Zavoda za varstvo narave in kulturne dediščine, in dodal, da je v zadnjem času dobil na mizo 12 spornih lokacijskih dokumentacij, ki pa so že izvršeno dejstvo. V kratkem bo treba kaj reči o črnem delu na področju urejanja prostora, je dejal, pa tudi o kvaliteti projektantskega dela. Verjetno bo treba kaj reči že v kratkem tudi o tovrstni morali, dodaja poročevalka. Če so ali postajajo sporni primeri izvršeno dejstvo, gre gotovo za zlorabo pooblastila, dobljenega že od prejšnje skupščine iz razloga, »da ne bi bilo povsem blokirano izdajanje lokacijskih dovoljenj.«

Z. L.-D.

Novoteks ima novo vodstvo

Teodora Kovačič je sprejela mesto vršilke dolžnosti glavnega direktorja — Izjava za naš list

NOVO MESTO — V nadaljevanju teden prej prekinjene seje je centralni delavski svet DO Novoteks v sredo, 27. junija, potrdil spremembe v vodstvu delovne organizacije, kot so jih zahtevali delavci in sindikalni vodstvi tozdog Tkanina in Konfekcija. Tako je bil sprejet odstop v.d. generalnega direktorja Slavka Pavlina, na njegovo mesto pa je bila za dobo treh mesecev imenovana diplomirana ekonomistka Teodora Kovačič, do sedaj direktorica finančnega sektorja.

Kovačičeva, ki si je pred sprejetjem te naloge vzela teden dni časa za premis-

le, je delavskemu svetu že podala svojo vizijo nadaljnjega razvoja Novoteksa. Okoli sebe bo v kratkem času zbrala strokovno vodstveno ekipo iz dosedanjih kadrov v Novoteksu, kolikor bo to potrebno, pa jo bo dopolnila še z zunanjimi. V kratkem razgovoru za Dolenjski list je izjavila: »Odkar sem v Novoteksu, razmere še niso bile slabše, kot so sedaj. Vendar mislim, da niso brezupne, sicer se tega dela ne bi lotila. Prva naloga bo ugotoviti dejanske potrebe trga in temu prilagoditi programe. To pa pomeni tudi, da bo treba neperspektivne programe takoj ukiniti in obrzati le tiste, ki imajo bodočnost.«

T. J.

KOVINARJI ZA SPLOŠNO STAVKO

NOVO MESTO — Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije je v svojih zahtevah zelo oster in grozi z generalno stavko, če njegovim zahtevam ne bo ugodeno. Prejšnji teden so bila po Sloveniji že zbrana soglasja za organizacijo splošne stavke. Tako soglasje so dali tudi kovinarski delavci iz dolenjske regije, ki jih je vsega skupaj nekaj nad enajst tisoč (Novo mesto 7000, Črnomelj 3000, Trebnje 1000 in Metlika 200). Delavci zahtevajo razbremenitev gospodarstva in da se od tega odvde del sredstev tudi za osebne dohodke ter čimprejšnji podpis kolektivne pogodbe, s katero hočejo doseči 40-urni delovni teden, najmanj 22 dni letnega dopusta in izhodiščni OD 600 DEM. Datum za pričetek stavke še ni določen.

NOV ODBOR OBMOČNE DOLENJSKE ZBORNICE

NOVO MESTO — V ponedeljek, 2. julija, se je na konstitutivni seji sestel novi odbor Območne gospodarske zbornice za Dolenjsko. Vanj so članice zbornice izvolile vseh 19 predlaganih kandidatov, gre za poslovodne delavce dolenjskih podjetij. Odbor je bodoče predsednikovanje zaupal dosedanjemu predsedniku izvršnega odbora zbornice Slavku Guštinu, generalnemu direktorju GIP Pionirja, novi podpredsednik pa je generalni direktor Krke Miloš Kovačič. Sprejet je bil tudi okvirni program dela do konca leta. Posebej je omenjena ustanovitev posebnega svetovalnega informacijskega centra, razvoj turizma, gospodarjenje s prostorom, gospodarska infrastruktura idr.

USPEH MLADIH LIKOVNIKOV

NOVO MESTO — Učenci OŠ Bršljan, ki jim je likovni pedagog Ljubo Žagar, so se spet uspešno predstavili na velikih likovnih prireditvah zunaj Slovenije. V Torunu na Poljskem, kjer je za nagrade in priznanja tradicionalnega mednarodnega natečaja konkuriralo kar 55.000 del, prispelih iz 37 držav, so razstavljena štiri njihova dela, šola pa je prejela priznanje.

Andrej Pečarič

stvari, po katerih bo povpraševanje, to pa se bo kmalu pokazalo,« pravi Andrej in objublja, da bodo pri njem tudi cene konkurenčne. Poleg tega stranke pri Pečariču lahko opravijo tudi manjše servise oziroma zamene kupljenih avtomobilskih delov. Pri Pečariču so imeli dolga leta mehanično delavnico, pred časom pa so to dejavnost opustili in se začeli ukvarjati s kovinostrojarstvom. »Manjše stvari bomo sedaj spet popravljali, zamenjali olje, filtre, izpušne cevi, zavore in podobno.«

V Pečaričevi trgovini prodajajo tudi izdelke, ki jih naredijo v njihovi kovinostrojarški delavnici, tako vijake za ostrežje, zavorne diske in še kaj. »Seveda opravljamo tudi vsa druga strgarska dela po naročilu,« pravi Andrej.

A. B.

Kriza odreja prisilne dopuste

V metliški Tovarni kopalniške opreme pol manj naročil za smočiči trg, kot so predvideli z letnim planom — Pred korenitimi ukrepi?

METLIKA — Tako kot večino proizvajalcev tako imenovane investicijske opreme je kriza močno prizadela tudi metliški Novolesov tozdg Tovarna kopalniške opreme. Gradnja novih stanovanj se je po vsej državi močno zmanjšala, kar seveda pomeni toliko manj naročil izdelkov za kopalniško opremo, poleg tega pa je močno upadla kupna moč in je tudi nakupov zasebnikov veliko manj kot prej. Še.

Naročil izdelkov, ki jih proizvaja v tej metliški tovarni, je na domačem trgu ravno za polovico manj, kot so predvideli z letnim planom, proizvodnja po planu pa naj bi zagotavljala normalno delovanje tovarne. Delajo samo toliko, kolikor je naročil, kajti vsako kopičenje zaloga bi še dodatno otežilo zagatno stanje.

Seveda so rezultati poslovanja pri tako zmanjšani prodaji negativni, poleg tega pa je še plačila za naročeno blago prihajajo zelo neredno in z veliko zamudo. Jasno je, da je bilo v taki situaciji povečevanje proizvodnje, se pravi delanje na zalogo oziroma za naročnike, ki ne morejo plačati, za tovarno do konca pogubno.

Zato so že pred časom morali sprejeti zelo nepriljubljen ukrep — prisilne dopuste oziroma tako imenovano sankanje na delo na domu. Ker delajo samo toliko, kot je naročil, teh pa je pol manj, kot so predvideli z letnim planom, je jasno, da je veliko delavcev doma. Ne ravno polovica, ker proizvodnja za izvoz poteka po planu, izvoz pa predstavlja kakih 40 odst. celotnega letnega proizvodnega plana. Seveda bi v Tovarni kopalniške opreme želeli, da bi bilo izvoza precej več, vendar se izvoz na

zahtevno zahodno tržišče ne da povečati čez noč.

Tudi ti prisilni dopusti so za tovarno precejšnje breme, saj delavci, ki doma čaka na delo, dobi 70 odst. plače, tovarna pa mora zanj poravnati tudi vse ostale obveznosti, ki nikakor niso majhne. Vse to in še zelo slabo stanje celotnega kombinata Novoles, katerega del je tudi metliška tovarna, daje zelo žalostno sliko. Seveda je tako stanje povzročilo v metliškem kolektivu precejšnjo nezadovoljstvo in napetosti.

Jasno je, da ta agonija ne bo mogla več dolgo trajati in da bo moralo vodstvo, ki se je doslej vedno izkazalo kot sposobno, za njeno prekinitev poseči tudi po najbolj korenitih in odločnih ukrepih tako na ravni Novolesa kot znotraj metliške tovarne.

A. BARTEJL

Ena gospa je rekla, da se na oblast na vse načine trudi uveljaviti javnosti. Pred dnevi je brkati pot predsednik novomeške skupščine opozoril nas z razbijanjem kozarce sredi belega dne v eni najpomembnejših mestnih gostiln.

DOBRODOŠLI NA SREČANJU Folklorna skupina z belokranjskega je prejšno soboto s svojimi nastopi že navdušila številne okovalce Gozdarske noči na jasi v Dolenjskih Toplicah.

Sprehod po Metliki

V SOBOTO, 7. JULIJA, BO OB 19. URI na grajskem dvorišču prva predstava vrste prireditev, ki bodo potekale v liki julija in avgusta pod naslovom Kopalniška noč. Metliška folklorna skupina Ivan Navračil je povabila goste Tamburaški orkester Ferdo Livar iz Samobora. Kot zanimivost naj zapišemo, da je bil gostujoči ansambel že trikrat najbrljiva jugoslovanska burbaška skupina.

KOPALIŠČE V PODZEMELJU mor se hodijo namakati v glavnem metlički, so odprli že pred dobrimi desetimi tedni. Predno pa je natak Mile Kovačič prodal prvo pivo, je moral zaviriti na in krepko pospraviti bite ter njegovo lico. Med čiščenjem je našel veliko svinčnic, praznih konzervnih skat in odpadkov, ki so jo odvrli predvsem udeleženci sobotnih piknikov. Med soboto, ki imajo na sestankih priprave, sta skrbi za čisto okolje.

BEZ NEKAJ ČASA JE ODPRT BREZA na metliškem kopalnišču, na katerem pa je iz leta v leto manj koparjev. Obiskovalci Breze so se glasno uglasili, v enako kot lani. Vse je enako, leta nazaj.

DA SE NE IZPLACA KUPITI poceni reči, se je v Italiji prepračil udeleževalec ogleda nogometne tekme med Jugoslavijo in ZRN. Ulični prodajalci so mu prodali za tristo nemških markov videorekorder in kamero, toda ko je zavezav, ga je skoraj vrglo po tleh. Pod ometom je bila pobarvana iverica.

STARA ŠOLA na Partizanskem ali, kakor so jo prebivalci imenovali, je nečase »reča hiša«, je po odselitvi v novo beno političnih organizacij napol prvo ljudstvo predlaga, naj bi prostorne priloge dlij za potrebe metliške osnove šole, da se ta iznebila dvozmenskega pouka.

TABLA — Ob začetku poletne turistične sezone je marsikje moč videti plakate, ki nas opozarjajo, naj čim bolj pristojno sprejmemo goste iz domovine in tujine. Gostoljubje pa ni le nasme, ustrezalnost, pač pa so tudi čista starišča po lokalih, čeli kozarci, hladna pijača ... in, ne nazadnje, tudi takšne malenkosti, kot so oglasne deske. Nekaterim bolj pedantnim (?) Črnomalcem gre v nos oglasna deska v bližini mosta, ki vsa razbita že dolgo ne more služiti več svojemu namenu in bi bilo bolje, da je ni. Eden od mihoidnih je ob pogledu nanjo zamrmral, da je takšna, kot bi človeka napadel in raztrgal pes. Toda človeku bi pomagali zdravniki, njegovi obleki pa krojač, kdo pa se bo lotil »zdravljenja in krpanja« deske?

KAZIPOT — Budnemu očesu, ki hoče v Črnomlju na jti kakšno pomanjkljivost, to tudi uspe. Tako je na primer odkril, da je pri kulturnem domu kazipot za spomenik na Gričku, na križišču pri osnovni šoli Mirana Jarca tudi, na naslednjem križišču pa ga ni več. Morda je tisti, ki je kazipote postavil, predvidel, da obiskovalci potem spomenik tako in tako že vidijo in tabla ni več potrebna. Toda ko je sneg ali zelenje, je kar dobro zakamufliran. Morda pa je bila prav kamuflaža tudi namen postavljavcev kazipotov? Toda če smo že začeli odkrivati tabuje, kot sta Kočevski log in Kočevska Reka, bi lahko »legalizirali« tudi črnomaljski spomenik.

Drobne iz Kočevja

BOGATEJŠI ZA SEMAFOR — Te dni je Kočevje bogatejše še za drugo semaforzirano križišče. Semafor je dobilo križišče Tomšičeve in Roške ceste. Tako bo Kočevje kmalu dohitelo Ribnico, ki ima s semaforizirano križiščem.

FILATELISTI NE POČIVAJO — S pomočjo Opreme, Inkopa in kulturne skupnosti so dobili 20 novih razstavnih panojev za znamke. Filatelistični zvezi Slovenije so predlagali, naj bi se zavzela za izdajo znamke Kočevja, saj je bilo mesto Kočevje na znamki nazadnje upodobljeno med vojno, za časa Ljubljanske province; razen tega pa še, da zasluži obeležitev na znamki 400-letnice zmage nad Turki pri priisku in 50-letnici Kočevskega zbora. Tu filatelistični filatelisti se bodo udeležili filatelistične razstave na Dunaju, ki bo konec avgusta.

PRENOVA MESTNEGA JEDRA — Pripravljeni je odločba o ugotovitvi plošnega družbenega interesa za prenovo starega mestnega jedra. Gre za stavbe na avtomobilnega zbora odposlanec od št. 12 do 18, ki je spomeniško varstvo opredelilo za spomeniško dediščino. Te stavbe bodo podrti, nato pa zgradijo nove stavbe zunanega videza. Sedanje so nevarne za bivanje. Podrti, a ne obnovljeni, to tudi stavba št. 12a, ker bo šla tam nova pešpot.

Ribniški zobotrebci

AVTOMOBILI NA SONCU, BICIKLI V SENCI — Pri ribniškem Riku so po poskrbeli za bicikle in mopede delavcev, saj so jim postavili pokrita parkirišča. Avtomobili zaposlenih in gostov pa morajo biti kar na soncu, kar je še posebno »opravilo« v poletni vročini.

PAST ZA AVTOMOBILE — Parkiranje pri stavbi občinske skupščine pa je tako tudi nevarno. Tam je med pločnicami in cestniščem kar precejšnja luknja, v katero je padlo kolo že marsikaterega avtomobila. Ta luknja je tam že mesece ali leto, a je odgovorni ne vidijo, iz česar se dalo sklepati, da so tam okoli zaposleni sami slepci.

KONKURENCA LE PRI SADJU — Ribničani, predvsem gospodinjice, pravijo, da je v trgovinah vse drago in da ni nobene konkurence. Izjema je sadje in zelenjava, ki so družbeni in zasebni trgovci razpovedali stojnice po vsej Ribnici. Konkurenti torej je, cene pa so kljub temu še vedno nizke.

MALO PROMETA — Čeprav smo v turistične sezone, ni pravega prometa pri prodajalnih turističnih društvah »pominkarstvo«. Izletniki si sicer zaradi vročine robo radi in z zanimanjem ogledujejo, kupijo pa bolj malo.

Trebanjske iveri

OKRUHU — Trebanjski trgovci v trgovini dobrodober otipajo kruh, preden izročijo stranki, ki ga kupuje. Trgovci osebje namreč omenjeno živilo prijemlje z roko, ne da bi pri tem uporabljali »rokavico«. Kupci niso veseli takih »rokavico«. Kupci niso veseli takih »rokavico«. Kupci niso veseli takih »rokavico«.

TURISTIČNI UTRIP — Malo je bilo tujih turistov, da ni bila mednarodna društvena motoristov na nedavnem trebanjskem motorističnem taboru. Organizatorji so se imeli ves čas v mislih, da bodo morali »povabiti« tudi tujce, da bodo so dozorili o vsem potrebnem. Toda zaradi »nekega kuharica je naproseni trebanjski Motel tik pred zdajci odpovedal gostitve motoristov. Motoklub iz Trebnj je moral zato gostiti na družabnem motorističnem taboru, kot se je pač običajno. Z najdenjem trenutku. Omenjeni motoklub je, da turizem v Trebnjem ni »za mejo«.

NEURADNO JE SLIŠATI, DA V ČRNOMALJSKI OBČINI VABIJO NA OBISK PREDSEDNIKA SLOVENSKEGA IZVRŠNEGA SVETA. Proti temu trebanjskemu koncu gostitve predstojnika gotovo ne bi peljali, saj je od »nekega kuharica« proti Mirni in naprej cesta v »nekega kuharica« proti Mirni in naprej cesta v »nekega kuharica«.

IZ NAŠIH OBČIN

Prostor tistemu, ki bo za mlade največ naredil

ZSMS se je odpovedala prostorom na strelišču

ČRNOMELJ — Pred slabim letom dni je ZSMS dobila ob občine prostore na bivšem strelišču. V njem naj bi se zbirala črnomaljska mladina. Na občinski konferenci ZSMS so takoj začeli zbirati denar in obnovljati prostore, porabili pa so tudi nekaj lastnih sredstev. Toda v začetku letošnjega leta je ZSMS postala stranka, njeni člani pa niso bili avtomatično in izključno le mladi. Zato je bilo kmalu slišati predloge, naj bi dejavnosti, ki so bile prej v ZSMS, delovale izven stranke. Vendar ni bilo organizacije, ki bi v celoti nadomestila delo mladih v nekdanji ZSMS, tako da so dolgo časa potekali pogovori, kdo je najboljši primeren, da nasledni prostor bivše mladinske organizacije.

Zato so se v ZSMS-Liberalni stranki odločili, da skličejo vsa društva v občini, katerih delo je povezano z mladimi, ter se dogovorijo, na koga bi se glasilo uporabno dovoljenje. Odzvali so se predstavniki za interesiranih društev. V mladinskem kulturnem klubu Bele krajine so menili, da je prostor zelo primeren za njihovo dejavnost, torej alternativno in ne komercialno kulturo, da pa bi imela možnost sodelovati tudi druga društva. Wind surfing club je dejal, da bi se zavzemal za športno udejstvovanje mladih, opozoril pa, naj bi mladinski kulturni klub ne bil strankarski, ampak delničarski, deloval pa naj bi tržno. Medtem ko so se kolejarji prostoru odrekli, pa so predstavniki ZOTK dejali, da jih prav tako ne zanima, da pa so pripravljeno pomagati pri adaptaciji tako z delom kot denarjem.

Med tremi možnostmi za uporabo pravice (Mladinski kulturni klub, ZKO in ZSMS) so se liberalci odločili, da se ZSMS odpove prostorom na bivšem strelišču, odstopa pa ga tistim uporabnikom, ki bodo nadomestili kar največji del družbenih dejavnosti, ki so bile prej združene pod frontovsko marelo ZSMS.

M. B.-J.

V ORTNEKU ZASEBNA TRGOVINA

ORTNEK — Trgovino v Ortneku bo prevzel zasebnik, ki je lastnik prostorov. Krajanom bo težko za priljubljenima prodajalkama, ki sta jim stregli nad 20 let. Tončka se bo zaposlila v Skofljici, Tina pa v Ribnici. Krajani pa pravijo, da bodo zadovoljni, če bo postrzeba v bodoče vsaj taka, kot je bila doslej.

KINO PRED PROPADOM?

RIBNICA — Videorekorder imajo že skoraj v vsaki družini v ribniški Ribnici. Zaradi tega je upadel obisk kinopredstav. Pri kinopodjetjih so se znašli tako, da so začeli v poznih večernih urah predvajati erotične in pornografske filme. Pa tudi ta zvrst ni dolgo vlekla, ker je na razpolago dovolj takih videokaset. Zanimanje za take filme je tako upadlo, da so jih v domu kina JLA začasno prenehali predvajati.

ZAMENJAVA VODILNIH

RIBNICA — Tudi v Ribnici je prišlo do zamenjave nekaterih direktorjev, vendar ne na zahtevo stranke, kot se dogaja na Hrvaškem. Direktor Mercatorja Mohar je odšel v pokoj, zamenjala pa ga je Alojzija Zakrajšek. Vodenje ITPP je namesto dosedanjega Mira Medveda prevzel inž. Franc Šilc iz Rika.

M. G.-C

Kako vzeti, da se ne bo poznalo?

Trebanjski izvršni svet o predpisanih razbremenitvi gospodarstva — Po prispevkih na repu slovenskih občin — Učitelji si dela ne izmišljajo

TREBNJE — Politiko t.i. razbremenjevanja gospodarstva, ki jo slovenska vlada skupaj z republiško skupščino uvaja kot ukrep za preživetje Slovenije, v trebanjski občini načeloma podpirajo. Toda pri točkah te politike, ki se nanašajo na zniževanje prispevnih stopenj za družbene dejavnosti in infrastrukturo, imajo pomisleke.

Navajali so jih tudi na nedavni seji trebanjskega izvršnega sveta. »Nekatere občine zdaj res znižujejo te prispevke, vendar je pri tem pomembno, od kolikšnih (do) sedanjih stopenj znižujejo. Občina Trebnje je imela že doslej nizke prispevke za te namene,« je komentirala Majda Ivanov navodila slovenske vlade. Trebanjska občina res ni letos kdove kako razkošno financirala svoje družbene nastave, če upoštevamo, da je glede na višino vseh prispevkov za družbene dejavnosti in gospodarsko infrastrukturo pristala šele na 50. mestu med 62 slovenskimi občinami. Letošnjega 1. januarja je namreč prispevke za te namene oklestila za 2,2 odstotka vrednosti vseh programov, temu ukrepu pa je 28. maja sledilo dodatno znižanje za 3,1 odstotka. Zaradi take razbremenitve gospodarstva zdaj v občini trdijo nekaj takega, kot so razpravljavci v slovenski skupščini: novo razbremenjevanje ni mogoče, ne da bi to imelo škodljive posledice za družbene dejavnosti.

Razen tega bi v občino Trebnje z veseljem povabili koga iz vlade, ki bi jim pokazal uspešno pot od zapisane ukrepa na ravni izvršnega sveta Slovenije do izpeljane poteze v občini. Na tej najnižji ravni prej ali slej vsako predprijavitelj. Na seji izvršnega sveta so sklenili, da bodo prispevne stopnje znižali »v globalu za 15 odst. za celo leto 1990«. V prid razbremenitvi občine Trebnje začasno odloga sofinanciranje bolnišnice v Novem mestu.

družbenih dejavnosti ne bi smeli obravnavati kot porabo, ampak kot pomemben razvojni dejavnik, ki zagotavlja višjo izobrazbeno, zdravstveno in kulturno raven celotnega prebivalstva in socialno blaginjo.

Znana je sicer tudi ugotovitev vladnega podpredsednika dr. Jožeta Mencingerja, da se je »na področju družbenih dejavnosti denar desetletja metal skozi okno«, vendar so za podobne izjave pripravili Trebanjci svoj komentar o razkošju v svojih negospodarskih družbenih področjih. »Že deset let manipuliramo s prispevnimi stopnjami, učinka pa ni nobenega. V šolstvu, denimo, vnašajo to negotovost o možnostih prihodnjega dela. Smo za racionalizacijo v šolstvu, a nismo za to, da se kaže na domnevno odvečne računovodje, tajnice itd. Ti ljudje imajo dovolj dela, ki ga nalaga sedanji sistem. Kar pa zadeva razbremenitev, je to zelo razglajivo vprašanje. Ali ni obremenitev gospodarstva tudi vrsta dajatev od carinskih od vseh drugih podobnih. In še to je najbrž res, da se nikoli ne ve, kam gre denar od »razbremenitve«, ali se res uporabi za določene namen?« meni o razmerah Štefan Kamin, direktor Vzgojno-izobraževalne organizacije Trebnje. L. M.

Očitki Demosu ne držijo vedno

Tako pravi tajnik črnomaljskega Demosa Vlado Starešinič — Parlamentarno demokracijo je že čutiti — Začeli so uresničevati predvolilne obljube

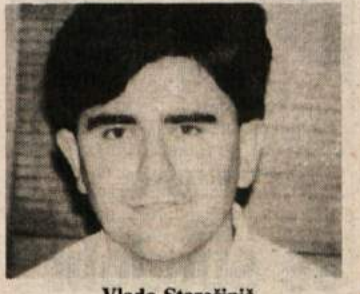
ČRNOMELJ — Tudi po volitvah je delo črnomaljskega Demosa, ki združuje Slovensko demokratično zvezo, Slovenske krščanske demokratke in Slovensko kmečko zvezo, homogeno. Delo poklicnega tajnika je s 1. junijem prevzel Vlado Starešinič, predsednik krščanskih demokratov, ki zagotavlja, da bo njihovo delo čim bolj javno, načrtujejo pa tudi organiziranje marketinške službe, ki bo poiskala sponzorja. Tako stranke ne bodo več na plečih države in družbe.

»Pohvaliti moram, da se v delu črnomaljske skupščine že pozna sprememba in da je občutiti prehod v parlamentarno demokracijo. Krešajo se mnenja, čeprav nima vedno vsak prav, moreče tišine, kakršna je bila nekdanj, pa le ni. Res, da včasih kdo komu očita tudi nestrpnost, vendar prihaja v parlamentarnih demokracijah še do marsičesa hujšega, celo do psovka,« pravi Starešinič. »Nikakor pa ne drži očitke Demosu v črnomaljski skupščini, da

poslovnih struktur. »Poudariti moram, da gre tu le za tiste, ki so krivci, da je gospodarstvo v tako kaotičnem položju, še vedno pa imajo glavno besedo pri stečajih, organizacijskih usmeritvah podjetja in razprodaji družbene lastnine po smešno nizki ceni. Pri tem ne gre za obračunavanje z drugače mislečimi, oditi bodo morali le nespodobni, in to ne glede na svojo strankarsko pripadnost,« pravi Starešinič, ob tem pa za zanika govornice nekaterih, češ da je sedanja vlada takšna kot nekdanja. Po njegovem to nikakor ne more biti res, saj je sedaj zagotovljen nadzor, in če vlada ne bo dobra, bo morala pač oditi.

Sicer pa ljudje veliko pričakujejo od predvolilnih nastopov, češar se črnomaljski Demos dobro zaveda. Ustanovil bo pravno komisijo, ki bo ukrepala pri vračanju zaplenjene lastnine, nudila pa tudi brezplačno pravno pomoč. Organizirali bodo tudi humano službo za pomoč ostarelim na domu, brezplačno opravljal storitve tistim, ki si bodo morali prisrskati kakršne koli dokumente. Načrtujejo ustanovitev kulturnega kluba, ki bo skrbel za organizacijo kulturnih prireditev in okroglih miz o aktualnih vprašanjih. To je le nekaj drobtinic iz njihovega obširnega programa, katerega uresničevanje bo, tako zatrjujejo, kmalu čutiti.

M. BEZEK-JAKŠE

Vlado Starešinič

jah relativno malo,« pravi Starešinič. Vlado ni mogel tudi mimo reakcij na gospodarski program krščanskih demokratov v Sloveniji, kjer je predvideva zamenjava nekaterih direktorjev in

RADIO NA DOPUSTU

RIBNICA — Že tri tedne ni slišati Radio Ribnice, ker je večji del ekipe na letnem dopustu. Radio je najprej obratoval v slabih prostorih Mladinskega kluba, potem pa se je preselil v boljše v Riku. Za uspešno delo pa je radiu potrebna boljša oprema in tehnika, na Travnici gori pa bi morali zgraditi oddajnik, da bi domači radii lahko slišali v vsej občini. Za to investicijo pa je potrebnega precej denarja in kolektivni radii pričakuje pomoč občine. Pričakujejo tudi, da bo Radiu Ribnica dodeljena uradna frekvenca, saj zdaj posluje takorekoč nezakonito.

M.G.-C

VEDNO TEŽJE ZA DELO

KOČEVJE — Lani je upadlo število zaposlenih v primerjavi z letom prej za 2,4 odst. in je znašalo 8.054, v prvih petih mesecih letos pa se je zmanjšalo še za 0,2 odst. Zaposlenost je upadla povsod razen v trgovini, najbolj pa v industriji, gozdarstvu, obrti, osebnih storitvah in v finančnih dejavnostih. Le v zasebnem sektorju je porastala za 11 delavcev. Konec minulega leta je bilo v občini 267 brezposelnih (porast za 44 odst.), v maju letos pa že 343. Pri zavodu za zaposlovanje pričakujejo, da bo število brezposelnih v naslednjih mesecih še narasčalo in doživelo do septembra pravo katastrofo, saj se šolarji po končanem šolanju vedno težje zaposle. Pravi zaposlitveni kolaps pa bodo doživeli, če se bodo začeli stečajni, ugotavlja jo pri Zavodu za zaposlovanje.

Župan proti »kulturni revoluciji«

Krščanski demokrati izključili iz svoje stranke župana Franceta Miheliča, ki se zavzema tudi za pravilno vrednotenje dosedanjega dela in starega vodstva

RIBNICA — Po nedavnih volitvah je življenje v Ribnici živahnije, kar velja tudi za strankarske dejavnosti, delo občinske skupščine itd. To velja kljub temu (ali pa tudi predvsem zato) da novi občinski izvršni svet še vedno ni izvoljen. Razklanjen je čutiti tudi znotraj posameznih strank, pa tudi občani se že sprašujejo, če so se na volitvah prav odločili.

Nekoliko podrobneje želimo seznaniti bralce s sporočilom predsednika občinske skupščine Franceta Miheliča na zadnji seji skupščine, ko je povedal, do kakšnih spoznanj je prišel v teh prvih tednih županovanja in na osnovi kakšnih vrednot bo delal. To je gotovo storil tudi zato, ker ga je njegova stranka (krščanski demokrati) izključila iz svojih vrst, ker se očitno nekateri njegovi pogledi niso ujemali z načrti stranke.

občan ima pravico do dobrega imena, groba in spomina. Vsega tega ne sme izgubiti zaradi strankarske pripadnosti. Vsek ima pravico do domovine, kar je še posebno pomembno za ribniško občino, iz katere je veliko ljudi po svetu. Tudi ta pravica zaradi ideološkega prepričanja ne sme biti kratena, razen če gre za terorizem ali nasilno rušenje oblasti.

PRAVNI RED je še posebno poudaril z dolžnostjo odbornikov, da se udeležujejo sej. Vsi so se za kandidature protovoljno odločili, zato so dolžni redno prihajati na seje in na njih tvorno delovati.

PODJETNIŠKA SAMOSTOJNOST naj se kaže v tem, da se politika ne bo vmešavala v gospodarstvo. Občinsko vodstvo ustvarja le pogoje, da se lahko podjetništvo uspešno razvija in da se razvija občina.

PRIJAZNO OKOLJE pa ni le stvar zelenih, ampak vsakega občana in vseh skupaj. Ob tem je še posebno poudaril varovanje kulturne dediščine (cerkva, spomenikov, gradov itd.). Dostojno je potrebno poskrbeti za počastitev velikih mož iz Ribnice, ki doslej zaradi svoje verske pripadnosti niso bili deležni prave slave. Pri tem je omenil skladatelj Jakobu Gallusa-Petelina in jezikačevca Petra Stanislava Škrabca. Poudaril je tudi potrebo po, da se tesnejšem sodelovanju z vojniki in starešinami ribniške kasarne ter svojci.

Nadalje je poročal, da prihaja po volitvah do velikih sprememb. Nekateri si želijo, da bi bile spremembe še večje in temeljitejše, skratka, da bi izvedli pravo »kulturno revolucijo« in pometi z vsem dosedanjim. Vendar po njegovem to ne bi bilo ne pametno in ne pošteno.

J. PRIMC

LETALA NAD KOČEVJEM

KOČEVJE — Zadnje dni letala nizko preletavajo Kočevje. S svojim močnim hrumom zelo motijo prebivalce. Očitno gre za vojaške vaje. So pa te dni odprtju zaprtega območja Kočevske Reke prebivalci kočevske občine dobili uradno zagotovilo, da letališča na tem območju ni. Letališča torej na Kočevskem ni, prihajajo pa vsak dan letala.

ZBOR PENOVI TELJEV

ČRNOMELJ — Črnomaljska ZKS-Stranka demokratične prenove je imela zbor stranke, na katerem so obravnavali aktualne politične dogodke. Udeležilo se ga je skoraj 300 članov, na njem pa je sodelovala tudi sekretarka CK ZKS-SDP Sonja Lokar.

PODRAŽITVE

RIBNICA — Od 1. julija veljajo tudi v ribniški občini višje cene. Stanarina se je podražila za 125 odst., vodarina za 40 odst. (kubik vode velja 10 din), odvoz smeti za 83 odstotkov (znaša 7,30 din na osebo oz. 0,75 din od kv. metra čiste stanovanjske površine), ogrevanje pa za 53 odst. (znaša 8,60 din za kv. meter stanovanja).

LOVCI ZASKRBLJENI

KOČEVJE — Člani lovskih družen iz območja kočevske občine so zaskrbljeni nad usodo gozda. Ocenjujejo, da je v minulih 20 letih doživel številne spremembe. Povečala sta se število in dolžina gozdnih cest, gozdnih vlak, spreminjala se je tehnologija sečnje in spravlja lesa, povečala se je obisk v gozdovih, zato ni več takega miru v gozdovih, kot je bilo nekdanj, in to med ostalim vzemirajo divjad. Pripomne imajo tudi glede številnih odlagalšč, za katera menijo, da jih bi morali odpraviti oziroma, da bi jih vsaj ne bilo več.

V. D.

Pri sodišču »diši« po mediteranu

Boutique Lili, skoraj čisto nova tekstilna trgovina v Trebnjem

TREBNJE — V Trebnjem, na Cesti Gubčeve brigade 9, kar pomeni čisto zraven sodišča, prodajajo v nekoliko mediteransko opremljeni Boutique Lili najrazličnejše ukrojene in sešite obleke, ki jim je skupno eno: francoski navdih. »V glavnem forsiramo francosko modo,« pravi lastnica butik Lili Brovet. Na polih in obešalnikih trgovinice, ki je odprta šele nekaj 20 dni, so oblačila po modi za vsak dan; potem tekstilna garderoba, brez katere ni pravne rekreacije; namočene so »elegantne zaveze za vsako priložnost«; to, kar si bodo lahko izbrali mladi po srcu, ki imajo radi t.i. večerno eleganco; nekaj pa se najde na polih tudi jeansa. Poznavalci stoterih zapovedi razčlenjena sveta bodo morda ta trenutek veselili trgovinice sporočila, da ima v trgovinici trenutno oblačila, na katerih je podarjen mornarski stil. Kdor je tik pred usodnim »da«, se bo v Boutique Lili lahko še prejel obelito v klasično ukrojeno poročno obleko. Ker pa je ravno čas poudarjenega poletnega razkazovanja, povejmo, da ima novepočena trebanjska trgovina na zalogo tudi oblačila iz fluorescenčnih tkanin. Če vse povedano za koga ni posebna novost, je morda bil na butikovi modni reviji, ki so jo trebanjske manekenke izvedle v okviru nedavne krajevne rockovske scene. Če pa so to novosti, bo priložnosti za njihovo javno tehtanje še, ker Brovetova načrtuje še kako modno revijo.

Studio Brežice nima sogovornikov

Posavske občine se bodo morale še v tem letu izreči o statusu Radia Posavje — Preživlja se sam, a velikih naložb v sodobno tehniko ne zmore

BREŽICE — Vprašanje o usodi lokalnega radia že dolgo kroži med tukajšnjimi prebivalci, zato ni prav nič čudno, če so ga slednjči postavili tudi v skupščini. Ustanoviteljice radia so konference SZDL in danes je že več kot očitno, da tako ustanoviteljstvo nima več nobene prihodnosti.

Radio Posavje v ustanavljanju je približno pred letom dni postal samostojna delovna organizacija. Studio Brežice in Sevnica sta se združila v želji po bolj enostavnem poslovanju in po skupnem oddajanju programov. Izkazalo pa se je, da taka kompanija ni dala nobenih vidnih rezultatov. Tudi zato bi se morali v posavskih občinah čimprej izreči o statusu tega radia.

Studio Brežice je pred kratkim dobil novega direktorja. Srečko Zore je kljub nedorečenosti statusa pripravil program razvoja in drugačne organiziranosti dela. Izboljšati hoče namreč kvaliteto programa, ga vsebinsko obarvati in do septembra pripraviti možnosti za

Srečko Zore

»Že v poletnih mesecih nameravam vzpostaviti čim širšo mrežo dopisnikov, pridobiti honorarne napovedovalce in voditelje ter okrepiti komercialno in propagandno službo. Radio se namreč financira povsem s svojimi storitvami in tako želi delati še naprej, saj mu to zagotavlja programsko samostojnost. Vendar pa zadeve le niso tako enostavne. Radio Brežice, ki je bil ustanovljen v letu 1963, je namreč zelo slabo opremljen. Prostori, v katerih dela, in tehnika so še iz sredine sedemdesetih let, tako da je naš radio eden zadnjih v Sloveniji, ki še oddaja v monotehniki,« pravi direktor Zore.

Oddajnik z močjo 100 W zagotavlja studiu slišnost predvsem na območju

• Po nekaterih izračunih bi samo za prvo injekcijo v obnovitev studijske tehnike in prostorov potrebovali od 100 do 150 tisoč DEM. V takšno naložbo pa se bodo morali odločiti. Odločitev bo sprejeta v skupščinskih klopeth (ko bo delo v njih začelo). Če se bodo odločili za radio z bogatim informativnim programom, s poročanjem o aktualnih dogodkih doma in v izobraževalnih oddajah, bodo morali prevzeti tudi obveznosti za njegov razvoj.

domače občine, v pretežnem delu krške in samo v manjšem delu sevniške. Slišijo ga tudi do Sentejnerja in tja do hrvaškega Zagorja, vendar pa je tu slišnost zelo slaba. Zato ima studio v Brežicah poleg kadrovske in programske okrepitve tudi velike načrte z novo tehniko. Čisto na začetku si želijo urediti delovne prostore, izboljšati telefonske zveze, urediti računalniško obdelano fonoteko in pridobiti telefaks. Precej trši oreh pa bodo morali zdrobiti, če bodo hoteli izboljšati signal z namestitvijo močnejšega oddajnika (500 do 1000 W), pridobiti novo frekvenco in zagotoviti pogoje za oddajanje v stereo tehniki.

B. D.

B. DUŠIČ

Kaos ni rešitev

Stavke in govornice ne bodo rešile krškega giganta Vidma

Podjetje Videm je imelo vedno nekako poseben položaj v krški občini, beseda vodilnih iz te tovarne pa je vedno imela večjo težo. Zato se je o tej firmi in o njenih vodilnih porajalo največ zgovor in zgovoric in natočevanj, ki pa se niso začela šele tedaj, ko je prišel na čelo firme Silvo Gorenc.

Torej bi lahko rekli, da sedanje govornice niso nič nenavadnega, žal pa jih je največ prav sedaj, ko je podjetje v najhujših težavah. V vodstvu podjetja se branijo in govornice, da te težave niso samo plod domačih tovarniških napak, ampak predvsem posledica jugoslovanske ekonomske politike. Zatrjujejo, da bodo vztrajali in firmo spet postavili na noge, vendar pa bodo za to potrebne žrtve. Šli so celo tako daleč, da so v juliju in avgustu za polovico zmanjšali študentje, regres za prevoze, za topli obrok. Zmanjšali pa bodo tudi poslovne, proizvodne in druge stroške, da bi pridobili nujno potreben denar. Sredi junija so znašale neplačane in zapadle obveznosti 26 milijonov dolarjev in Videm si mora ta denar zagotoviti, da bi si zagotovil nadaljevanje proizvodnje. Če se ovlaščeni enkrat zaustavi, zasede izpraznjeno mesto konkurenca in je potem velika prihodnost. Vsekakor bi bilo veliko težje spet pogati ustavljeno proizvodnjo, kot pa z žrtvami nadaljevati sedanje.

Zato pravzaprav ni dileme, ali se spleča firmo s stavkami potegniti v kaos ali pa vztrajati s proizvodnjo kljub vrsti odprtih vprašanj in bolečih nasprotij med vodilnimi in delavci. Eno je gotovo: s stavkami in razpihovanjem govoric bi bila nestabilnost Vidma samo še večja. In če že mora priti do zamenjave vodilne garniture (na to v vodstvu Vidma tudi računajo), potem je bolje, da pride na miren način in ob tekoči proizvodnji.

J. SIMČIČ

Kako bi se najstarejši pomladili?

Še kaj več kot nadomestila za stavbna zemljišča

BREŽICE — Ko bi tukajšnja občina po preprosti starosti svojih prebivalcev ne bila najstarejša v Sloveniji, bi se verjetno občinski možje še ne zdramili. Tako pa jih je zelo visoka starost prebivalstva le prepričala, da bo vendarle potrebno nekaj ukreniti. Odločili so se, da bodo posejevanje prebivalstva usmerjali že s planskimi dokumenti. To je gotovo pametna odločitev, povsem drugo vprašanje pa je, kako in s katerimi. Brežiška občina je ena izmed prvih v republiki, ki je razdelila območja stavbnih zemljišč, in sicer po treh merilih: po komunalni opremljenosti, legi in namembnosti ter smotri uporabi zemljišča ter izjemne ugodnosti za gospodarske dejavnosti. Trenutno se je občinska vlada obregnila ravno ob osnutek novega odloka o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč.

Izvršni svet z osnutkom ni zadovoljen, saj meni, da bi morali vgrajiti takšen mehanizem, ki bo kmetu nalagal plačevanje večjih nadomestil, če bo živel v mestu, in delavcu večja, če bo živel na vasi. Spoznanje o usmerjanju poseljenosti občine je sicer dobrodošlo, a še vedno ni gotovo, če bodo tvorcii odloka našli zakonske osnove za željena merila in cilje. Dokler jih bodo iskali, bi bilo vsekakor dobro, da bi izvršni svet za vsak primer pretehtal še druge mehanizme. Gotovo bi se našlo še kaj, kar bi zadržalo kmete tudi v hribovskih vaseh in delavce v mestu.

B. DUŠIČ

Praznik, kot se spodobi

Počastili so ga s srečanjem izgnancev, s športnimi prireditvami in s 70-letnico godbe Loče

DOBOVA — K bolj slovesnemu praznovanju krajevnega praznika v Dobovi je letos gotovo prispevala tudi gasilska godba na pihala Loče, ki ob tej priložnosti praznuje svojo 70-letnico. S praznovanjem so začeli v soboto, ko so priredili srečanje izgnancev v letih 1941 do 1945.

Vasi okrog Dobove so bile med vojno popolnoma izseljene, zato ni čudno, da je ravno iz teh krajev prišla pobuda o ustanovitvi društva izgnancev. Trenutno že deluje iniciativna skupina, katere člani sta tudi Franc Setinc in dr. Adolf Bibič, ki sta bila tudi gosta sobotnega srečanja. Ustanovni zbor društva naj bi bil jeseni na brestanski gradu.

Po srečanju izgnancev je bil v Dobovi še slavnostni koncert gasilske godbe na pihala Loče, ki so ga popestrili člani mešanega pevskega zbora »Stane Vogrin« iz Dobove. Ob tej priložnosti je predsednik občinske Zveze kulturnih organizacij Ernest Ferik podelil Ivanu Deržiču in Ivanu Proscencu srebrni Gallusovi priznanji za

dolgoletno delo pri godbi, prav tako pa je podelil lepo število bronastih priznanj. Na slovesnosti so podelili tudi priznanja krajevne skupnosti in gasilska priznanja, dirigentu godbenikov Jožetu Rusu pa so se zahvalili s spominskim darilom.

Prireditve so se nadaljevale v terek, ko je Rokometni klub Dobova organiziral tradicionalni nočni turnir. Danes ob 15. uri bo otvoritev pripravljavnice peska v Livarstvu Dobova, ob 18. uri pa še rokometni turnir veteranov iz Krmelja, Leskova, Brežic in Dobove. Najbolj praznično bo v nedeljo, ko bodo na svečani skupščini krajevnih skupnosti podelili priznanja in prisluhnili gasilski godbi iz Loče in domačemu pevskeemu zboru. Ob 11. uri bodo po posameznih vaseh nastopile gostujoče godbe iz Kapel, Hrastnika, Krškega, Senovega, Sevnice, Sentejnerja, Straže, iz Šmihela na avstrijskem Korškem, Metlike, Rozge in iz Slovenj Gradca. Ob 15. uri popoldne bo povorka vseh godb in majoret, slavnostni nagovor akademika in člana republiškega predsedstva Cirila Zlobca, po njem pa še nastop gostujočih skupin.

B. D.

B. DUŠIČ

Strah in negotovost med delavci

Delavci Vidmove tovarne Tes v Brestanici se boje za svojo prihodnost

BRESTANICA — Pretekli teden v sredo zjutraj so v Tovarni embalaže Senovo v Brestanici končali stavko, ki se je začela v ponedeljek zjutraj, ker delavci niso dobili izplačanega počitniškega regresa. Delavci so skupaj z vodstvom podjetja Videm dosegli sporazum, da se jim polovica regresa izplača takoj in v gotovini, ostalo pa v obveznicah, nominiranih v nemških markah in vnovčljivih 9. septembra.

Kljub temu da je stavka končana in delo poteka naprej, pa je bilo mogoče še pretekli četrtek ugotoviti, da nezadovoljstvo med delavci še vedno tli. Kot je povedal predsednik sindikata v tej tovarni Mirko Kunšek, to nezadovoljstvo ni od včeraj, marveč traja že nekaj let, saj je po njegovem mnenju in po mnenju delavcev Videm že nekaj let v krizi. »Prepričani smo, da so nam prave podatke prikrižali, zdaj, ko so se razmere do skrajnosti zaostri, pa se je pokazalo pravo stanje. Nas tu v Tesu predvsem moti, da dobivamo slabše plače kot delavci v drugih Vidmovih tovarnah, čeprav vseskozi poslušamo pozitivno, medtem ko so imele ostale produkcijske enote ves čas izgube,« je povedal Kunšek. Džani Kovač pa je na vse to dodal, da se v tovarni marsikaj govori o zapravljanju denarja vodilnih ljudi.

la Kunšek in Kovač, na vse te očitke ni znal odgovoriti.

Mirko Kunšek

Džani Kovač

Sicer pa tak način stavljanja v občinskih sindikatih ocenjujejo kot nesprejemljiv. Podobnega mnenja je tudi Franc Čargo, ki je na tiskovni konferenci povedal, da se v svetu sploh ne pripravljajo tako, kot smo vajeni pri nas doma. Vendar pa je treba razumeti delavce in njihovo ogorčenje, saj se čutijo v sedanjih razmerah močno ogrožene, ničče pa jim prav jasno ne pove, kakšne perspektive lahko še pričakujejo. Mnogi med njimi se namreč bojijo, da bodo tovarno poceni prodali tujcem, ki bodo na ceno pometali pol delavcev, vodilni pa si bodo dobili v tej isti tovarni dobra delovna mesta.

J. SIMČIČ

• V Iranu se tresejo tla, pri nas pa ljudje. (Fornezzi)

Le sodelovanje bo dokaz zrelosti

Sevniška županja Breda Mijović o svojih pogledih na razvoj občine

SEVNICA — Ob zadnji skupni predstavitvi novoizvoljenih županov Dolenske in Posavja v Dolenskem listu je izostal portret sevniške predsednice občine Brede Mijović, ker je ona želela tako, glede na razpravo ob predaji orožja TO, ko je Mijovićeva večkrat ponudila svoj odstop, a ta ni bil sprejet ne tedaj niti na poznejši seji skupščine, ko je posebna medzborovska komisija ocenila tudi odgovornost županje.

Za tiste, ki županjo manj poznajo, povejmo, da je Breda Mijović, rojena 1948 v Ljubljani, po izobrazbi diplomirana ekonomistka, da je bila več let direktorica enega izmed bivših tovzov sevniške Jutrjanke, v zadnjem mandatu pa je bila večidel poklicna predsednica sevniške občinske skupščine. Županjo smo sprva pobarali, ali ni to, da je bila izvoljena kot kandidatka na listu ZKS-SDP, morebiti celo slabost, hiba. Odvrnila je, da v tej stranki ni bila nikoli funkcionarka, in da tudi ni nikoli videla nobenega pravega smisla v tem, da bi »deponirala« knjizico ZKS-SDP. Navsezadnje pa je v sedanjem sestavu celotno več članov ZKS-SDP, kot je bilo komunistov v stari skupščini.

Za kaj se bo predsednica občinske skupščine osebno še zlasti zavzemala pri poklicnem vodenju skupščine občine? »Prepričani moramo zaostajanje v razvoju, se pravi, da se bomo borili za uveljavljanje take zakonodaje, ki bo zagotavljala tudi manj razvitim podeželskim občinam enake možnosti za razvoj, s tem povezavo tudi za enake možnosti za razvoj delovno intenzivne industrije,

NOVA DELIKATESA V KRŠKEM

Agrokombinatova delikatesa in bife v starem mestnem jedru ne bosta več delovala v starih prostorih, ki jih prevzema Zastava servis, marveč v novem vila bloku, ki so ga zgradili v okviru prenove starega mestnega jedra. Delikateso in bife so predali namenu pretekli petek. Na sliki: direktor Agrokombinata Ivan Kozole predaja namenu novo delikateso. (Foto: J. S.)

Osebnost bom pa zelo zadovoljna, če nam bo sploh uspelo zadržati dosedanj tempo v razvoju celotne infrastrukture, ne le cestnega omrežja. Prednost bi dala

• MARJAN KURNIK NOVI MANDATAR — Ponovni poskus sevniške občinske skupščine, da bi tokrat le prišli do mandatarja za sestavo izvršnega sveta, je bil tokrat vsaj v prvi fazi uspešen. 36-letni ekonomist, direktor Komunale, je dobil kot kandidat socialistov 21 glasov, kandidat ZOS Dušan Harlander pa 19 glasov v prvem krogu volitev, v 2. krogu pa je Kurnik od 40 glasov dobil 29, 8 glasovnic je bilo neobkroženih, 3 pa prečrtane. Kurnik, ki ga je Anton Koren v imenu socialistične stranke predstavil kot neodvisnega kandidata, ki izhaja iz pošteno obrtniške družine, je za to fazo volitev pripravil zelo obsežen program dela, kar je na poimeoval kot usmeritev občinskega izvršnega sveta za 4 leta. Že za te usmeritve bi lahko rekli, da pomenijo povsem solidno osnovo za predstavitev članov nove vlade, kar naj bi se zgodilo na seji skupščine 11. julija.

razvoju telefonije, zagotavljanju čiste pitne vode, lokalnih cest ipd.»

P. P.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 24. do 29. junija so v brežiški porodnišnici rodile: Anita Paleščak izvorja — Ivico, Ceta Sarič iz Zdenčev Tomislava, Nevenka Hudina iz Lugařga brega — dečka, Maja Horvatič Dobove — Bruna, Vida Romih iz Poka — Aleša, Milena Baškovič iz Rakca — Gregorja, Marjanca Gajski s Trebu — Mitjo, Božica Hrastovski iz Bukca — Janjo, Slađana Sinanovič iz Brežic — Anito, Zeljka Prahin iz Prigorja — Klavdijo, Huič iz Strmca — Ivana. Željka!

• Stanarine se bodo močno dražile. Manj stanujmo! (Novi tednik) • Monogamija je kot monoton (Sihanuk)

Krške novice

ŠE ENKRAT MOST — V prejšnji vilki smo pohvalili cestarje, ki so se popravila osrednjega mostu čez Savo Krškem, češ da se Krčani kljub vsak nevi gneči na mostu nič ne hudujejo radi tega. Čeprav smo v tej rubriki tri rekoč nezmotljivi, moramo to pot priznati. Občani se še kako hudujejo, menijo, da bi se popravila tega lahko že zdavnaj prej. Zdjaj pa jih moti predvse to, da delavci delajo samo dopoldne, polodne ob sobotah ali ponoči pa se mnogi ne dotaknejo. Skratka, tudi to pot izkazalo, da ima vsaka palica dva konca.

KABELSKA TV — Krčani so poleg tega tudi svoje kableske TV, ki so jih nekoč tako vztrajno ponujali kot es možno in najboljšo rešitev glede spremanja TV signalov iz Ljubljane in ves Zdjaj pa se je izkazala kableska TV kot lo slaba bergla TV, saj odzove ob vsak močnejšem vetru ali dežju. Seveda je kaj slaba tolažba za vaščane Dolenje, ki še vedno čakajo na napeljavo kableske TV.

RDEČI ODPADKI — V Krškem širi zlobno natočevanje, da je podjetje dem odlagališče za »rdeče odpadke«, komuniste. O komunistih marsikaj duha ne sluha več, tisti, ki so še ostali so že tako in tako izgubili živoredečo barvo in vlečejo bolj na roza. Ščasoma pa bo ta barva obledela, kar je menda videti v Vidmu, kjer pa imajo hujše probleme nančne narave in torej nimajo časa, se sedaj ukvarjali še z barvami.

Sevniški paberki

IZ ISTEĞA VICA — Ko je v posteljki slovenski parlament razglasil deklaracijo o samostojni Sloveniji, je Brežičan zastal dih. Precej časa že naokoli krožijo ki vprašuje takole: »Zakaj so Brežičani proti temu, da Slovenija postane samostojna?« In odgovor: »Zato, ker se bodo v potem njihova nerazvita občina, a bila vloga Kosova.« Prebivalci tukajšnjih krajev so torej povsem upravičeno zaskrbljeni, saj se je prvi del vica že nevarno polnil. Od izpolnitve drugega dela pa tako in tako manjka samo še dva koraki.

VSE ZA DOGOVOR — Občine sprejemajo že nevekateri dogovor o varstvu rek. Tokrat je na vrsti reka Krka s prve Družbeni dogovor se že več kot leto prejebija skozi predpisane postopke o jemu, ki so tako zapleteni, da nazadnje samo uresničevanje zmanjka časa. Tem ko se nekatere občine še odločajo podpisu, bo tisti del, ki govori o varstvu reke Krke, že povsem neuporaben, namreč v kratkem ne bo mogoče varovati. Možna bo le še sanacija neke temno tekočine, ki se vali po strugi. »KADIJA TE TUŽI...« — Nova se je odločila, da bo ustanovila dva ločena odbora: enega za urejanje prostora ob reki in drugega za varstvo okolja. V občinski kmetariatu se namreč ti dve dejavnosti vedno opravljata po starem načelu o jji, ki te toži in ti hkrati sodi. Isti ljudje tujejo in urejajo prostor, hkrati pa poskrbeli še za varstvo okolja. Kakor gro obije skupaj, dokazujejo nekateri bro vodne posledice preteklega dela

V Trebnjem poteka 23. likovni tabor

Enajst slikarjev in kiparjev ustvarja v Galeriji samorastnikov — Predsednik občinske skupščine Ciril Pungartnik poudaril, da mora tabor živeti dalje

TREBNJE — Tukajšnja Galerija samorastnikov, v katere fondu je že okoli 600 slik in kipov, kot taka pa predstavlja eno največjih zbirk naivne umetnosti v Jugoslaviji, se je ta teden spremenila v atelje udeležencev 23. tabora likovnih samorastnikov Jugoslavije. V njem ustvarja enajst likovnikov, kolikor so jih letos lahko izbrali glede na razmere, predvsem pa finančne možnosti. To delovno likovnikov je tudi vseskozi odprto za obiskovalce, ki si želijo ogledati, kako in kaj delajo udeleženci tabora, in se pogovarjati s slikarji in kiparji. Tako bo vse do nedelje, 8. julija, zadnjega dne 23. tabora.

In kdo so udeleženci letošnjega tabora? V glavnem ustvarjalci, ki so radi prihajali v Trebnje že na prejšnja delovna srečanja v ta kraj. To so: kipar Zdenko Grgeljac iz Zagreba, slikar Martin Kopričanec iz Molva, slikar Zlatko Huzjak pa njegov slikarski tovariš v Ljubljani udomljeni Hamdija Hadžić, Emin Basaranbilek, v Zagrebu udomljena ljubljanka Darja Lobnikar-Lovak, v slovenskem zastopstvu so še slikarja Boris Lavrič in Franci Lesjak ter kipar Stane Novak, edini domačin, iz Trebnjega. Kajpak ima tudi ta tabor udeležence iz tujine. Mednarodni del tvorita Gonzalo Endara Crow iz Južne Amerike in Jan Hruška iz Bratislave. Res, sami znani obrazi.

Na otvoritveni slovesnosti 23. tabora likovnih samorastnikov Jugoslavije pred Galerijo samorastnikov, kjer je sodeloval tudi gasilski pihalni orkester iz Novega mesta pod vodstvom dirigenta Antona Čeha, se je zbralo obiskovalcev, kot že dolgo ne, med njimi so bili tudi pari, ki so se poročili v okviru Ohceti v Ljubljani. O odločitvi Trebnjcev, da bodo likovni tabori še naprej kljub takšnim in drugačnim časom in da so ljubiteljski kulturni delavci pri tem pripravljeni pomagati tudi v prihodnje, je govorila Zvonka Falkner, predsednica ZKO v Trebnjem.

Tabor je odprl predsednik trebnjskih občinske skupščine Ciril Pungartnik. Ob tem je poudaril, da bi takšne prire-

ditve, kot je tradicionalno vsakoletno taborско srečanje samorastnikov, ne smela ogroziti ali celo preprečiti nobena stvar. Zavzel se je, da bi kulturi tudi v občini ne odskrnili preveč, in menil, da bi se moral v kulturo in druge družbene dejavnosti prelivati denar, ki gre za vojsko, superonike in druge za naše mož-

AVGUSTA RIBNIŠKO LIKOVNO SREČANJE

RIBNICA — Tradicionalna likovna kolonija »Ribniška likovna srečanja« bo tudi letos med počitnicami v Ribnici, in sicer od 19. do 29. avgusta. Udeležili se je bodo slikarji Herman Gvardijančič, Sergej Kapus, Sandi Červec, Jasna Kozar in Tadej Pogačar ter kiparja Matjaž Počivavšek in Jože Baršt. Kolonijo bo vodil dr. Jure Mikuž.

Suhy na Düreriani

Na razstavi v Nürnbergu novomeški slikar z dvema grafikama

V hiši slavne nemške slikarja Albrechta Dürerja v Nürnbergu bo do konca letošnjega septembra odprta z izbranimi deli, ki so jih likovni ustvarjalci ustvarili iz navdaha ob Dürerjevih umetninah in temu mojstru v čast, tamkajšnja privediteljica Düreriana pa ima pri zbiranju takih del že stoletno tradicijo. Na omenjeni razstavi sta tudi grafikama avtorja Branka Suhyja iz Novega mesta. Düreriana je obe deli od Suhyja odkupila za svojo zbirko leta 1984, ko je ta razstavljal v nürnbergski Kunsthalle. Gre za grafikama Hommage a Dürer, ki sta natisnjena tudi v okoli 300 strani obsegujoči knjigi Düreriana, napolnjeni s strokovnimi besedili izpod svetovno znanih peres ter s številnimi črno-belimi in barvnimi reprodukcijami. V izboru so predstavljena dela od 15. stoletja do zdajšnjih let. Tako je Branko Suhy v družbi s takimi imeni, kot so Hieronymus Hopper, Adolph Menzel, Karl Haidelbach, Salvador Dali, Jiri Kolař in drugi. Vsekarer velika, a nedvomno tudi zaslužena čast za novomeškega umetnika!

VALVASORJEVA KNJIŽNICA ŽE IMA RAČUNALNIŠKO VODENO IZPOSOJO KNJIG

KRŠKO — Valvasorjeva knjižnica in čitalnica je letos februarja tihopraznovala 25-letnico ustanovitve. Glavna pridobitev v vseh teh letih so prostori, ki jih je knjižnica dobila v delu prenovljenega in preurejenega kapucinskega samostana. V njih knjižnica neovirano posluje in razvija dejavnost, uvaja pa tudi sodobno opremo. Nedavno je dobila iz zapuščine donedavnih sisov nabavljeni računalnik in kot prva v Posavju in širši Dolenjski uvedla računalniško vodeno izposajo. Ta je začela delovati minuli teden, medtem ko bodo nekatere druge knjižnice v tem delu Slovenije tako izposajo uvedle v drugem polletju. Valvasorjeva knjižnica in čitalnica ima trenutno okoli 2.000 aktivnih obiskovalcev oziroma bralcev, izposojevalcev knjig, njen knjižni fond pa se je do konca letošnjega prvega polletja povečal na 40.000 knjižnih enot.

Stezičice, najstarejši dijaški list

NOVO MESTO — Novomeški gimnazijci, ki ne bodo nikoli več sšptnu-jevci (kako grozno ime se jih je držalo ta »usmerjena« leta!), so v pravkar končanem šolskem letu izdali tri številke Stezičice. Zadnja, natisnjena v Tiskarni Novo mesto v 150 izvodih, je zagledala luč sveta le kak teden prej, preden je šolski zvonec oznanil počitnice, in pri njej bi se radi zadržali malo dlje. Najprej pri naslovni strani. Dve razpoložljivi fotografiji Gregorja Bernarda (objavil je še šestnajst foto-trenutkov), napoved vsebine, obvezni podatki pod naslovom Stezičice, vse skupaj v okvirju (za grafično opremo je skrbel Matjaž Potrč), to je na njej vse. Vpadljivo, dopadljivo. Le nekaj manjka: letnik izhajanja. Nikjer ni zabeleženo, da Stezičice izhajajo vse od šolskega leta 1953/54, če pa upoštevamo še dve leti izhajanja Brstja, njihovega predhodnika, pa še dlje. Potemtakem bi moral letošnji letnik nositi vsaj številko 38. Če bi jo napisali, to ne bi bilo zgolj »lepoto« dopolnilo, povedalo bi marsikaj. Predvse to, da so Stezičice najstarejši poveljni dijaški list v Sloveniji, ki se izhajajo, da se je to ime v vseh dolгих desetletjih dostikrat edino bleščalo v vrstah srednješolcev, še posebej pa, da se je obdržalo v vetrovih in sploh nadležnih sapah šolskih in drugih reform kot nekakšen simbol za rodove, ki so šli skozi gimnazijo. Biti gimnazijec je vedno po-

menilo biti nekaj več, ta več pa se je odražal tudi na straneh Stezičice. Zato bi letnik, kot rečeno, le kazalo vnesti v nove številke Stezičice, že zato, ker bi s tem zaznamovali tudi upornost, vztrajanje gimnazijskih generacij, pot iz roda v rod. Strani v omenjeni tretji številki Stezičice, poslovljni od pravkar končanega šolskega leta, so popisane oziroma potiskane s prispevki, ki odražajo razpoloženje, razmišljanje, želje in hotenje, zanimanje (in še česa) zdajšnjega rodu novomeških gimnazijcev, verjetno bolj tistega kroga ali skupin, ki sta jim blizu (kakršnokoli) ustvarjanje in list Stezičice. In o čem govore ti prispevki? O ekologiji, zabavi (v gostilnah), glasbi kot najpomembnejši stvari mladih v sedanjosti, srečanjih z znanimi osebnostmi in njihovim delom itd., vse do zabavnega dela s križanko. Četrtno vsega prostora (pet strani) je zasedla Literarna priloga, v kateri so objavili literarni poskusi v pesniški in prozni obliki. Kaže, da tudi zdajšnjim gimnazijcem ne manjka literarnih ambicij, Stezičice pa so možnost, da najboljše od tistega, kar se temu ali onemu utrne izpod peresa, tudi objavijo. Iz števila objavljenih prispevkov je razvidno, da Stezičicam ne manjka literarnih sodelavcev. Sodelavci pa so za vsak list nekaj, čemur naj velja prvi blagoslov.

I. ZORAN

kultura in izobraževanje

Miran Jarc, kakor ga je upodobil njegov prijatelj Božidar Jakac

Pred 90 leti se je rodil Miran Jarc

5. julija 1900 se je v Črnomlju rodil Miran Jarc, pesnik, pripovednik, dramatik in prevajalec. Kot pesnik je bil sprva izrazito ekspresionistično usmerjen (zbirka Človek in noč), dovteten za katastrofo človeštva. Tu di ljubezen je doživljal kot grozo in se spopadal z vprašanji človekove revolucionarne opredelitve. Umetnost mu je pomenila iskanje resnice v globinah duše. V prozi se je loteval malomeščanstva in izobraževancev, v romanu Novo mesto pa obdelal svojo novomeško generacijo, dozorevanje gimnazijcev. V dramatikoz. glavnih delih (Ognjeni zmaj, Vergerij) obravnava usodo človeka v 20. stoletju. V 30. letih se je približal novi stvarnosti (Novembrske pesmi), pozneje pa se je (Lirika) vrnil k izhodiščem med moderno in ekspresionizmom. Prevajal je Valerija, Lawrenceca in druge, med prvimi pri nas je kritično pisal o Kafki. Umrli je poleti 1942 med italijansko ofenzivo na Rogu.

Po Miranu Jarcu se imenujejo šole (npr. v Črnomlju), knjižnice (Študijska v Novem mestu) in druge ustanove ter ceste, ulice. Po motivih njegovega romana Novo mesto je Filip Robar-Dorin napisal scenarij in režiral film Veter v mreži.

• Kot pesnik bom vedno v opoziciji. Zato, ker ima opozicija to prednost, da lahko postavlja in mora postavljati vprašanja tistemu, ki je na oblasti, ne pa da brez ugovora pritrjuje njegovim sklepom. (Nenadič)

I. Z.

SLOVESEN JUBILEJ — Metliška godba na pihala je 140. obletnico svojega obstoja proslavila zares slovesno. Preteklo nedeljo je v goste povabila še godbenike iz Mengša, Krškega, Črnomlja, Straže, Kapel in Loč, ki so po prome-nadnem nastopu skupaj zaigrali pod taktirko metliškega kapelnika Ivana Jerine (na fotografiji). Kot je povedal Vekoslav Bezek, predsednik metliških godbenikov, se je ta godba kljub hudim časom ohranila skozi desetletja tudi po zaslugi naprednih krajanov, ki so jo podpirali, ker so znali ceniti njeno vlogo. Predsednik občinske skupščine Branko Matkovič pa je v svojem nagovoru priznal, da danes, ko kulturi namenjajo vse manj denarja, tudi godbenikom težko kaj objubijo, da pa bodo še naprej uživali vsaj moralno podporo širše družbene skupnosti. (Foto: M. B.-J.)

UDELEŽENCI 23. TABORA MED OTVORITVIJO — Na posnetku so skopaj vsi udeleženci letošnjega, že 23. tabora likovnih samorastnikov, kakor so nastopili v nedeljo, 1. julija, popoldne postavili pred trebnjsko Galerijo samorastnikov, kjer je potekala slovesna otvoritev te prireditve. Na skrajni levi sta Janez Gartner, neutrudni organizator in duhovni vodja trebnjskih taborov, in Bogdan Osolnik, zvesti spremljevalec teh taborov. (Foto: I. Zoran)

Požganica — na prostem

Ob 70. obletnici koroškega plebiscita bodo to Prežihovo delo ta mesec igrali v Spodnjih Vinarah

Koroška obhaja letos 70. obletnico plebiscita, dogodka, po katerem je velik del te severne slovenske dežele in slovenskega prebivalstva ostal zunaj matice Slovenije, v tuji državi. Prišlo je do številnih razprav, ali naj koroški Slovenci sodelujejo pri uradnih prireditvah avstrijske dežele Koroške ali ne.

Slovenska prosvetna zveza v Celovcu je sklenila, da se bo teh dogodkov okrog plebiscita spomnila na svoj način. Skupaj s kulturnimi društvi obeh koroških regij, v Sloveniji in Avstriji, bo pripravila uprizoritev Požganice, znanega dela pisatelja Lovra Kuharja — Prežihovega Volarca, ki ga je dramaturg Vladimir Kocjančič.

Delo režira Peter Miljtarov, sodelovali bodo igralci in igralkе kulturnih društev Danica iz Sentprimža, Zarja iz Železne Kaple, iz Radiš, Srce iz Doble vasi, »Vinko Poljanec« iz Skočjana, Edinost iz Pliberka, iz Sentjanža v Rožu, člani Kooperativne Longo mai, pihalna godba iz Smihela, pevski zbor Stanjelski pavri iz Stanjela in gledališka skupina iz Slovenj Gradca. Povezavo s skupinami na obeh straneh meje so iskali zavestno, k sodelovanju pa so povabili tudi nemško govoreče igralce. Požganica namreč ni nikakršen nacionalističen manifest, temveč je delo, ki nakazuje, kako se sanje o boljši prihodnosti, svobodi in bratstvu razblinjajo v nič ob bratomorni vojni, ki loči brata od brata in prijatelja od prijatelja. Predstava naj bi spodbudila k razmišljanju tako Slovence kot tudi nemško govoreče Avstrijce.

Uprizoritev so si, tako kot pred leti, ko so igrali Miklovo Zalo, zamislili na prostem. Sceno je zasnovala Meta Hočevnar, igralce s kostumi oskrbela Milena Kumer, glasbo pa je pripravil Gabriel Lipuš. Premiera Požganice bo v petek, 20. julija, ob 20.30 v Spodnjih Vinarah, ponovitve pa bodo 21., 22., 27. in 28. julija, tudi vse na prostem.

V času predstav bo Založba Drava v celovški knjigarni Naša knjiga in na kraju samem, to je v Spodnjih Vinarah, prodajala nemški prevod Požganice — Die Brandalm, in to po znižani ceni 150 šilingov (namesto 232).

I. Z.

Umetnost naše slovenske diaspore

V zdraviliškem hotelu v Dolenjskih Toplicah na ogled dela prve likovne kolonije slovenske umetnike po svetu, v Dolenjski galeriji v Novem mestu pa razstava Slovenski likovni ustvarjalci po svetu — Na slovesnosti tudi dr. Janez Drnovšek

NOVO MESTO — Malokateri narod živi že stoletja v takšni diaspori kot Slovenci. Vedno je kaj »udarilo med nas in nas razteplo po svetu«, kot bi rekel Oton Župančič. Nič koliko naših ljudi je še danes zunaj naše matice. V diaspori ustvarjalni duh ne počiva in veliko naših ljudi je tam, kjer so se udomilili, že založilo po imenitnih delih. Za mnoge smo zvedeli šele zdaj, ko je to omogočil vsakov politični položaj.

V okviru letošnjega Srečanja v moji deželi sta bila minuli teden v novomeški občini dva pomembna likovna dogodka. V Dolenjskih Toplicah je bila prva likovna kolonija za slovenske umetnike po svetu, v Novem mestu pa so Znanstveni inštitut Filozofske fakultete iz Ljubljane, Slovenska izseljenška matica in Dolenjski muzej pripravili razstavo slovenski likovni ustvarjalci po svetu. Starejša generacija iz obeh Amerik in Avstralije. Tako razstavo del, nastalih v likovni koloniji, kot tudi razstavo del starejše generacije slovenskih likovnih umetnikov z onkraj Atlantika in iz daljne Avstralije so odprli v petek, 29. junija, ob navzočnosti člana predsedstva SFRJ dr. Janeza Drnovška, ministrice za Slovence po svetu dr. Janeza Dularja, predsednika novomeške občinske skupščine Marjana Dvornika in drugih udeležencev.

V koloniji v Dolenjskih Toplicah so sodelovali Valentin Oman in Rudi Benetik iz avstrijske Koroške, Jože Harig iz Nemčije, Jože Stražar in Hensaj N. Koda iz Švedske, Božidar Kramole iz Kanade in domačin Jože Kumer. Razstavo njihovih del so pripravili v malem salonu zdraviliškega hotela, o sadovih in sprave tovrstne likovne kolonije v tem zdraviliškem turističnem kraju je na začetku govoril vodja kolonije Marjan Tršar, slikar in umetnostni kritik, to- o splošni rojak.

Razstavo Slovenski likovni ustvarjalci po svetu so postavili v Dolenjski galeriji. V obeh dvoranah so razstavljena dela devetih ustvarjalcev, od katerih so najbolj redki še med živimi. To so: kipar France Ahčin, Domžalčan, ki je lani umrl v Buenos Airesu (predstavljen s šestimi kipi); kipar France Gorše, doma iz Zamosteca pri Sodražici, pred štiri leti umrl na Golniku (predstavljen s štirimi plastikami); slikar Bogdan Grom iz Devinščine — Proseka pri Trzinu (razstavlja šest del); arhitekt Ivan Jager, doma iz Bistre pri Vrhniki, umrl leta 1959 v Minnesoti (predstavljen s fotografijami reprodukcijami cerkva, študij

DR. JANEZ DRNOVŠEK V DOLENJSKI GALERIJ — Petkove otvoritve razstave Slovenski likovni ustvarjalci po svetu — Starejša generacija iz obeh Amerik in Avstralije se je poleg uglednih osebnosti iz dolenjskega in slovenskega kulturnega življenja ter drugih obiskovalcev udeležil tudi član Predsedstva SFRJ dr. Janez Drnovšek (na posnetku peti z leve). (Foto: I. Zoran)

med drugim dejal: »Razstava, ki združuje izbrana likovna dela slovenskih izseljencev starejših generacij, nikakor ni nastala po naključju, je plod dolgoletnega zanimanja matice za proučitev kulturnega ustvarjanja slovenskih izseljencev, nasledke tudi dolgoletni vezi med domovino in izseljenci, omogočil pa jo je današnji politični položaj na Slovenskem. Imena razstavljalcev so naši javnosti znana, v nekaterih smo se srečevali v zadnjih letih po različnih slovenskih srečanjih, nekateri se pojavljajo po dolgi odsotnosti, nekatere pa srečujemo prvič.«

Dr. Nace Šumi je poudaril, da kaže ob tej razstavi ponovno opozoriti na delo, ki ga je pri proučevanju likovne umetnosti opravil in ga še opravlja Znanstveni inštitut Filozofske fakultete v Ljubljani. Pred dobrim desetletjem so namreč v posebnem programskem sklopu raziskav utemeljili študij zgodovine in kulture slovenskih izseljencev kot integralnega dela slovenske usode in ustvarjalnosti.

Na otvoritveni slovesnosti je sodeloval glasbenik Lado Jakša. Obiskovalci si bodo to zanimivo razstavo lahko ogledali do 23. julija.

I. ZORAN

pisma in odmevi

Krški Demos zanika kuhinjo

S tiskovne konference

KRŠKO — »Neprijetno je biti član Demosa, ker so se v javnosti razširile govorice, da ne delujemo v prid slovenskega naroda. Take ugotovitve so se začele širiti tako na republiški kot na občinski ravni,« je na ponedeljkovi tiskovni konferenci krškega Demosa dejal njegov organizacijski sekretar Stane Dvoršek.

Tako Dvoršek kot tudi prvaki strank so potem pojasnjevali dogodke v zvezi z volitvami predsednika in članov krškega izvršnega sveta. Glede prvega mandatarja Braneta Janca so dejali, da ga sploh niso ovirali pri predstavljanju članov občinske vlade, čudna pa se jim je zdela njegova poteza, saj jih je predstavil šele potem, ko je že odstopil. Glede drugega mandatarja mag. Miroslava Mikelnja, ki so ga sami izbrali, pa so povedali, da so za dokončno sestavo izvršnega sveta izvedeli šele tik pred zdajci. Potem ni bilo časa, da bi se posvetovali v klubu poslancev in so tega sklicali šele med sejo skupščine. Tam so 27 prisotnim delegatom svetovali, naj ne volijo takega izvršnega sveta, v katerem bosta Jože Kos in Silvana Mozer. Po gla-

• Demosovci so povsem zanikali obstoj nekakšnega pisma, ki je nekaj časa krožilo po Krškem in je bilo v njem navedeno, da bo Demos zrušil sedanjega župana Vojka Omerzija. Obstoj pisma so zanikali kljub temu, da je kolega Vlado Podgorščak z Dela izrazil trdno prepričanje, da pismo obstaja. O njegovem obstoju je slišal v Demosovih vrstah.

sovanju se je izkazalo, da je bilo proti takemu izvršnemu svetu 32 poslancev.

V Demosu zanikajo kakršnokoli »volilno kuhinjo«, ki bi jo prej lahko pripisali opoziciji kot Demosu. Vendar vztrajajo pri stališču, da morajo uresničiti programe, kakršne so objubiljali pred volitvami. To jim bo uspelo le tako, če bodo imeli v vladi svoje ljudi. Ker sta sekretariat za notranje zadeve in občo upravo ter komite za gospodarstvo in družbeno planiranje ključna in v izvršnem svetu, tak izvršni svet pač ni mogel biti izvoljen. Seveda so Mikelnju v Demosu ponudili kot protikandidate za omenjeni dve funkciji tudi druge ljudi, vendar je Mikeln vztrajal pri obeh, kar da je slutiti, da je bil tudi Mikeln izpostavljen pritiskom.

Predstavniki Demosa so zatrjili, da bo nov mandatar kmalu znan in bo tako tudi krška vladna kriza kmalu le še spomin. Vse pa bo jasno na skupščini 9. julija.

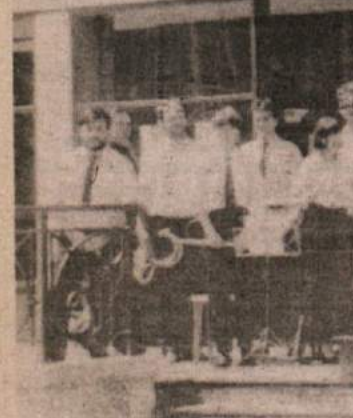
J. S.

NOVO MESTO (ŠE) DALEČ OD TURIZMA

V nedeljo, 24. junija, naju je ob približno 21. uri ustavila družina Angležev in naju vprašala po kaki restavraciji. Takoj sva pomislili na edino dobro novo mesto restavracijo Breg, in ker je pot do tam precej zapletena, sva jih spremili tja. Kakšno razočaranje; restavracija je bila zaprta! Lahko si predstavljate, v kakšni zadregi sva bili, ko lačnim tujcem nisva mogli ustreči, kajti tudi vodilni v Restavraciji pri vodnjaku so se odločili, da si ob nedeljah vzamejo prost. Končalo se je s tem, da sva jih pustili pred hotelom Kandija, upajoč, da imajo tam malo več smisla za turizem.

Veva, da to najino pismo ne bo pripomoglo k takojšnjim spremembam, a upava, da se bo kdo vsaj zamislil nad našim nezanimanjem za turizem. Če se v tej smeri kmalu ne bo nič ukrenilo, bomo odgnali še teh nekaj turistov, ki se se ustavljajo v našem mestu.

Ogorčeni srednješolski URŠA in POLONA

NOVA RAST — Ob koncu preteklega leta je ribniški godbi na pihala grozilo popolno razsulo. Toda po zaslugi naporov številnih posameznikov in rešenega finančnega vprašanja je godba oživelja. Letos so Ribničani nastopili na nekaj gostovanjih drugod, redno pa se pojavljajo tudi na vseh prireditvah v Ribniški dolini. Pred seboj imajo jasen cilj: vrhunec kakovostnega ustvarjanja bi moralo biti leto 1992. Ta je uresničljiv glede na številno članstvo godbe in ob podatku, da je v godbi vse več podmladka. (Foto: M. Glavonjič)

Še: Opomin novomeški malomarnosti

Ugovor na trditve

G. Stane Granda je v Dolenjskem listu dne 21. junija obtožil Novomeščane in bivšo raziskovalno ter kulturno skupnost Novega mesta malomarnosti, ker so brez poslušanja arhiv novomeškega kapitlja in so minirali akcijo, ki bi stala zgolj drobiž in vrata v Evropo bi bila za Novomeščane že odprta. Naj mi oprostite to malo poredno izpeljavo ali skrajšavo svojega pripevka. Najbrž je namen pisanja dobronameren, predstavljam si, da je pač zdaj, ko je konec samoupravljanja, vredno še enkrat poskusiti, da bi se izvedla akcija popisovanja kapitljskega arhiva, ki bi ji ne stali na poti samoupravljaljski nestrokovnjaki in odločali o strokovnih zadevah.

Niti tedaj ni bilo in niti danes ni jasno, zakaj bi kulturna skupnost morala prispevati nekaj drobiža (šlo pa je za dve mesečni plači srednješolskega profesorja in plačilo stanovanja). Če odmislimo vse zgozdbe o pomanjkanju denarja (ki pa so bile v kulturi resnične), o pristojnostih kulturnih skupnosti, kamor pa skrb za arhive verskih skupnosti ni sodila, ostane še vedno tole: arhiv novomeškega kapitlja ni materialno ogrožen, to pomeni, da mu je zagotovljena osnovna varnost pred vlago, požarom, insekti, glodalci in uničenjem. Če arhiv ni popisan in niso izdelani seznanji, je pač treba hudega truda, da nekdo v njem najde, kar išče.

Nikoli pa si ni g. Granda vzel časa, da bi opozoril na razmere, v katerih hrani novomeška enota Zgodovinskega arhiva Ljubljana dragocene arhive mesta, kresije, okrajnega glavarstva in še mnoge. Ti so resnično že v nevarnosti, da jih naši znanjci ne bodo več proučevali, toda danes jih raziskovalci lahko dobijo v kolikor toliko urejenem stanju.

Ker g. Granda vse to ve, je toliko bolj mučno brati vse to o budnih samoupravljalcih, migljajih iz Ljubljane, nestrokovnjakih in malomarnosti.

META MATLJEVIČ

Sodelovanje obrodi sadove

Na skupščini sevnške krajevne skupnosti

SEVNICA — V preteklem letu in letos je sevnška krajevna skupnost precej storila za komunalno ureditev mesta in okoliskih vasi, tako da bodo opravljene, kot kaže, vse naloge iz krajevnega samoprispevka, ki se izteče 30. junija 1991. Potrebno pa bo še precej naporov, da bi izkoristili nove vodne vire iz Podgorice, kar je predvidel samoprispevek, ki se je začel 1. avgusta 1986.

Tajnik sevnške KS Stane Šeško je na zadnji skupščini KS, ko smo delegati med drugim obravnavali in sprejeli zaključni račun za leto 1989 in pregledali plan prihodkov in odhodkov za leto 1990, v 26 točkah podal poročilo o izvršnem načrtu komunalne dejavnosti in drugih aktivnostih KS. Tako je bila lani med drugim ob pomoči KS opravljena tudi adaptacija sevnškega gasilskega doma, izgradnja vodovoda Orehovec, razširitev in gramoziranje ceste Šalomon—Ledgonje—Zajčja gora, asfaltiranje ceste Pot na Zajčjo goro — Biderman, rekonstrukcija ceste Metni Vrh — Zabukovje v makadamski izvedbi, rekonstrukcija Florjanske ceste — Praznik — Gline Jame v makadamski izvedbi v odlični 1500 m, asfaltiranje ceste Pečje — Kozmus (350 m), asfaltiranje in odvodnjavanje ceste Žigriški Vrh — Stopar — Šmid, položena je bila asfaltna prevleka na cesti na grad ob AMD, dokončane so bile mulde ob cesti Lončarjev Dol — most Marof, odvodnjavanje Taborniške ceste, dokončana so bila tudi igrišča pri sevnškem kopališču.

Izvedeno je bilo gramoziranje, odvodnjavanje in asfaltiranje platoja v bloku NHM 13, 14 in 15, vendar imajo stanovalci na opravljeno delo upravičene pripombe, kajti jezi jih predvsem to, da kvazi

Kakšna folklorja na jurjevanju?

Ugovor k pripombam k letošnji prireditvi — Jurjevanje naj še naprej ostane prikaz kulturne dediščine Belokranjcev in njegovo jedro ne more zastareti

Oglašam se, ker menim, da je k zapisu o letošnjem jurjevanju (Dolenjski list, 21. junija) vendarle potrebno še nekaj dodati.

Jurjevanje je bilo res v tradicionalnih okvirjih, če imamo v mislih le časovno razporeditev nastopov, kljub temu pa je bilo nekaj pomembnih sprememb v programu, npr. drugačen prikaz belokranjske svatbe, vključevanje doslej neizvajanih kresnih pesmi in prikaz jurjevskih običajev od drugod. Svatbo so prikazale folklorne skupine iz Kostela, Starega trga in Semiča. FS Kostel je prvič nastopila v Beli krajini. Njena posebna zanimivost je djačenje, pesem žanjic stelje, kot uvod v svatbene običaje. Skupine so izvajale različne dele svatbe tako, da je šele celoten nastop dal podobo svatbe. Doslej smo bili namreč vajeni, da je vsaka skupina odpleta naenkrat svoj program. Tudi kresni običaji so bili predstavljeni drugače, saj se je prireditve začela s pesmijo, ki vabi na kres, sledile so kresne pesmi, ki so jih izmenično peele kresnice iz Adlešič in Talčjega Vrha, končala pa naj bi se s splošnim veseljem ob kresnem ognju z nastopom FS Adlešič. Žal ta del programa ni bil v celoti izveden, ker se je uli dež.

Nedeljski dopoldanski obred Zeleneja Jurija smo dopolnili z nastopom FS iz Pirana. Zaradi čim večjega približevanja izvirnosti obreda je vsako večje vsebinsko poseganje v to zasnovno vprašljivo. Popoldanski program je namenjen prikazu drugih pomladnih običajev in obredov. Ohranjenih je zelo malo jurjevskih obredov, zato povabimo vsako skupino, ki ima v svojem programu tudi kaj takega. Tako smo že videli haloškega zeleneja Jurija, tokrat pa zeleneja Jurija iz hrvaškega Zagorja. Iz tega je razvidno, da ima vsak podprogram svojo težo in svoje mesto in ni t. i. glavne prireditve. Ob tem je treba še povedati, da je bila v Miniartu razstava ljudskih glasbil v Beli krajini. Majhna, a bogata. Razstavljena so bila razna glasbila od antičnih ropotuljic, piščali vseh vrst (med njimi tudi deli dud), rogovi, pa do sto in več let stare harmonike, tamburice, klarinetov itd.

Ob vsakem jurjevanju se zastavlja vprašanje, ali je prireditev lahko drugačna pa zakaj ni, ali bo jurjevanje izumrlo itd. Kaj reči nato? Jurjevanje je po svoji osnovni zamisli prikaz pomladnih običajev v Beli krajini in je tako vezano zlasti na zmožnosti domačih folklornih skupin. Nešto razmišljanje je bilo že na to temo. Nedvomno bi se dalo še kaj storiti, recimo: izboljšati nastope skupin (programsko in kvaliteta izvedbe), urediti prireditveni

prostor, povabiti druge skupine, ki negujejo pomladne običaje (Jugoslavija, Evropa) in še kaj. Vse to pa je v današnjih razmerah žal neizvedljivo. Bela krajina je še pred leti premogla 10 dobrih folklornih skupin, danes redno delujejo le še nekatere. Dajejo jih hudi kadrovski in materialni problemi, ki so postali skoraj nerешljivi. Kako težko je finančno stanje v črnomaljski kulturi, pove podatek, da ostaja ZKO Črnomelj s 1. julijem brez vseh sredstev, na kakšno sponzorstvo pa se misliti ni.

Res je nastopilo manj skupin kot sicer in je škoda, da nismo prikazali vsega. Ne katere skupine res skoraj ne nastopajo več (upajmo, da le začasno). Je pa svojo udeležbo nekaj dni pred jurjevanjem odpovedala tudi metliška skupina, ki je šla raje nastopat županom na Vače. Kljub temu je bil osnovni program jurjevanja izveden. Zaradi omenjenih sprememb v režiji in kvaliteten nastopa skupin je bilo to jurjevanje eno boljših. Zato se na tem mestu še enkrat in javno zahvaljujem vsem folkloristom in drugim, ki so tako uspešno izvedli to jurjevanje.

O zastarelosti jurjevanja je tole. Menim, naj ima vsaka prireditev svoj obred, svojo podobo. Cvičkarja, recimo, naj bo cvičkarja, vinska vigred pač vinska vigred in jurjevanje to, kar je. Ne merimo vsega z

istimi vatli (kar so najpogosteje popiti litri vina)! Želim, da bi jurjevanje obstajalo še naprej kot prikaz kulturne dediščine Belokranjcev, to je prikaz pomladnih običajev in obredov, torej kot kulturna prireditev v čimbolj izvorni podobi (izvirne folklorne skupine, ljudski pevci in godci, ki pojejo in igrajo v živo, brez play backov in sumljivih frajtonarjev). Le kot tako ima svoje mesto in pomen, po njem smo znani. Kaj bomo k temu še dodajali, kaj spreminjali in kakšen obseg bo imelo, pa bo odvisno od naših možnosti in hotenj. Pa tudi ob kič na stojnaka se nam ni treba spotikati, saj je sestavni del naše preteklosti in sedanjosti kulture in bo izumrl, ko zanj ne bo več povpraševanja. Nasilno pa zavede ne kaže preganjati. To v glavnem velja tudi za gostinsko ponudbo. Čevapčice lahko izrine samo domišljija gostincev in njihov interes pa drugačno povprašanje obiskovalcev.

Ne bojim se, da jurjevanja ne bi bilo več. Bo, dokler bo vsaj še kakšna folklorna skupina v Beli krajini (brez domačih skupin jurjevanja res ne bo), dokler se bodo našli organizatorji, dokler bodo ljudje prihajali na jurjevanje. Ti pa pridejo. Vsako leto jih je veliko in to je res črnomaljski praznik. Naj bi ostal še naprej!

KSENJA KHALIL

Kmečka zveza protestira

Kmetje so proti temu, da oni plačajo pristojbino

Podružnica Slovenske kmečke zveze iz Šentjerneja protestira proti odločbi o postopku zbiranja pristojbin za veterinarsko-sanitarne preglede krav molznic za leto 1990. Zadruga je imela nalogo pobirati denar za pristojbino in jih je do 31. maja že pobrala, in sicer po 71,10 din po kravi. Zgodilo se je, da seznanji niso bili točni, ampak je bilo na njih večkrat navedenih več krav, kot jih ima lastnik v resnici.

Seveda se strinjamo s tem, da so sanitarni pregledi mleka potrebni, ne strinjamo pa se s tem, da pristojbino plača kmet, saj menimo, da ni prodajalec mleka in mlečnih izdelkov, kot piše v odločbi, ampak so to zadruga, mlekarja in trgovina. Kmet je pridelovalec, to pa je precejšnja razlika. Zato naj pristojbino plača tisti, ki z mlekom ustvarja promet.

V obrazložitvi odloka je tudi določeno, kakšne analize mora biti opravljene. Pripominjamo, da vse te analize do 31. maja niso bile opravljene, torej plačujemo nekaj, kar sploh ni bilo narejeno, to pa je v nasprotju s pravnim

redom. Menimo tudi, da sanitarni pregledi krav molznic nimajo nič skupnega z neškodljivim odstranjevanjem živalskih trupel, za kar je od skupne pristojbine 71,10 din po kravi namenjenih 19 din.

Menimo, da je odločba, ki jo je sprejel IS občine Novo mesto 28. marca 1990, neutemeljena in zahtevamo, da jo sedanji IS razveljavi, pobrani denar pa vrne kmetom.

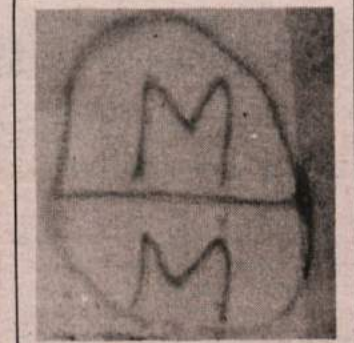
Predsednik
JOŽE RANGUS

Slabi predpisi

Zakoni o kmetijstvu

Veliko se je pisalo o zmanjšanju birokracije v naši domovini, toda vedno več je bilo predpisov, pisarne so bile zmeraj bolj polne in življenje vse bolj zamotano. V vsaki državi morajo biti predpisi, vendar morajo biti enostavni in veljavni vsaj nekaj desetletij, sicer se hrani samo birokracija, ki bo že na papirju uničila državo. Vsi predpisi so bili sprejeti samo zato, da se ne bi okrepil »kulaški element« na vasi. Sprostim vendar že tržno gospodarstvo do konca! Zakaj omejujemo promet nepremičnin? Zakaj je še v veljavi zakon o kmetijstvu, ki ni pripomogel niti k eni dodatni toni pridelka, pa zelo zagrenil življenje kmečkih ljudi? Zakaj mora vsak mali vinograd ali njiva na oglasno desko? Zakaj ne sme delavec, ki po »sihtu« obdela v redu vso zemljo, imeti več kot hektar zemlje in od tega največ pol ha vinograda ali gozda? Gre to od Marksa sem? Marks je živel v prejšnjem stoletju. Posedoval ni niti hiše niti zemlje, saj je bil podnajemnik, kot smo videli v filmu. Belokranjci pravijo, da kdor ni sam sebi sedel hiše, ni sposoben gospodariti. Del resnice je v tem!

F. DERGANČ

METLIŠKA MAFIJA — pred časom so se po Metliki pojavili nenavadni znaki: na pol predelejen krog z dvema M. Poznavalci pravijo, da naj bi to pomenilo »metliška mafija«, kar naj bi bilo ime za posebej vnete navijače metliškega rokometnega moštva. Obstaja pa še novejša razlaga, ki pravi, da ta dva M pomenita začetnici novih prvih metliške občine, župana Matkoviča in predsednika občinske vlade Matkoviča. Odstranjajo jih pa vseeno. Napise, seveda.

SOKOLSKI DOM RAZPADA

Novo mesto res dostojno praznuje obletnico Novomeške pomladi. Dobe sedno zacvetel je tudi njen spomenik kulturne sramote — Sokolski dom. V petek, 29. junija, sem se z družino v stoenci prebil skozi prometni vrvež mimo Sokolskega doma, kar me je le-ta opozoril nase in mi s svojega najvišjega nadstropja poslal na glavo avtomobila celo šipo. Sprašujem se, ali bodo odgovorni poskrbeli za dotrajano hišo šele takrat, ko bo terjala človeško žrtve.

Prizadeti

NEUPRAVIČENA DO POMOČI?

Podpisana Marjana Hudorevec, rojena 10. maja 1956 v Novem mestu, imam pet otrok, nimam podpore, prejemam samo otroški dodatek in z mojim sva oba brez službe. Otroci obiskujejo šolo in zanje skrblim. Drugi Romi imajo službe, zraven dobijo še socialno pomoč za odrasle in otroke, jaz ne dobim ničesar razen tistega, kar zaslužim z zelišč. Drugim Romom je dal Strmec naročilnice za obleke, ko sem šla pa jaz ponj, je rekel, da zame ni naročilnice, češ da so drugi Romi tega bolj potrebni kot jaz. Kako, da so drugi bolj upravičeni do pomoči, ko pa imajo službe in socialni dodatek.

MARJANA HUDOREVEC

Kakšno zadrugo želimo imeti zadružniki

Delež je treba vrniti

1. Kmetje želimo zadrugo, ki bo članom dobavljala reprodukcijski material in drugo za potrebe kmetov, in po najbolj ugodnih cenah.

2. Želimo zadrugo, ki bo pogodbeno in ostale kmetove proizvode na za kmetov najbolj ugoden način in v njegov korist plasirala na tržišče.

Ponujena študija o organizaciji zadrug v vseh štirih različicah tega ne do gotavlja, temveč samo po načinu določanja sistemske organiziranosti zagotavlja delovna mesta zaposlenim. Tu četrti različica, ki ponuja tako organiziranost, da vse dosedanji TZO postanejo »zadruga«, ne ustreza željam potrebam kmetov. Zakaž?

V takem primeru je vsaka TZO skupnim žiro računom v podrejeno položaju, hkrati pa so vodstva TZ brez kakršnekoli odgovornosti tako k kmetov kot do vodstva nove »zadruga«. Tak elaborat zato precej zaostaja za dogajanjem v svetu in tudi pri nas.

Odločitev o tem, kakšno zadrugo želimo, bi morali izvesti pred zborom zadrugnikov, to je vseh dosedanjih članov-kooperantov, kot tudi vseh tistih članov, ki so imeli vplačane deleže, a j je sistem izničil. Ti deleži so zadrugnikov kmetova lastnina, zato jo je treba zakonito vrniti. Zato to, kako so bili pravilni prejšnji deleži, ni kriv noben zadrugi svet, temveč predlagatelj, ki sestavljal predloge za izničenje tega deleža. To je bila zatorej na zelo prefinjen način izvedena kraja.

JOŽE VIDIC
Šentjernej

HVALA GOSTIŠČU NOVLJAN

MIRNA PEČ — Člani kulturne društva smo nedavno pripravili srečanje invalidov občine Novo mesto. Pri izvedbi gostinske dela te prireditve nam je veliko pomagal tudi kolektiv gostišča Novljan. Zahvaljujemo se mu za darovan denar, s katerim bomo »kulturniki« lahko pripravili novo prireditev.

• *Krambergerja nisem uničil, ampak razkrinkal. Predolgo je blestelo. Žalostno ob tem je, da mu je tolik ljudi verjelo. (Paveo)*

• *Zaničevanje mora biti najskromnejše od naših občutij. (Rivarolo)*

Osnovna šola Blanca

razpisuje dela in naloge

učitelja slovenskega jezika

z dopolnjevanjem delovne obveze po dogovoru. Delo se sklepa za nedoločeni čas, s polnim delovnim časom.

Pogoj: P ali PU z diplomom. Nastop dela 1. 9. 1990. V kraju je ustrezno stanovanje. Prijave sprejema razpisna komisija 15 dni po objavi.

Šentrupert je evropska vas

Verski turizem kot del turistične ponudbe — Knjiga o župniji Šentrupert — Delo J. Vidica

ŠENTRUPERT — V trebanjsko občino želijo privabiti turiste in bi radi pri tem ustregli različnim željam. Nekaj od tistega, kar ponujajo tudi v »Turističnih informacijah občine Trebnje«, je verski turizem. Za tiste, ki se odločajo zanj, so v zbiranki s turističnimi obvestili našli deset župnijskih uradov v občini, med katerimi je tudi Šentrupertski.

Brez tega župnijskega urada bi bilo porajajočega se verskega turizma v občini gotovo precej manj, saj je tukajšnji župnik Janez Vidic nedvomno zaslužen mož za to, da so doslej že večkrat potešili svojo radovednost tisti, ki jih zanima bogata sakralna umetnost na tem območju. Janez Vidic je bil med pobudniki za pisanje »Šentrupertske župnije 1989« in je v tej knjigi kronološko predstavil življenje župnije zadnjih 25 let. »Kar smo izdali pod tem naslovom, je zbornik. Zanj smo si po dogovoru razdelili delo in je vsak napisal svoj del. Prispeval sem nekaj iz kronike, ki jo pišem, odkar sem od 1974. leta v Šentrupertu. Zbornik zadeva vse ljudi, ne le verne,« povzema Janez Vidic knjigo, ki jo je pripravil in uredil dr. Jože Ramovš, šentrupertski rojak. Že z vsebino, kakršna je, razgre brošura na 192 straneh pred turistami in druge bralce dolge spisek imen, dogodkov in dejstev. Največ se jih nanaša na zadnja desetletja v župniji. Iz zbornika vzemo, da je bil Šentrupert pred 1.200 leti kot prazupnja takratno versko in kultur-

Janez Vidic

no središče. »Arhitektura gotičnih cerkva in baročne na Veselj gorji, ohranjene gotične stenske slikarje na Vihru in njihovi ostanki v Šentrupertu, baročno slikarstvo na Veselj gorji so neme pričre vrhunske kulturne podedbe naših krajev od davnih stoletij naprej,« pravi dr. Ramovš v zborniku in tako zajame del tistega, kar je vredno pogledati. Marsikdo bo presenečen nad navedbo v knjigi, da je bil pri odnortivih Krekove spominjske plošče na šentjanskem župnišču tudi Masaryk, poznejši češki predsednik. Tudi ta podatek o tem gotovo sodi v šentrupertsko župnijsko zgodovino, saj je šentjanska župnija nastala šele 1752 z delitvijo velikanskega ozemlja parfarne Šentrupert.

M. LUZAR

Zreba je izmed reševalcev 23. nagradne križanke izbral FRANCETA SMOLETA iz Ljubljane. Za nagrado bo prejel knjigo humoresk Tonija Gašperiča Kdo je lahko komunist in priročnik Mitološki slovarček. Nagrajencu čestitamo.

REŠITEV 23. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 23. nagradne križanke se brano po vodoravnih vrstah, glasi: RUPEL, VATA, TARA, EBEN, INERTNOST, LAMAIT, TI, DIMITRIJ, ETAT, ALANI, SLAVA, ANATOM, KAMERA, RACAK, APATINKA, IGOR, LIT, STAR, JATA, PSI, TETA, ANAS.

MISLI

O vsakem človeškem življenju je v bistvu mogoče napisati le dve, tri vrstice.

Kar izražamo v besedah, posnema le dogajanje v duši.

Resnica je zmerom suhoparna.

V imenu resnice in lepote se pogosto postavlja na prestol grdo.

I. BUNIN
I. GANKAR
B. ZUPANČIČ

NAGRADNA KRIŽANKA

TONA	HAVAJSKA KITARA	POMEMBNO SLAVNSKO MESTO	POUNORUJA	MIT. GERMA. OREL	KEM. SIMBOL ZA NEODMI	AVTOR. J. UDOR	SEKIRA	PAPEŽEV LETNI DOHODEK	DOMAČE MOSKO ME
PREBIVALCI SEV. AM. DRŽAVE						DEL. BATNEGA STROJA			
GRAJA						PRETEPAČ POSLOVNA USLUŽNOST			
GAJ				SL. PESN. (DRAGOTN. ZEUSOVA LAUBICA					
GEOM. MESTO SREDN. KR. VIN. KROGOV. RAVN. KR. VILJE. RIBE. JAČEČE								RASLIN. POSLOVNA MORSKA. ŽIVAL.	GR. MIT. LETALEC
DL.	PRALIZO. VIKSJA. ŽIVAL.	SLAVČEK. HENSO. VLADAR.						KANT. IMANUEL. ŽVON. BOJAN. STRUP.	
NEM. DENARNA. ENOTA			VZVIŠENA. LRSKA. PESEM.				MOČNIK. PLAZLEC.		
IND. BOG. OZONA			POMEMBEN. IND. FLODOF. 8. STOL. J. M. IME.						
STOLP. PRI. DZAMAJ.						OROG. RUDOLF. MASTER.			
PANU		OVNITEV.							
KLJUČN. POJEM. KIT. RELIGIJE.			MESNATA. BULA.			INDUSKI. DROBZ.			

Školjke na osvajalnem pohodu

V dveh letih so prej nezname zebrašče školjke postale huda naloga in strošek

Na severnoamerškem kontinentu jih niso poznali vse do leta 1988, ko so jih prvokrat opazili v Jezeru sv. Klare, ki leži med Kanado in ZDA. Od takrat so se strahovito hitro razmnožile in osvojile bližnja Velika jezera, industrijska zajetja in komunalne vodovode. Zaradi njih imata kanadska in ameriška industrija že za nekaj milijonov dolarjev nepredvidenih stroškov, kaže pa, da se bodo dvignili v milijardne vsote. Strokovnjak za morsko živalstvo John Stanley pravi, da bodo Kanada in ZDA v prihodnjih

letih morale zaradi njih odšteti kake 4 milijarde dolarjev. Nadlogi, ki je priselila Američane in Kanadčane, je ime zebrašča školjka (Dreissena polymorpha), pravijo pa ji že tudi »ščurek Velikih jezer«. Ima namreč nekaj lastnosti nadležnih hišnih visljičev. Ko se namreč enkrat naseli, se je težko znebiti. Znanstveniki domnevajo, da je školjka prišla s kakšno prekoceansko ladjo, ki se je znebila svojih odpadnih voda. Pred stoletjem je delala zgago v evropskih vodotokih, vendar je čez čas izgnila, kot se je pojavila. Najbrž je v vodah zmanjkalo snovi, od katerih živi. Domuje pa med drugim v Črnem morju in Kaspijskem jezeru.

»Glas« potresa

Ali se potres najavi z nizkofrekvenčnimi valovi?

Katastrofalni potres v Iranu, ki se je po številu smrtnih žrtev ustvil med najhujše potrese zadnjega desetletja, je ponovno prebudil veliko zanimanje za znanstvene poskuse, ki so usmerjeni v napovedovanje delovanja rušilnih sil. Med njimi je gotovo zelo zanimivo odkritje ameriškega fizika Fraser-Smitha, do katerega pa je prišlo povsem slučajno.

Anthony Fraser-Smith je pred leti postal v Corralitosu južno od San Franciscosa anteno, s katero je po pogodbi z Vojno mornarico ZDA motril radijske valove z zelo nizko frekvenco, manj kot 10 hertzov. Mornarica je namreč zelo zainteresirana za tovrstne valove, saj upa, da bo z njimi odprla komunikacijski kanal s podmornicami, ki so, ko se potopijo globoko pod morsk gladino, odrezane od običajnih komunikacij.

Smith je dve leti nadzoroval in lovil nizkofrekvenčne valove, lani pa je prvič naletel na nekaj neobičajnega. Sredi septembra je začel opažati, da postajajo vse bolj glasni šumi, ki so se sicer občasno pojavljali zaradi mešanja energetskih delcev Sonca z zemeljskim magnetnim poljem. 5. oktobra so se šumi zelo pomnožili in Smith je zabeležil 30-kratno povečanje signalov v območju pod enim hertzom. Jasno je bilo, da ne gre za šume, ki bi nastajali v vrhni plasti zemeljskega ozračja. Potem se je nizkofrekvenčni hrup za nekaj dni nekoliko umiril, 17. oktobra pa je ponovno izbruhnil z 200-kratno intenzivnostjo. Samo tri ure po tem izbruhu nizkofrekvenčnih radijskih valov je močan potres zamajal San Franciscosa.

Je bil nizkofrekvenčni hrup le naključje ali se je z njim napovedala potresna katastrofa? »Doselej takšnih signalov pred potresom niso zaznali,« pravi fizik Smith. Geologi doslej sploh niso vedeli za možnost, da bi se potresi lahko oglašali z nizkofrekvenčnimi radijskimi valovi. Vsekakor pa kaže, da lahko pride do takšnega oglašanja potresov. Po zemeljski skorji namreč tečejo šibki električni tokovi. Premikanje delov skorje lahko privede do sprememb v prevodnosti, denimo, da zaradi premikov plasti voda vdre mednje in spremeni prevodnost. Te spremembe sprožijo nastanek nizkofrekvenčnih radijskih valov, ki jih je mogoče zaznati.

Se s temi odkritji končno odpirajo okna za znanstvene poglede v potresno kuhinjo? Prav mogoče je, da bodo znanstveniki z ustreznimi napravami zaznali potrese v njihovem pripravljaju. Škode in smrtnih žrtev bi bilo lahko bistveno manj.

»Kako lepo mora biti na kmetiji! Čez leto delaš zunaj na zraku in soncu, v jeseni pa pospraviš pridelek, če si med letom priden,« se razmišljala. Toda ta jesen ni bila zame pomembna le zaradi vrtničke. Morala sem v šolo. Zdej sem tudi jaz imela svojo službo, le da sem jaz odhajala s torbico na rami in rumeno ruto okrog vratu, ne tako kot očka in mamica, ki sta šla z bratcem in ga pospremljali v vrtec. Popoldnevi so se spremenili, namesto igra se po mizi premetavala zvezke in pisala nalogo. Mamica je večkrat ostala doma, očka pa je iskal obrtnike, zbiral material, da bi sploh lahko nadaljevali gradnjo. Naslednje leto smo hišo gradili. Dobil je vso potrebo, napeljavo, omet, belo fasado. Takrat sem se spomnila žr izpod leskovega grua, da prav tako hišico kupila mamica, očka pa bi jo postavil cvetlični vrt.

Ekologi se boje, da bodo industrialci posegli po korenitih ukrepih in s strupi začeli čistiti zamašene cevi. To bi pomnilo hudi udarec za Velika jezera, ki so že zdaj močno obremenjena z odpadkami. Predlagajo, naj bi se nadloge lotevali z okolijsko neškodljivimi metodami, kot je uporaba ultra zvoka, ozona, ultravijolične svetlobe ipd.

Teža in geni

Da so nekateri ljudje bolj nagnjeni k debelosti kot drugi, ni nobeno posebno odkritje, saj vsakodnevna izkušnja uči, da je narava zadelila ljudi na take, ki se jim nekoliko bolj radoživo sedanje za jedilno mizo bolj pozna pri telesni teži kot drugim. A kaj je odločilno: ali prehranjevalske navade ali prirojeno nagnjenje k debelosti, to že ni več enostavno vprašanje.

Ameriški in švedski raziskovalci so poskušali priti do znanstveno utemeljene odgovora na to vprašanje. Izvedli so anketo med več kot 500 dvojčki, od katerih jih je dobra polovica živel pri krušnih starših. Ugotovili so, da na telesno težo pri obeh raziskovalnih skupinah niso bistveno vplivale različne prehranjevalske navade v družini. Dvojčki so se v telo lepo zaokrožili ali ostali bolj vitki, ne glede na to, kakšni so bili njihovi krušni starši. O telesni teži je odločalo to, kakšni so bili v tem pogledu njihovi pravi starši, pa naj so krušni z jedjo skoparili ali razmetavali. »Če sta oba starša bolj okrogla, je 80 odstotkov možnosti, da bodo njihovi otroci prav takšni,« pravi dr. Albert Stunkard s pensilvanijske univerze. Geni imajo torej svoje prste vmes tudi pri telesni teži. Poglejte svoje roditelje, potem pa žlico v roke!

Življenje z aidsom bo še trše

Čeprav zunaj velike pozornosti aids nadaljuje osvajalni pohod po svetu — Ogrozeni vsi enako, revnim pa bo huje — 6. kongres o aidsu

O aidsu se sicer precej manj piše in govori, kot se je pred leti, kar pa seveda ne pomeni, da se je ta nevarnost odmaknila ali da je celo kaj manjša. Aids je postal del vsakdanjika in ne zbujajo več medijske pozornosti, bi jo pa še kako moral. Najnovejši podatki, ki so jih zbrali na Svetovni zdravstveni organizaciji WHO in so o njih govorili tudi na nedavni 6. mednarodni konferenci o aidsu v San Franciscu, so namreč zelo zaskrbljujoči.

»Položaj se na vsem svetu slabša,« pravi dr. Jonathan Mann, nekdanji direktor Svetovnega programa za aids pri WHO. »V tem desetletju se bomo soočili z mnogo večjimi težavami, kot smo se srečevali sedaj.«

Dr. Mann opira svoje zle slutnje na dejstvo, da je letos na svetu na novo obolelo za aidsom okoli 700 tisoč ljudi, 6 do 8 milijonov pa se jih je okužilo z virusom, ki bolezen povzroča. To pomeni, da bo do konca tega desetletja število obolelih za aidsom naraslo na 5 do 6 milijonov, vseh okuženih pa bo na svetu že blizu 20 milijonov. Če pa bi se izkazalo, da je dejansko latentna doba virusa aidsa večja, kot kažejo dosedanje izkušnje, lahko pride do nekajkrat hujšega izbruha bolezni.

Že sedaj je aids ogrozil tretjino vsega prebivalstva v nekaterih afriških državah, hitro pa se število obolelih in okuženih dviga tudi v srednjeevropskih državah. Revščina, nerazvitost in neprosvetljenost so močni zavezniki tej hudi bolezni, zato se ne gre čuditi dejstvu, da se je sicer aids najprej razširil v razvitih državah sveta, zdaj pa najbolj ogroža nerazvite. Ob tem pa nadzora nad širjenjem bolezni v revnih državah skoraj ni.

Aids že dolgo ni več zgolj medicinski problem. Postal je težko in pereče družbeno vprašanje, ki mu bodo morda lahko kos le bogati. Stroški za zdravljenje bolnikov z aidsom v razvitem svetu skokovito naraščajo, večajo se tudi stroški, povezani s preventivo. V revnem delu sveta za te namene preprosto ni denarja, saj ga še za nujne medicinske

potrebe ni mogoče spraviti skupaj. Tragično je, da je medicina v revnejših delih sveta, denimo v nekaterih vzhodnoevropskih državah, tudi eden od krivcev za širjenje aidsa. Varčevanje pri medicinski opremi in slabo razkuževanje je krivo za prenos virusa na nedolžne žrtve, nosilce, otroke, bolnike.

Sicer pa ostaja v večjavi dejstvo, da se aids širi predvsem s spolnimi odnosi. A če je pred leti veljalo, da se je virus širil predvsem med homoseksualci, je zdaj položaj že drugačen. Enako hitro, če ne celo hitreje, se širi s heteroseksualnimi odnosi. V nekaterih državah Afrike je neobvladljivo žarišče novih in novih okužb prostitucija, virus pa se v teh deželah širi skoraj izključno s heteroseksualnimi odnosi. Drugo veliko žarišče okužb je drogiranje z mamilami, ki se vbrizgavajo v žilo. Na Tajskem so, denimo, zabeležili vzemirljivo 50-kratni porast števila okuženih z aidsom v boih treh letih, začelo pa se je z manjšim številom okuženih narkomanov, od katerih se je virus razširil med ostalo prebivalstvo s prostitutkami, ki je pač tesno povezana z narkomanijo, in se nato naprej širil s spolnimi odnosi.

»Heteroseksualni prenos bolezni bo v tem desetletju postal prevladujoč,« pravi dr. James Chin. Torej ne velja več, da so ogrožene le rizične skupine, kot so homoseksualci in narkomani, ogrožena je družba v celoti, in to toliko bolj, kolikor bolj je sproščeno spolno življenje. Eden od kazalcev spolne sproščenosti, se pravi menjavanja spolnih partnerjev, so tudi številke, ki kažejo širjenje navadnih, manj nevarnih spolnih bolezni, kot je kapavica. V razvitih in nerazvitih državah so te spolne bolezni v silovitem porastu. Ponovno pa se pojavlja tudi sifilis. V ZDA se je število sifilitičnih obolenj početrilo.

Nič več tudi ne velja, da je aids bolezen velikih svetovnih metropol. Enako hitro in nezaustavljivo se širi tudi v manjših mestih in manjših državah.

V te črne tone, ki glede aidsa nedvomno prevladujejo, pa sije tudi nekaj

žarkov upanja. Predvsem se počasi le obrestujejo ogromna vlaganja v raziskave in iskanje zdravil zoper aids. Čeprav pravega zdravila zoper aids ni in ga še nekaj let zanesljivo ne bo, pa največja znanstvena odkritja obetajo, da bo nekega dne morda le mogoče izdelati vakcino, s katero bi edino lahko zares uspešno zajezili svetovno epidemijo aidsa. Vakcine so se izkazale kot uspešne pri zatiranju mnogih nevarnih nalezljivih bolezni. Sodobna medicina je, denimo, s preventivnim cepljenjem povsem izkoreninila črne koe, ki so nekaj pobirale visok smrtni davek, danes pa te bolezni nikjer na svetu ni več.

Bo tudi z aidsom tako? Upajmo.

MiM
Če razkazuje svoje boli, s tem dokazuje pomanjkanje čuta za lastno dostojanstvo.
R. CHABBERT

Konec sveta

Konec sveta, kot ga vidi znanost

Konec sveta so napovedovali najrazličnejši preroki. Nekatere vizije so postale znane po vsem svetu in prešle v zakladnico svetovne kulturne dediščine, kot je, denimo, svetopisemska Apokalipsa. Vendar pa poslednji dan Zemlje ni le stvar razgretih glav in bujne fantazije, tudi znanost pozna apokalipso, le da je ta drugačna od prerokih in pesniških videnj.

Usoda zeleno-modrega planeta Zemlje, ki je naš edini svet, je v celoti odvisna od usode Sonca. In ker je Sonce zvezda, kot jih je na tisoče drugih, je današnji znanosti dokaj natančno znano, kaj ga čaka v naslednjih fazah obstoja. Tudi zvezde namreč umirajo. Ko se iztroši silna energija atomskih procesov v jedru zvezde, se začne njen konec. Smrt zvezde pa je nekaj veličastnega; predno ugasne, zažari v vsej veličini. Močno se napihne in zaobjame širni prostor okoli sebe v plamenec objem. Potem zgripi skupaj in od sijajne zvezde ostane prtilikavec.

Konec zemlje se bo začel tisti čas, ko se bo Sonce začelo predsmrtno širiti. To bo čez kakih 500 milijonov let. Moč sončnega sevanja se bo nekajkrat povečala. Najprej se bo ogrelo zemeljsko ozračje in svetovna morja bodo začela izparevati. To bo konec večine oblik življenja. V naslednji milijardi let bodo oceani izhlapeli, življenje, tudi najbolj odporne in primitivne oblike, pa bo z Zemlje povsem izginito. Sonce se bo še širilo in Zemlja bo postala suha in vroča puščava, kot je zdaj Mars.

Se milijarda let bo minila in Sonce bo postalo ogromna ognjena krogla, ki se bo dotikala Zemlje. Gorovja in kamnine se bodo topila, kot bi bila iz masla, namesto nekdanjih oceanov bodo na površju pljuskala morja stopljenih kamnin.

To bo tudi čas slovesa Zemlje od Sonca, ki bo doseglo zadnjo stopnjo razvoja: ogromna krogla bo počila in Sonce se bo skrčilo v zvezdo prtilikavko. Zemlja ne bo več pod njegovo privlačno silo. Podala se bo na pot skozi vesoljske praznine in v večni hlad, ki jo bo spremenil v mrtno steklasto kroglo.

Nova le imena

Metamfetamin pod novimi imeni ponovno osvaja

Vseeno je, kako ji pravijo, led, kristal, kreda, brzinec, »fršlus«, met, metamfetamin ostaja droga, in to nevarna droga. Čeprav se zadnja leta v razvitem svetu pojavlja kot nova droga, pa ne gre za pravo novost. Poznali so jo že v obdobju druge svetovne vojne, ko se je precej razširila na Japonskem. Za razliko od prav tako priljubljenega in razširjenega kokaina metamfetamina ne pridelujejo iz rastlinskih izvlečkov, marveč gre za laboratorijsko sintetizirano snov. Izdelujejo ga v več oblikah. Novejša oblika so kristalčki, ki so se hitro razširili med mladino in drugimi uživalci drog ter dobili že prej omenjena imena ter sloves, da gre za novo drogo. Nova pa je le oblika in način uporabe, saj se da kristalizirani metamfetamin kaditi, prej pa so si ga vbrizgavali. Vsekakor je kajenje bolj priročno in od tod velika priljubljenost droge.

Droga deluje na celoten osrednji živčni sistem. V možgane pride že v nekaj sekundah po kajenju in takoj učinkuje. Poleg zanesenega počutja, samozavesti in občutka moči droga prinaša še nekaj dodatnih, a nevarnih učinkov. Sproža lahko notranje krvavitve, vpletena je v blokiranje krvnih žil, spodbuja pa tudi paranojo in halucinacije. Nekatere uživanje droge napeljuje k nasilnosti, drugi pa pod njenim vplivom postanejo nemirni in silno delavni, le da kar naprej opravljajo eno in isto, običajno nekoristno opravilo. Vrnitev na realna spremljajo slabosti, hudi glavoboli, bruhanje, vročinski napadi, izguba teka in duševne težave.

Ana:

Jesen je bila resnično naklonjena graditeljem in konec novembra je naša hiša dobila streho. To je bil velik dan. Zdel se mi je kot praznik, pa čeprav so vsi ves dan težko delali. Koliko opek je bilo v zidu, na strehi, koliko peska in cementa, koliko ur trdega dela! A kaj vse to, hiša ima streho.

»Zdej bomo pa počivali in se igrali,« sem spomnila mamico. »Oh, otročička, koliko je še dela, koliko pospravljanja pri hiši, če le ne bo prej zapadel sneg,« je vzdihnil očka. »Sneg, sneg, huša,« se je razveselil bratec, ki ni razumel očetovih skrbi.

»Ko bo zapadel sneg in pri hiši ne bo dela, se bomo igrali,« je dodal očka in odšel k hiši, kajti zanj se delo še ni končalo. Inglej, naslednjega dne je zapadel sneg. Pokrajino je prekrila bela odeja. »Sneg!« sva v en glas zaklicala in se veselila. »Da, sneg. Prezgodaj, še toliko bi morala pospraviti okrog hiše. In zdaj je vse narejeno do spomladi,« je rekel očka. »Igrali se bomo in počivali,« sem spomnila na obljubo. »Končno imamo hišo, zunaj je sneg, zdaj pa se bomo samo igrali, sem se veselila. A očka in mamica sta bila potrebna

NOVI DOM

predvsem počitka po naporni gradnji.

Naslednje leto pri hiši nismo napredovali z gradnjo. »Zmanjkalo je denarja, kreditov ni, material pa se tako draži,« sta kar naprej v skrbeh ugotavljala naša graditelja. Kljub temu pa je bilo pri hiši veliko dela. Kopalja sta jarke za elektriko, vodovod, kanalizacijo. Ko je bila napeljava položena, smo uredili okolico. Očka je posadil nekaj sadnega drevja in posejal travo, mamica pa je uredila lep zelenjavni in cvetlični vrt. Tudi sama sem imela svojo gredico. Skrbno sem okopavala zelenjavo in

zalivala rožice. Kadar je kdo pohvalil moj vrtniček, sem se počutila odraslo. Korencek z mojega vrtnička je bil okusnejši, rožice lepše, pa čeprav so bili cvetovi manjši. V jeseni, ko smo pospravljali pridelek, sem se počutila pravo kmetico.

»Kako lepo mora biti na kmetiji! Čez leto delaš zunaj na zraku in soncu, v jeseni pa pospraviš pridelek, če si med letom priden,« se razmišljala.

Toda ta jesen ni bila zame pomembna le zaradi vrtničke. Morala sem v šolo. Zdej sem tudi jaz imela svojo službo, le da sem jaz odhajala s torbico na rami in rumeno ruto okrog vratu, ne tako kot očka in mamica, ki sta šla z bratcem in ga pospremljali v vrtec. Popoldnevi so se spremenili, namesto igra se po mizi premetavala zvezke in pisala nalogo. Mamica je večkrat ostala doma, očka pa je iskal obrtnike, zbiral material, da bi sploh lahko nadaljevali gradnjo.

Naslednje leto smo hišo gradili. Dobil je vso potrebo, napeljavo, omet, belo fasado. Takrat sem se spomnila žr izpod leskovega grua, da prav tako hišico kupila mamica, očka pa bi jo postavil cvetlični vrt.

svet v številkah

PRODUKTIVNOST JUGOSLOVANSKIH PIVOVARN

Vročina pritiska in po žejnih grlih steče obilo najrazličnejših pijač. Med najbolj priljubljenimi pa je pivo. Jugoslovanski pivovarji se morajo te dni kar potruditi, da zadostijo povpraševanju. In komu gre pri tem posej bolj od rok? Podatki o produktivnosti jugoslovanskih pivovarjav narjave kažejo, da sta visoko v vrhu oba slovenska pivovarniška velikan, Laško in Union, ki krepko presegata ostale konkurente, kar je lepo videti tudi na grafu tega tedna. Velikost pivskega vrčka kaže, koliko hektolitrov piva pride na enega zaposlenega.

dežurni poročajo

OB KOKOŠI — V noči na 25. junij je doslej še neznan storilec obiskal kokošnjaka Franciške Jenič in Angele Kastelic v Rakovniku 6 in 3. Pojedina je bila vredna krepkih 500 din, iz vsakega kokošnjaka so z neznanec namreč sfrletele v noč po štiri kokoši.

VLOM V AVTO — Robert Movrin iz Črnomlja, Ul. Staneta Rozmana 13, je 25. junija zvečer parkirjal svoj avto v Ul. Mirana Jarca v Črnomlju. Ko se je naslednje jutro nameraval odpeljati, je videl, da je ponoči nekdo vlomil v avto skozi trkotno okence. Še neznan storilec je iz prtljavnika vzel dvigalko in še druge stvari in Movrina oškodoval za 2.000 din.

OB MOTOR — Kaj žalostno je 14-letni Peter Puhek 27. junija pogledal v prazno drvarnico, kjer je bilo še prejšnji dan njegovo kolo z motorjem tomos 14M. Ponoči se je z motorčkom odpeljal še neznan storilec in s tem fanta oškodoval za 5.600 din.

IZGINILI OKRASNI OBROČI — Ko se je Miran Drenovec iz Ul. Slavka Gruma hotel 28. junija odpeljati izpred bloka s svojo devetnajsto, je ugotovil, da so vsa štiri kolesa njegovega lepota ponoči ostala brez okrasnih obroče. Neznan storilec ga je s tem oškodoval za 2.500 din.

PADEL TRI METRE GLOBOKO

STRAŽA — 25. junija je bilo v službi v Novolesovem tozdu Silos odpadkov lesa v Straži v nočni izmeni tudi 24-letni Andrej Boh iz Straže. Ob okrog polčetrt ure je splezal na kup odpadkov, da bi jih nasul na napravo, ki odpadke vleče v poseben kotel, v katerem zgorijo. Pri plezanju na kup je Bohu spodrsnilo in ker ni uporabljal varnostne vrvi, je omahnil na drug kup odpadkov tri metre nižje. Pri tem si je zlomil rebro, po dobljeni zdravniški pomoči v novomeški bolnišnici pa so ga dali v domačo oskrbo.

8
POLITIKA IN KRIMINAL

Nemara se bo komu, ki danes bere in posluša to in ono o uspešnih uslužbencev organov za notranje zadeve v Sloveniji, delo čudno, če mu hkrati nekdo zatrjuje, kako so slovenska kriminalistika, inspeksijske službe in pravosodje v veliki krizi. Toda prav to trditve je bilo zadnja leta večkrat slišati in tisti, ki se na to področje nekoliko bolj poznajo, ji pritegujejo. Veliko izkušenj in dejstev govori takšni trditvi v prid, v pričujočih zapisih jih bomo predstavili nekaj, zavedajoč se seveda, da je z njimi moč tudi polemizirati. Pri zbiranju spoznanj o krizi slovenske kriminalistike, inspeksijskih služb in pravosodja so bile avtorju teh zapisov v veliko oporo izkušnje upokojenega uslužbenca RSNZ Milana Laha, ki je desetletja svojega službovanja posvetil boju proti kriminalu.

NEUKOST TEPE TUDI TOŽILCE

Zadnja leta in tudi desetletja je bila slovenska javnost seznanjena z več primeri odkritega gospodarskega kriminala, nekateri so imeli po zaslugi sredstev javnega obveščanja tudi izredno velik odmev. Spomnimo se le nekaterih dolenskih primerov od odkritij v brežiškem Slovinu pa kasneje znamenite novomeške gradbene afere, nepravilnosti na leskovški osnovni šoli, kjer naj bi se ravnatelj in njegova žena, računovodkinja, okoriščala s šolskim denarjem, da ne naštevamo v nedogled. Veliko takih primerov je bilo sicer rešenih — tako ali drugače — veliko pa jih je tudi, ki so sčasoma utonili v pozabo. Če bi se danes kdo pozanimal zanje, bi ugotovil, da so tudi po treh ali več letih še zmeraj nerešene, običajno se nahajajo v fazi preiskave na sodišču. Spomnimo se le že omenjenega primera z leskovške osnovne šole. Zagotovo to ni humano do obdolženca, ki je toliko časa v negotovosti in pod hudim psihičnim pritiskom, kakor tudi ni pošteno do oškodovancev. In znova smo pri vprašanju strokovne usposobljenosti organov, ki v postopku sodelujejo.

Številne slabosti, zavoljo katerih postopek pri organih za notranje zadeve traja tolikanj časa, so bile v tem podlistku že opisane, drugi zaostajajo, ko je spis predan tožilstvu. Potrebno se je namreč odločiti, kako in na kaj nasloniti zahtevo za uvedbo preiskave, poglavitna zamuda pa je seveda preiskava sama, ki jo opravljajo preiskovalni sodniki na zahtevo tožilca. Ob tem si priključimo v spomin trditve dr. Darka Mavra, ki pravi, da imajo bodoči tožilci in sodniki na pravni fakulteti le 35 ur kriminalistike, to pomeni, da se o gospodarski krimi-

(Se nadaljuje)

Nevarna kolesa v mladih rokah

Presunljiva vsakodnevna poročila o nesrečah, v katerih so udeleženi mladi na kolesih in kolesih z motorji — Vsesplošna nepredvidnost

METLIKA, TREBNJE, ŠENTJERNEJ — Prav zdaj, v poletnih počitnicah, se še pogosteje kot sicer vrstijo nesreče, žal tudi takšne s tragičnim koncem, v katerih so udeleženci otroci in mladina, kolesarji in vozniki koles z motorjem. Le upati je, da bo celo počitniško poletje manj nesrečno od samega začetka, ko vsakodnevno beremo presunljiva poročila o takšnih nesrečah. Za to nosijo največjo odgovornost starši, ki bi morali z vsem svojim ravnanjem skrbeti tudi za prometno varnost svojih otrok, pa miličniki in sploh vsi udeleženi v prometu.

29. junija se je ob 19. uri po lokalni cesti z Jugorja proti Škemljevcu z osebnim avtom peljal 45-letni Janko Predovič iz Novega mesta. V levi nepregledni ovinek je pripeljal po sredini cestišča in tako zaprl pot 14-letnemu Petru Badovincu z Jugorja, ki je pripeljal nasproti na kolesu z motorjem. Fant je imel srečo, poškodbe mu bodo pozdravili v novomeški bolnišnici. Materialne škode pa je bilo za 15.000 din.

30. junija se je 16-letni Franc Bevc iz Grma pri Trebnjem ob 21.40 peljal z kolesom z motorjem iz Račjega sela proti Mirni. Na križišču z regionalno cesto Mirna—Trebnje se ni prepračil, če se lahko varno vključi v promet nanjo. V tem trenutku je z Mirne z osebnim avtom pripeljal 36-letni Alojz Livk iz Trebnjega, ki je kljub zaviranju in umikanju zadel nepredvidnega mladeniča na motorju. V nesreči se je poškodovala Bevcova sopolnica, 17-letna Irena

PO DOLENJSKI DEZELI

• V noči na 30. junij se je po Dobravi pri Trebnjem sprehajal čuden tiček. Z ostrim predmetom se je znesel nad vsemi štirimi gumatami na traktorju in dvema na nakladalki za seno. Oboje je imel Pavle Smolič spravljeno pod domačim kozolcem. Enaka usoda pa je doletela tudi dve gumi na traktorju in eno na nakladalki za seno Vinka Tomšiča. Ali gre za maščevanje lastnikoma ali pa preprosto za obračun s sicer tako koristnim kmečkim strojem traktorjem in nakladalko, bo verjetno razjasnjeno šele, če jim bo uspelo poiskati storilca, ki je meni nič tebi nič oškodoval Smoliča za okrog 30.000, Tomšiča pa za okrog 25.000 din.

• Debelo je moral pogledati Jože Cvelbar z Drame pri Šentjerneju, ko je 28. junija končal sušenje sena na travniku in ugotovil, da mu je medtem neznanec iz denarnice, ki jo je imel v prostoru za orodje v traktorju ob travniku, zmaknil 3.500 din. Za takšno vsoto je treba na Dolenjskem v glavnem preletiti kar nekaj znoj. Gotovo bi ga tudi neznanec, ki si je za služek tokrat izbral lažjo, manj potno pot, vsaj v primeru, če bi prišel pred Cvelbarjeve oči.

• Časi so očitno res že zelo hudi. 25-letna Simona Košir iz Tavčarjeve ulice v Novem mestu je nedeljo, 1. julija, izbrala za »žeht«. En stroj opranega perila je potem obesila v prtiličju stanovanjskega bloka, da bi se posušilo. Ko je zvečer hotela perilo pospraviti, ga je bilo nekam malo. Vrednost manjkajočih kosov je ocenila na 4.000 din. Kdo se namerava kititi s tujim »perjem«, še poizvedujejo.

V DELAVNICI ODPRL BLAGAJNO

CIKAVA — V noči na 26. junij je še neznan storilec skozi okno vlomil v steklasto delavnico Jožeta Šiške na Cikavi. Iz pisalne mize je vzel ključ blagajne, ki jo je odprl in iz nje vzel 5.000 din.

PRIKOLICI BREZ KOLES

DOLENJSKE TOPLICE — Občinska zveza prijateljev mladine ima ob asfaltni poti v Dolenjskih Toplicah, ki vodi proti Bazi 20, postavljeni dve IMV kamp prikolici. V času od 22. do 26. junija se je okrog njih sukal neznanec, po njegovem obisku pa sta prikolici ostali brez vseh koles. ZPN je s tem oškodovala za 24.000 din. Za storilec poizvedujejo.

PADEL S STREHE

ČRNOMELJ — 25. junija okrog 13.30 je 38-letni Anton Majerič s Potoka pri Novem mestu delal na strehi stanovanjske hiše Jožeta Skubica v Črnomlju. Pri tem mu je spodrsnilo in je padel dobrih 7 metrov globoko ter se huje ranil.

TRAGIČEN KONEC KOPANJA

CERKLJE — 27. junija popoldne sta se 21-letni Mirsad A. in enako star Zoran T. odpravila kopat v Krko v bližino vasi Ceklje. Že po nekaj metrih pravljanja je Mirsad začel nekontrolirano krliti z rokami, nato pa je utonil. Zoran je takoj poklical pomoč, vendar Mirsadu ni bilo pomoči. Izkazalo se je, da je umrl zaradi kapi.

KRONIKA NESREČ

OBRAČAL NA MAGISTRALKI — 25. junija ob 3. uri je 36-letni Husein Sefić iz Donjega Kemengrada pri Sanskem mostu vozil tovornjak po magistralki iz Zagreba proti Ljubljani. Na Catežu je hotel napolniti rezervoar. Ker je bila črpalka na njegovi strani ceste zaprta zaradi točenja goriva v podzemne rezervoarje, se je namenil na tisto na drugi strani ceste, in to kar preko vozišča in neprekinjene Črte. V tem trenutku se je smeri Ljubljane pripeljal 44-letni Branko Veličan iz Zagreba.

Vozili sta trčili, poškodovanega Veličana pa so odpeljali v brežiško bolnišnico, kjer je ostal na zdravljenju. Materialne škode

izgubil oblast nad kolesom. Zapeljal je levo s ceste in treščil v krošnjo drevesa tako močno, da je obležal mrtev.

OKRADENA TUJCA

TREBNJE, OTOČEC — Pred dnevi se je na poti proti Zagrebu v trebnjskem motelu ustavil Gerarde Masbourian iz Francije, da bi zajtrkoval. Ob odhodu je v motelu pozabil usnjeno torbico z dokumenti in 6.000 francoskimi franki. Ko se je po nekaj urah vrnil v motel, o torbici tam niso nič vedeli. Za storilec še poizvedujejo. Prav tako se poizvedujejo za tistim, ki je v noči na 29. junij iz šotora ameriškega državljanja Davida Geogra Ramosa na Otočcu ukradel 1.500 ameriških dolarjev. Ramos je 28. junija zvečer v otoškem kampu postavil šotor, da bi prenočila s sopolnico. Medtem ko sta spala, je neznanec odprl zadrgo na šotoru, z roko segel vanj po kratke hlače, v katerih je bila denarnica z dokumenti in si postregel z omenjenimi 1.500 dolarji.

OROPAL PIJANEGA SOVAŠČANA

SEVNICA - J. P. iz Ledine pri Sevnici je 23. junija okrog 23. ure peljal s svojim avtom domov močno vrnjena sovaščana Rudija Seničarja. V Sevnici je zavil na parkirišče pred gostilno na križišču, kjer je Seničarja napadel in mu iz denarnice vzel 1.700 din. Zatem je nadaljeval z vožnjo proti domu. Seničarja je odložil približno kilometer pred vasjo in je moral naprej peš. Bil je lažje ranjen in je poiskal zdravniško pomoč v sevnjskem zdravstvenem domu. J. P. je ukradeni denar skrli na domačem kozolcu, kjer so ga tudi našli, zanj pa je bil zaradi suma storitve ropa odrejen pripor.

Promet ne bo ogrozil sprave

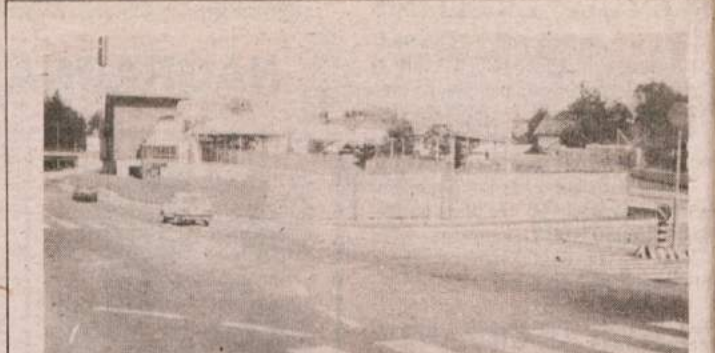
Mesto spravne daritve na Rogu dostopno iz treh smeri

KOČEVSKI ROG — Na spravni daritvi, ki bo v nedeljo, 8. julija, v Kočevskem Rogu, organizatorji pričakujejo deset tisoč in več obiskovalcev. Veliko se jih bo na kraj sprave pripeljalo organizirano, z avtobusi, mnogo bo tudi takih, ki bodo na Rog odšli s svojimi vozili. Ker je Rog poln cest in poti, da se je v njem kaj lahko izgubiti, so se na nedeljsko »okupacijo« te gore še posebej pripravili delavci milice in gozdarji. Slednji so dobro označili poti, miličniki pa bodo za red skrbeli na dan obiska.

Iz Dolenjske in Bele krajine je mogoče priti na Rog iz treh smeri. Prva in najdaljša, vendar tudi najbolj enostavna, je smer Dvor—Lasje—Mala Gora. Tu bo odcep samo za avtobuse, malo naprej pri Gorenju pa odcep levo za osebne avtomobile. Na prizorišče sprave je mogoče priti tudi prek Podturna, v smeri proti Bazi 20 — za smer Podstenice in Žago Rog. Pri Macesnovi gorici bo konec vožnje in za prve voznike pet kilometrov pešačenja do grobišča. Iz Črnomaljske smeri vodi cesta prek Bistrice in Koprivnika in se prav tako konča na Macesnovi gorici. Avtomobili se bodo ustavljali kar na cesti, drug za drugim, in tako bodo morali po spravi tudi odpeljati. V času slovesnosti torej ne bo mogoče premikati vozil.

Na Žagi Rog bo reševalna služba s helikopterjem, vlečnim vozilom AMZS, tu bodo poklicni gasilci s cisternami, skratka, prva pomoč bo za vse, ki jo bodo potrebovali zase ali za svoje vozilo. »Naši miličniki bodo na voljo vsem, ki bodo v težavah in bodo pomoč lahko poklicali po UKW zvezah,« je povedal Borut Likar, načelnik inspektorata milice UNZ Novo mesto.

J. P.

POSTAJA LE V UPORABO — Po več kot polletni zamudi kaže, da je nova novomeška avtobusna postaja vendarle toliko nared, da jo bo moč začeti uporabljati. Trenutno je sicer še ograjena z gradbeno ograjo, prometni znak pa pešcem prepoveduje uporabo pločnika. Toda postaja je dobila uporabno dovoljenje, Gorjanci pa so tudi že prevzeli za obratovanje nujno potrebne prostore in perone. Avtobusno postajo nameravajo spraviti v reden promet 15. julija. Do takrat morajo odpraviti še nekaj pomanjklivosti ter vse jugoslovanske avtobusne prevoznike, katerih avtobusi ustavljajo v Novem mestu, obvestiti o spremembi. V Gorjancih se selitve veselijo, ker so razmere na sedanji postaji nemogoče. Jasno pa je, da se bosta posledje predvsem Kandija in bolnišnični kompleks še bolj dušila v prometu, dokler ne bo zgrajen novi most. (Foto: Z. L.-D.)

ZAPELJIVA PONUDBA — Pevke Turističnega društva Ratež so skupaj s drugimi gospodinjami ter v sodelovanju srednješolskega gostinskega centra Novo mesto in pekarnice Ajda pripravile razstavo domačega peciva. Očem in želodcem — razstavljeno pecivo je bilo namreč moč tudi kupiti — je bilo ponujenih več kot trideset različnih vrst. Med občinstvom je vladalo za razstavo veliko zanimanje, marsikatera gospodinja pa se je pozanimala tudi za recepte. (Foto: T. Jakše)

OH CET V ŠMARJEŠKIH — Ljubljanska ohcet, ena največjih slovenskih turističnih prireditev, na kateri se je letos poročilo 17 parov iz Jugoslavije in nekaterih evropskih držav, je bila v nedeljo opoldan tudi v Šmarjeških Toplicah. Poročni pari in spremstvo so si po sprejemu najprej ogledali turistični film »Lepota Dolenjske, zatem so doživeli krst pri zdraviliškem vodnjaku, osrednjem dogodek pa je bilo poročno kosilo in kopanje v termalni vodi. (Foto: J. Pavlin)

ZLATA POROKA — 23. junija sta si po 50 letih skupnega življenja znova obljubila zvestobo Marija in Jože Florjančič. Zlatoporočnica sta doma v Otočcu št. 18 pri Novem mestu. (Foto: Marijan Hočevar)

PREDSTAVILI IZPITNE IZDELKE — Te dni je prvih 20 učencev končal 3. letnik lesarske šole v Kočevju in si pridobilo naziv lesar širokega profila. Učenci so na razstavi, ki so jo odprli 27. junija v prostorih šole, prikazali izdelke, ki so jih naredili kot izpitne naloge pri praktičnem delu zaključnega izpita. Absolventi so na razstavi predstavili več zahtevnih izdelkov, kot so ležišča, mize, stoli, okna s polkni in drugo. Učenci 1. in 2. letnika pa so dodali še svoje izdelke, kot slednike, zaboje za igrače in drva, stola za rože, razne omariče itd. Na fotografiji: z otvoritve razstave. (Foto: Primc)

Mirnopoški tek po ptujski meri

Na sobotnem 9. Mirnopoškem teku je tudi letos zmagal v malem maratonu lanski rekorder proge Vindiš — Rezultati govore tudi o dolenskih zmagah

MIRNA PEČ — Tukajšnji atletski delavci so skupaj z Zvezo telesnokulturnih organizacij in Atletsko zvezo Slovenije 30. junija pripravili pod pokroviteljstvom Vidma Krško 9. Mirnopoški tek.

V 21-kilometrskem malem maratonu je tudi letos slavil Ptujčan Mirko Vindiš, ki je sicer tekel počasneje kot lani. Po teku je dejal, da mu bo mirnopoški nastop koristil kot trenir pred odhodom na evropsko atletsko p. venstvo, ki bo konec avgusta v Splitu. Napovedal je, da bo na Mirnopoški tek prišel tudi naslednje leto, in sicer tako zaradi atletike kot tudi zaradi prijetnega vzdušja. Med zmagovalce posameznih skupin se je uvrstil med drugimi tudi Dejan Jovanović, ki je kot član ekipe V. P. Ajdovščina nastopil v teku na 3.000 m. Jovanović, ki je doma v Šabcu, se z atletiko ukvarja pet let in je kot član beograjske Crvene zvezde postal pred 2 letoma balkanski prvak v teku na 3.000 m.

Teke v Mirni Peči so šteli tudi za odprto prvenstvo Slovenije v malem maratonu in dolensko prvenstvo v malem maratonu. V prvem točkovanju je v kategoriji mladink in članic zmagala Koprčanka Vidovičeva ter pri mladincih in članih Vindiš iz Ptuj. V točkovanju za dolensko prvenstvo je v skupini mladincev in članov zmagal Igor Cvelbar iz Dol. Kamenc, ženske kategorije pa niso ocenili zaradi premajhnega števila uvrščenih.

Med gosti na 9. Mirnopoškem teku so

bili med drugimi predsednik novomeškega izvršnega sveta Boštjan Kovačič, številni poslovneži z dolenske in zastopstvo JLA.

NEKATERI REZULTATI: mali maraton (21 km) — člani 19—30 let: 1. Mirko Vindiš (AK Ptuj), 1:09,57, 2. Roman Kežar (ZAK Ljubljana), 1:15,25, 3. Franci Teraž (AK IBL Olimpija), 1:17,58; člani 31—40 let: 1. Ivan Golob (AK Ormož), 1:16,49, 2. Branko Kranjc (AK Velenje), 1:18,57, 3. Branko Lehner (Benedikt); 1:19,39; veterani 41—50 let: 1. Janez Umek (AK Donit), 1:23,47, 2. Anton Vencej (Hobi klub), 1:32,30, 3. Martin Revišek (Sevnica), 1:32,33; veterani nad 50 let: 1. Boris Juh (Lj), 1:47,22, 2. Slavko Sitar (Mošnje), 1:48,37, 3. Boris Ahac (Radovljica), 1:52,01; članice 19—30 let: 1. Marjana Vidovič (AK Koper), 1:26,15, 2. Kristina Vindiš (AK Ptuj), 1:55,00, 3. Spela Jenko (Medvede), 2:10,48; veteranke nad 40 let: 1. Olga Grm (Leskovec), 1:36,37, 2. Heda Kotar (Rudar Trbovlje), 1:50,02, 3. Marija Vencej (Hobi klub), 2:06,59; trimski tek (10 km) — moški: 1. Robert Dragan (Novo mesto), 0:31,50, 2. Geza Grabar (AK Ptuj), 0:31,58, 3. Aljoša Počič (AK Novo

mesto); 0:32,24; ženske: 1. Mateja Udo- vič (AK Novo mesto), 0:38,07, 2. Sabina Jovan (Mirna Peč), 0:41,35, 3. Vesna Ho- čevar (AK Ptuj), 0:44,51; tek JLA (3 km): 1. Dejan Jovanović, 13:00,48, 2. Vladič, 13:03,12 (oba V. P. Ajdovščina), 3. Gamzič (V. P. Kranj) 13:12,21; ekipno: 1. V. P. Ajdovščina, II. 2. Ajdovščina I., 3. Postojna I.; itd.

Mirko Vindiš (na fotografiji) ni poril svojega lastnega rekorda. Nagrade za izboljšanje rezultata v malem maratonu sicer ni dobil, vendar je za tek vseeno prejel tradicionalno nagrado — vrč.

NAJMLAJŠI — Na mirnopoški prireditvi so nastopili tudi tekmovalci, ki si spričo mladosti šele nabirajo prve tekaške izkušnje. Na posnetku: tik pred startom pionirjev.

Bo športni Semič tak, kot je bil zamišljen?

Zvone Butala o načrtih TVD Partizan Semič — Bazena ne bo

SEMIČ — Podobno kot drugod v naši državi tudi v TVD Partizan začnemo z reorganizacijami, pri tem pa semiški Partizan ni nikakršna izjema. Kljub preobrazbi pa se zavedajo, da bodo morali še naprej ohraniti delo, ki se je v prejšnjih letih močno razmahnilo. Gre predvsem za množično rekreacijo in tekmovanje v številnih športih po vseh večjih krajih v krajevni skupnosti.

»Ob tem pa bomo poskušali ustvariti možnosti za razvoj nekaterih za naš kraj dokaj novih panog, kot je na primer tenis, ter obnoviti telovadnico in urediti okoliško okolje,« pravi letošnji pomlad izvoljeni predsednik TVD Partizan Zvone Butala. »Zelo radi bi obudili v življenje tudi načrt športne ureditve Semiča, ki je že v prostorskih planih krajevne skupno-

Zvone Butala

sti. V njem je poleg urejenega športnega kompleksa tudi bazen. Želimo si, da bi bilo športno življenje v Semiču urejeno tako, kot je v nekaterih razvitih slovenskih krajevnih skupnostih. Da pa bi nam to uspelo, moramo računati tudi na pomoč združenega dela, zasebnih podjetnikov in, ne nazadnje, tudi članov TVD Partizan, ki jih je sedaj okrog 200,« niza želje Butala ter ob tem pripominja, da bi radi, da bi delo v njihovem Partizanu potekalo tako kot v športnih klubih na Zahodu, kjer so člani kluba tudi sponzorji. »Če se bodo vrnena Kranjec končno kaj zjasnila, bo športno življenje lahko v Semiču urejeno tako, kot je bilo nekdanje zamišljeno.«

Zvone ima za ureditve svojih načrtov na razpolago 4 leta dolg mandat. Je zmeren optimist in prepričan, da bi v tem času lahko uredili v Semiču športni kompleks, nikakor pa ne bo moč zgraditi bazena ali nove telovadnice. Njegova kratkoročna želja pa je, da bi za starejše člane čimprej uredili balinistično, medtem ko imajo šolarji tudi poletni urnik rekreacije, avgusta pa bodo zanje pripravili tekmovanja v različnih športih.

M. B. J.

Atletom nekaj dragocenih medalj

Kaj so prinesla dolenskim tekmovalcem nedavna prvenstva v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu — Špeličeva na balkansko prvenstvo? Primcu zlato pri disku

NOVO MESTO — Dolenski atleti so ob koncu prejšnjega tedna nastopili na več prireditvah v državi in se vrnilo domov z nekaj dobrimi uvrstitvami, ki zlasti nekaterim od teh tekmovalcev morda že odpirajo vrata na vrhunska mednarodna tekmovanja.

Pionirji so v soboto in nedeljo sodelovali na državnem prvenstvu v Zagrebu. Gordana Djurić iz Dolenskih Toplic je dosegla s 5,55 m v skoku v daljavo prvo mesto in tako tudi naslov državne prvakinje. V Zagrebu je nastopila 4-članska ekipa novomeškega atletskega kluba in dosegla 3 druga mesta. Gregor Rus je osvojil 2. mesto v metu krogle, ki jo je zagnal 15,96 m, ter v metu diska z rezultatom 45,60 m. Enako se je uvrstila v teku na 80 m z ovirami Katka Jankovič, ki je za to progno porabila 12,18 sek. in tako zaostala za zmagovalko borih 6 stotink. Na tekmovalcu sta se dobro odrezali tudi Polona Šinkovc s 6. mestom v skoku v višino (153 cm) in Irena Vinder v isti panogi z uvrstitvijo za mesto slabše (150 cm). Zelo dober je bil Brežičan Rovana v skoku s palico.

V Ljubljani je bilo istočasno državno prvenstvo v mnogoboju za mlajše mladinke, na katerem sta nastopili atletinji Irena Špelič in Vanja Lukšič iz Dolenskih Toplic. Špeličeva se je odrezala od vseh najbolje in postala državna prvakinja z re-

cordnim številom točk — 6.740. Irena Špelič je skočila v višino 161 in v daljavo 539 cm, sicer pa je na tekmovalcu dosegla skupno kar 4 osebne rekorde. Lukšičeva je osvojila 2. mesto, s tem da je z branimi 6.678 točkami posekala dosegani državni

ZMAGOVALEC — Združenje obrtnikov Sevnica je v Boštjanju organiziralo prvo odprto šahovsko tekmovanje za pokal združenja obrtnikov Sevnica. Od 28 šahistov, kolikor jih je sodelovalo na začetku, jih je tekmovalce zaključilo 22. Prvo mesto in pokal je zaslužen osvojil Bojan Smerdel s Studenca, — delavec M-Kopitarne Sevnica in član Šahovskega kluba Milan Majcen Sevnica. Za Smerdelom, z 19 točkami, so bili Predrag Lazič (18), Jože Kolman (17), Miloš Hočevar (15,5) itd. Na sliki: Bojan Smerdel. (Foto: Jože Teraž, besedilo: Janko Blas)

ZMAGAL LJUBLJANČAN

KRŠKO — Avto-moto društvo Krško je pripravilo tretjo dirko za državno prvenstvo v speedwayu. Zmagal je Pintar, drugi je bil Omrzel (oba Ljubljana), na 3. mesto se je uvrstil domačin Lekše. Krčan Roman Spitaler si je z Lendavčanom Horvatom delil 6. do 7. mesto, Rudi Spitaler si je delil 8. mesto, prav tako z Lendavčanom Matjašcem. Plevanič Krško je bil deseti. V skupni razvrstitvi zdaj vodita po treh dirkah Pintar in Peterca s po 37 točkami, sledita Omrzel in Lekše s po 35 točkami itd.

TRBOVELJČANOM ZA ZMAGO — ODOJEK

STUDENEC — 12 ekip se je minulo nedeljo pomerilo na turnirju v malem nogometu na Studencu, najboljšo igro pa so pokazali Trboveljčani, združeni v moštvo Snoopy. Za zmago na turnirju, ki ga je organiziralo domače športno društvo ob pomoči gostilne Janc, so Trboveljčani poleg pokala, ki je pripadel tudi drugo uvrščeni ekipi Avtokleparstvo Prah in tretje uvrščeni Blokom, dobili še posebno nagrado — pečena odojka.

ZMAGA IGORJA PRIMCA

BEOGRAD — V soboto in nedeljo je bilo v Beogradu letošnje finalno tekmovanje za Atletski pokal Jugoslavije. Uspešno boro slovenski atleti na tem tekmovalcu je dopolnil novomeški atlet Igor Primc, ki je v metu diska zmagal z rezultatom 57,50 metra in tako naredil še en korak k letošnjemu končnemu cilju — nastopu na evropskem atletskem prvenstvu, ki bo konec avgusta v Splitu.

NEVARNA KOLPA

Vročni dnevi in dokaj topla Kolpa so pripravili že marsikoga, da se je namočil v tej nekdanji najlepši, brez dvoma pa najtoplejši slovenski reki. Nekaj pa je tudi takšnih, ki bodo obžalovali svojo odločitev ohladiti se v reki na metliškem kopaljšču. Brezvestneži, ki ob večerih popivajo v bifeju Breza, so nametali v rečno dno steklenice in kozarce. Marsikdo si je krepko porazlagal nogo, med poškodovanimi pa je največ otrok, ker so ti tudi najmanj previdni. Rešitev je verjetno več: nekdo bi moral odstraniti glaževino, kopalci naj bi imeli na nogah copate, najenostavneje pa je, če se ne hodite kopat na metliško kopaljšče. T. G.

NA ZELENI KRKI — Letos so imeli udeleženci čolnarske regate Po slovenskih rekah 90 srečo z vremenom in marsikdo se je z veseljem okopal v zelenih valovih Krke, ki je bila tako kot ostale reke nekolikaj prenzika, da bi nudila zares prave športne užitke. Če bi nadaljevali spust do Otočca, bi jih veselje za kopanje kmalu minilo, saj se tam nekdanja zelena dolenska lepota že spremeni v kavnatno rjavo brozgo. Na sliki splov iz Straže nad jezom v Žužemberku. (Foto: T. Jakše)

Na spustu veliko Čehov

Čolnarjenje kljub pomanjkanju vode uspelo

ŽUŽEMBERK — Mednarodna regata v organizaciji Kajak-kanu kluba iz Žužemberka se je na svoji poti od Reke in Kolpe do Savinje v soboto ustavila tudi v Žužemberku, potem ko je kakih 100 udeležencev obvladalo spust po Krki od vasi Krka do Žužemberka.

Predsednik Kajak-kanu kluba Emil

Glavič je bil zelo zadovoljen s številčno udeležbo Čehov na tej prireditvi, saj jih je sodelovalo kar 56, manj pa iz Nemčije in Francije, od koder ni bilo, za razliko od prejšnjih let, nobenega udeleženca. Kaže, da je ta privlačna prireditev zaradi pomote ali kakšnega drugega vzroka izpadla iz nemškega programa, kamor klub sicer redno pošilja najavo svoje svoje prireditve.

Udeleženci so bili z organizacijo zelo zadovoljni, čeprav je bilo letos malo vode in zato spusti čez jezove niso bili tako atraktivni. Že sedaj pa je jasno, da bo treba spust po Kolpi nekoliko skrajšati, ker je prenaporen, prireditelj pa razmišlja tudi o tem, da bi prihodnje leto razdelil spuste na zadnja dva vikenda v juniju.

T. J.

KOLESARSKI MARATON

KOČEVJE — Tukajšnji kolesarski klub Kočevski Rog bo pripravil v nedeljo, 8. julija, kolesarski maraton. Udeleženci bodo vozili po 160 km dolgi progi od Kočevja, skozi Brod na Kolpi, Delnice, Cerknico, Novo vas in Ribnico nazaj v Kočevje. Startali bodo ob 8. uri.

ZUPANČIČ ZMAGAL NA RALLYJU

STUDENEC — Na tradicionalnem turističnem rallyju Impoljca — Studenec, ki ga je preteklo nedeljo pripravilo sevniško avto-moto društvo v sodelovanju s svojo sekcijo s Studenca, je med 12 tekmovalci najboljši rezultat dosegel Franc Zupančič, za njim se je uvrstil Matej Novšak, tretji pa je bil Jože Praznik.

KUZMIČ IN ŠALI ŠESTA

NOVO MESTO — V torek sta se z velikega rallyja, ki je štel za evropsko prvenstvo, vrnila voznika novomeškega tima Renault Marlboro Brane Kuzmič in Rudi Šali s svojim spremstvom in močno izdelanim renaultom 5 GT turbo. Po besedah Rudija Šalija, ki v državnem prvenstvu in na manj pomembnih dirkah ne nastopa več kot sovovnik, je bil ta, turški, rally »nora dirka« s 24 hitrostnimi preizkušnjami po makadamskih cestah in brezpotjih. Od 68 posadk jih je na cilj prispelo le 15 in med njimi sta bila tudi naša mojstra kot edina jugoslovanska predstavnika. Kljub velikim težavam, v katerih sta morala najprej menjati bencinsko črpalko in pozneje popravljati še motor, kar ju je skupaj stalo dragocenih 7 minut, sta se na koncu dirke uvrstila na odlično 6. mesto. To zagotovo pomeni enega največjih uspehov jugoslovanskega rallyšporta v zadnjih letih na dirkah v tujini. Zmagal je tovarniški voznik Renaulta Philippe Bugalski z vozilom renault 11 turbo.

M. K.

Šport

Za Glivarja se zanimajo Avstrijci

Novomeški kolesarji nastopili v Avstriji in Italiji — Krka dvakrat tretja

VIDEM, WEITSCH — Prejšnji teden so novomeški kolesarji nastopili na Spaarkassen Styria Tour na Avstrijskem Stajerskem in na 9. veliki nagradi Udine — Ravascletto v Italiji. Na avstrijski dirki je na skupno 546 km dolgi progi med 80 kolesarji iz 16 ekip zmagal Valter Bonča iz ekipe Arbo-Bosch Ku'chen. 2. mesto je zasedel Srečko Glivar (Krka) z zaostankom 5 sek., za njim je bil Peter Lammer, Bončev klubski kolega, z zaostankom 53 sek. za zmagovalcem. Ostale uvrstite Novomeščanov so 11. mesto Pa-peža, 27. Marka Polanca, 43. Igorja Turka itd. V ekipnem točkovanju je zasedla 1. mesto Arbo-Bosch Ku'chen, z ČFSR in 3. Krka. V gorski preizkušnji je zmagal Avstrijec Josef Loncharich, Glivar je bil drugi itd. Proga je bila izredno težka, konkurenca pa huda, saj so nastopili poleg najboljših Avstrijcev in kolesarjev Krke še Poljaki, Čehi in Italijani. Novomeškemu kolesarskemu strokovnemu štabu je žal, da organizatorji niso pripravili še gorske dirke na kronometer, saj mu da bi Glivar tam dosegel boljše rezultate. Toda v vseh dotedanjih nastopih je Glivar toliko pokazal, da ga vabi v svoje v najboljši avstrijski kolesarski klub.

V Italiji so se od novomeških kolesarjev najbolj uvrstili Uroš Murn s 7. mestom, Brane Filip z 8. mestom in Andrej Gimpelj z 11. mestom in z zmago v točkovanju na letičih ciljih. Krka je bila ekipno ob koncu tretjih. Povedati je potrebno, da je skupno 81 tekmovalcev iz Avstrije, Italije in Jugoslavije moralo premagati precejšnjo višinsko razliko do cilja na 1.000 m nadmorske višine in da so se tekmovalci po veliki vročini v nižjem delu proge znašli v dežju na višje težečih zadnjih 10 km.

KLJUB POŠKODBI DRUGO MESTO

SLAVONSKA POŽEGA — Tu so nedavno pripravili mednarodno pozivno dirko v motokrosu, na kateri je nastopil tudi mladi Novomeščan Ludvik Mežnar. V kategoriji pionirjev z motorji do 80 cm je Ludvik zasedel odlično drugo mesto. V prvi vožnji je na cilj prišel kot tretji, v drugi pa je bil drugi. Njegov uspeh je toliko pomembnejši, če vemo, da je Mežnar dirkal s poškodovano roko.

Najboljši Mark Šahovski prvak

KOČEVJE — Na kočevski osnovni šoli je drugo leto zapored tekmovalci šahisti za naziv najboljšega. Letos je zmagovalac srednje in višje stopnje 14-letni Mark Vesel iz 7.a s 190,5 točkami, 2. Andrej Janša 187 in 3. Uroš Glad 179 točk. Tekmovalo je 32 šahistov. Letos je bil prvič podeljen pokal v obliki šahovske trdnjave, izdelal strugarja LIK, Teodorja Dobriča, ki je bil pred dobrega četrta stoletja tudi med najboljšimi šahisti kočevske šole.

Dobitnik letošnjega pokala, Mark Vesel, je povedal, da igra šah 8 let, naučil pa ga je stric. Igra za ekipo kočevske šole, je pa tudi član šahovskega kluba Goranka z Ravne Gore na Hrvaškem.

Z ekipo kočevske šole je dosegel največji uspeh lani, ko so bili ekipni prvaki Dolenske, na republiškem prvenstvu pa je kočevska ekipa zasedla tretje mesto.

Se večji uspeh je dosegel letos iz ekipo Goranke, saj je njihova 4-članska ekipa zmagala aprila na pr-

venstvu Hrvaške, ki je bilo v Šibeniku. Tako so se uvrstili na prvenstvo Jugoslavije, na katerem so si priborili tretje mesto.

Na vprašanje, ali ima tudi on med šolskimi predmeti najraje matematiko, kar velja za mnoge šahiste, je odgovoril, da ne in dodal, da je njegov najljubši predmet biologija.

J. PRIMC

FANT S TRDNJAVO — Na fotografiji je Mark Vesel, najboljši letošnji šahist osnovne šole Kočevje, ki je ob zaključku šolskega leta prejel za ta uspeh pokal v obliki šahovske trdnjave. (Foto: Primc)

Kandidata za Bruselj

S tekmovalca mladih novomeških karateistov

NOVO MESTO — Karate klub Novo mesto je organiziral 28. junija v novomeški športni dvorani pionirsko tekmovanje v kateh in osnovnih borbenih vajah, poleg tega pa so preverjali še, kakšna je psihofizična pripravljenost mladih športnikov. Ob lepih rezultatih, ki jih je pokazala ta generacija karateistov, poudarimo še to,

da so ti športniki tudi dobri učenci v šoli. Kar 80 odst. tekmovalcev namreč dosega pri pouku v šoli prav dober ali odličen uspeh. To samo še bolj kaže na dejstvo, da ukvarjanje s karatejem pomeni koristno dopolnilno obveznik šolskim dejavnostim in ustrezno kanaliziranje odvečne mladostne energije, kot o vadbi karateja zatrjujejo tudi v novomeškem klubu. Na omenjenem tekmovalcu so po zlatih kolajnah v svojih kategorijah posegli Urban Preskar, Gorazd Repše, Rok Šeruga, Dejana Dejanović, Rok Durič in Tina Gerbec. Srebrne medalje so prejeli Vesna Mišjak, Primož Pucelj, Marko Vraničar, Primož Slapničar in Blaž Horvat. Dovolj točk za bronaste medalje so zbrali Alenka Žužek, Rok Vrabec, Denis Džankovič, Aleš Suhorepec in Blaž Mrhar. Med mlajšimi mladinci sta dosegla v svojih nastopih prvi mesti Vojko Oklešen in Baškim Dje-ladini in sta tako kandidata za državno reprezentanco, ki bo nastopila 14. julija skupaj s seniorji v Bruslju.

KRANJC VICEPRVAK SLOVENIJE

REČICA PRI LAŠKEM — V soboto je bilo tu republiško prvenstvo v streljanju s pištolo in v disciplini MK pištola proste izbire je pri članih imeniten uspeh dosegel Robert Kranjc, član strelske družine IMV Brežice, ki je s 537 krogi osvojil 2. mesto. S tem rezultatom se je uvrstil na državno prvenstvo, ki bo 12. julija v Novem Sadu. Ekipno so bili Brežičani na tem tekmovalcu peti.

M. LUZAR

TURNIR NA DOLŽU

DOLŽ — Tukajšnje športno društvo bo organiziralo 15. julija nogometni turnir na domačem nogometnem igrišču. Ekipa se lahko prijavi pri Marjanu Sašku na Dolžu 58 in tudi še pred tekmo na igrišču.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 6. VII.

8.35 — 11.40 in 15.30 — 1.35 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
9.30 BOJ ZA OBSTANEK, angl. poljudnoznan. serija, 6/12
9.55 HORMONI — POSLANCI ŽIVLJENJA, poljudnoznan. oddaja
10.40 VNOVIČ V BRIDESHEADU, angl. nadal., 7/13
11.30 VIDEO STRANI
15.45 VIDEO STRANI
15.55 POLETNA NOČ, ponovitev nadaljevanj
17.55 EP VIDEO STRANI
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 TV MOZAIK
SAFARI V MESTU, angl. poljudnoznan. serija, 3/6
18.40 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
PET PRIJATELJEV, angl. naniz., 2/13
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 RUMENA REKA, jap.-kit. dok. nadalj., 6/10
21.15 ZAKON V LOS ANGELESU, amer. naniz., 8/42
22.00 DNEVNIK 3, VREME
22.20 EP VIDEO STRANI
22.25 POGLEDI
23.20 POLETNA NOČ
MATI IN SIN, avstral. naniz., 7/14
POROTNIKI V SENCI, franc. nadalj., 4/7
NORI HOTEL, angl. naniz., 8. del
1.25 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

13.55 Wimbledon: tenis, polfinale moški — 19.00 Alpski večer (ponovitev 4. oddaja) 19.10 Satelitski programi — 19.30 Dnevnik — 20.00 Koncert simfonikov RTV Ljubljana — 21.00 Vprašajte ZIS — 22.00 Tenis, posnetek iz Wimbledon — 22.15 Satelitski programi

TV ZAGREB

9.50 TV koledar — 10.00 Angleščina (ponovitev) — 10.30 Risanka — 10.45 Iz sveta znanosti — 11.00 Poročila — 11.05 Poletni programa — 14.35 Poročila — 14.35 Barva noči (ponovitev nočnega programa) — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Znanstveni razgovori: Hidroelektrarne na Krki in Dravi — 17.50 Oddaja za otroke

— 18.20 Številke in črke — 18.40 Risanka — 18.45 Muppet show — 19.10 „93“, oddaja o zaščiti pred požarom — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 — V Cityju (angl. nadalj.) — 21.00 Zabavna oddaja — 21.45 Dnevnik 3 — 22.05 Kulturni magazin — 23.05 Informativna oddaja za goste iz tujine — 23.10 Barva noči (nočni program) — 1.10 Poročila

SOBOTA, 7. VII.

8.35 — 12.20 in 15.30 — 0.50 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 IZBOR TEDESNJE PROGRAM-SKE TVORNOSTI
11.05 VEČERNI GOST: POGOVOR S SAŠOM MIKLAVCEM
11.45 I. MEDNARODNI FESTIVAL PEVSKIH ZBOROV NAREČENGA PETJA, 1. oddaja
12.20 VIDEO STRANI
15.45 VIDEO STRANI
15.55 POLETNA NOČ, ponovitev nadaljevanj
17.55 EP VIDEO STRANI
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 IZ TUJIH KUHINJ, ponovitev 4. dela
18.40 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
CVETLIČNE ZGODBE, ponovitev
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 UTRIP
20.20 ZREBANJE 3x3
20.35 OTROKA HOČEM OBRŽATI, amer. film
22.10 DNEVNIK 3
23.35 POLETNA NOČ
MATI IN SIN, avstral. naniz., 8/14
POROTNIKI V SENCI, franc. nadalj., 5/7
NORI HOTEL, angl. naniz., 9. del
0.40 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

14.55 Wimbledon: tenis, finale ženske — 17.30 Satelitski programi — 19.10 Kako biti skupaj — 19.40 SP v nogometu, tekma za 3. mesto — 22.00 Satelitski programi

TV ZAGREB

9.30 TV koledar — 9.40 Čebelica Maja — 10.05 Barva noči (ponovitev nočnega programa) — 12.05 Saga o Forsythih (angl. nadalj.) — 14.30 Dogodivščine Toma Sawyerja (amer. film) — 16.10 Dnevnik 1 — 16.25 Hrvaški pisatelji na

TV ekranu: Miroslav Krleža: V taborišču (igrani film) — 18.00 Sedmi čut (oddaja o prometu) — 18.30 Priručno vaši (dok. oddaja) — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Kapetan Grom in vojniki prihodnosti (amer. znanst.-fantast. serija) — 20.35 Tamarindino seme (amer. film) — 22.35 Dnevnik 3 — 22.55 Po brezkončnosti sveta — 23.25 Barva noči (nočni program) — 1.25 Poročila

NEDELJA, 8. VII.

8.50 — 14.15 in 15.45 — 22.35 TELE-TEKST
9.05 VIDEO STRANI
9.15 OTROŠKA MATINEJA: ŽIV ZAV
10.05 PET PRIJATELJEV, angl. naniz., 2/13
11.05 ZGODBE IZ MEST: ČAPLJINA, zabavnoglasbena oddaja
11.00 MAŠA SPRAVE, prenos iz Kočevskega Roga
12.35 KMETIJSKA ODDAJA TV ZG
13.35 VIDEO MEH V AMERIKI, 2. oddaja
14.05 VIDEO STRANI
16.00 VIDEO STRANI
16.10 FORMULA 1, franc. nadalj., zadnji del
17.00 DNEVNIK 1
17.05 POSLOVNE INFORMACIJE
17.10 PREPLAH V FIRE CREEKU, amer. film
18.50 RISANKA
19.00 POT DO FINALA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.47 VREME
19.55 ITALIA '90 — SP V NOGOMETU, prenos tekme za 1. mesto
22.05/23.05 DNEVNIK 3
22.25/23.25 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

10.00 Oddaja za JLA in igrani film — 13.45 F-1 za VN Francije — 15.40 Wimbledon: tenis, finale moški — 18.30 Rezerviran čas — 19.00 Da ne bi bolelo — 19.30 Dnevnik — 20.00 Te presenetljive živali (angl. dok. serija, 4/6) — 20.30 Mesta mostovi: Most na Soči — 21.00 Zdravo — 22.20 F-1 za VN Francije (posnetek) — 22.50 23.00 Satelitski programi

TV ZAGREB

9.30 Poročila — 9.35 Tarzan (ponovitev 1. dela) — 10.00 Nedeljsko dopoldne za otroke — 11.00 Kmetijska oddaja — 12.00 Resna glasba — 13.00 Nevarni zaliv (serijski film) — 14.00 Poročila — 14.05 Nedeljsko dopoldne — 16.00 J. J. Custeau: Ponovno odkrivanje sveta — 17.00 Šport na filmu (ameriški film) —

18.45 Tarzan (risana serija) — 19.10 TV sreča — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Vrnitev Arsena Lupina (8/12) — 21.05 Zabavna glasba — 21.35 Dnevnik 3 — 21.55 Poročila v angleščini — 22.00 Nočni program — 0.00 Poročila

PONEDELJEK, 9. VII.

8.35 — 11.05 in 14.10 — 0.25 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 SPORED ZA OTROKE
9.30 DA NE BI BOLELO
9.50 UTRIP
10.05 ZRCALO TEDNA
10.20 MLADINSKI PEVSKIFESTIVAL CELJE '81
10.55 VIDEO STRANI
14.25 VIDEO STRANI
14.35 ZDRAVO, ponovitev
15.55 POLETNA NOČ, ponovitev nadaljevanj
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 MOZAIK ponovitev
UTRIP
ZRCALO TEDNA
18.40 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
18.40 RADOVENI TAČEK: LUNA
18.55 CVETLIČNE ZGODBE, 7/13
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 KONCERT, drama TV Sarajevo
21.35 MINILA JE UŽE STRAŠNA NUČ, zborovska glasba ob jubileju Hrastovec
21.55 DNEVNIK 3
22.15 POLETNA NOČ
MATI IN SIN, avstral. naniz., 9/14
POROTNIKI V SENCI, franc. nadalj., 6/7
NORI HOTEL, angl. naniz., zadnji del
0.15 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 19.00 Stare obrti: Baščaršija — 19.30 Dnevnik — 20.00 Kavarna (ponovitev) — 20.30 Kavarna (ponovitev) — 20.50 Po sledeh napredka — 21.20 Izbor iz JRT 2 ali satelitski programi

TOREK, 10. VII.

8.35 — 10.25 in 15.30 — 0.25 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
SPORED ZA OTROKE IN MLADE
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 MOZAIK: PO SLEDEH NAPREDKA
18.40 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
MOJA DRUŽINA IN OSTALE ŽIVALI, angl. serija, 2/13
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
15.45 VIDEO STRANI

15.55 POLETNA NOČ, ponovitev nadaljevanj
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 OČE BOM, italij. nadalj., 5/6
20.55 OPERNE ZGODBE: ERNANI, 10. zadnji del
21.55 DNEVNIK 3
22.15 POLETNA NOČ
MATI IN SIN, avstral. naniz., 10/14
POROTNIKI V SENCI, franc. nadalj., 7/7
ZLOČINI STOLETJA, amer. naniz., 2/13
0.15 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

Opomba: 21.10 Dubrovniške poletne prireditve
17.00 Satelitski programi — 18.50 Slovenska ljudska glasbila in godci: akordične citre — 19.30 Dnevnik — 19.55 Nica: atletski miting — 22.30 Zrebanje lota — 22.35 Satelitski programi

TV ZAGREB

9.50 TV koledar — 10.00 Angleščina — 10.30 Risanka — 11.00 Poročila — 11.05 Poletno dopoldne — 12.35 Poletno popoldne — 14.35 Poročila — 14.45 Nočni program (ponovitev) — 15.05 Izobraževalni program — 16.50 TV koledar — 17.00 Dnevnik 1 — 17.50 Oddaja za otroke — 18.20 Številke in črke — 18.40 Risanka — 18.45 Znanost — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Zrebanje lota — 20.05 Moja poslednja sanja (6/6) — 21.10 Dubrovniške poletne prireditve — 21.55 Kontaktni magazin — 22.55 Dnevnik 3 — 23.15 Informativna oddaja za goste iz tujine — 23.20 Nočni program — 1.15 Poročila

SREDA, 11. VII.

8.35 — 11.50 in 15.30 — 0.25 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
SPORED ZA OTROKE IN MLADE
11.40 VIDEO STRANI
15.45 VIDEO STRANI
15.55 POLETNA NOČ, ponovitev nadaljevanj
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 MOZAIK: PO SLEDEH NAPREDKA
18.40 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
MOJA DRUŽINA IN OSTALE ŽIVALI, angl. serija, 2/13
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2

19.55 VREME
20.15 FILM TEDNA
IZDELOVALCIŠVICARJEV, vtičarski film
21.55 DNEVNIK 3
22.15 POLETNA NOČ
MATI IN SIN, avstral. naniz., 11/14
MORTIMERJEV OKOLIŠ, novozelska nadalj., 1/6
ZLOČINI STOLETJA, amer. naniz., 3/13
0.15 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 19.00 Iz tujih kuhinj (izobraž. serija, 6/9) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Izbor iz JRT 2 — 20.50 Svet poroča — 1.50 Satelitski programi

ČETRTEK, 12. VII.

8.35 — 10.30 in 15.30 — 0.25 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 SPORED ZA OTROKE
GRIZLI ADAMS, 13. del amer. naniz.
9.30 ZAKON V LOS ANGELESU, 6. del amer. naniz., ponovitev
10.20 VIDEO STRANI
15.45 VIDEO STRANI
15.55 POLETNA NOČ, ponovitev nadaljevanj
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 MOZAIK
TE PRESENTELJIVE ŽIVALI, angl. poljudnoznan. serija, 3/6
18.40 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
ČUDEŽNA LETA, amer. naniz., 4/18
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 VNOVIČ V BRIDERSHEADU, angl. nadalj., 10/13
20.55 OSMI DAN
22.00 DNEVNIK 3
22.20 POLETNA NOČ
MATI IN SIN, avstral. naniz., 12/14
MORTIMERJEV OKOLIŠ, novozelska nadalj., 2/6
ZLOČINI STOLETJA, amer. naniz., 4/13
0.20 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.00 Satelitski program — 19.30 Dnevnik — 20.00 Boj za obstanek (angl. poljudnoznan. serija, 7/12) — 20.25 Na jugu Afrike (potpisna reportaža) — 21.05 Regionalni programi TV Ljubljana: Studio Ljubljana

Tone Jakše
Milan Markelj

KJE SO TISTE STEZIGE?

Jože Brezovar ne bi bil Dolenjec, če naju ne bi povabil na kozarec domačega, kot je pač lepa in stara navada. Izkazalo se je, da nama ne bo treba v strmine njegovega vinograda, ampak smo ostali kar ob cerkvi, saj ima Brezovar pod njo v kletnih prostorih svoj vinski hram. V varstvu mogočnih cerkvenih temeljev je bilo vino prijetno hladno, zaradi dobrega gospodarjevega kletarjenja pa tudi lepo čisto in okusno. Prav slabo kletarjenje je v dolenskih vinskih gorah velik škodljivec. Več dobrega in zlahknega vina je že skvarilo, kot ga je trna už uščila.

Ob dobri kapljici se je jezik še bolj razvezal. In tako sva zvedela še nekaj zanimivih podrobnosti iz vaškega življenja. Morda je še najbolj nenavadna stvar, za katero sva zvedela, stara vaška lipa, ki raste ob hmeljčanski cerkvi. Lipa ob cerkvi sicer ni nič posebnega, saj to staro sveto slovensko drevo stoji ob prenekateri dolenski cerkvi, toda hmeljčiska lipa je včasih nosila kaj čudne plodove v svoji mogočni senčni krošnji. Kot vedo povedati starejši prebivalci, so ob žeganjih — najbolj znano je agustovsko in drugo na belo nedeljo — v krošnje postavili oder, nanj pa so zlezli muzikantje in urezali vesele viže, da je bilo slišati daleč naokoli.

Žeganja namreč niso bila samo verska srečanja, za naše ljudi je bil to tudi dan oddiha in veselja pa tudi priložnost, da se je podal na daljšo pot, se

srečal z znanci, prijatelji in sorodniki. Gospodarji so pomoževali med seboj, ženske so si povedale vse mogoče novice in čenče, mladina pa je izmenjavala zaljubljene poglede in, če je stvar prišla dovolj daleč, tudi darila — židane rute, lectova srca z napismi in druge, danes nam malo vredne, takrat pa praznične stvari, ki so jih ob cerkvi ponujali kramarji. V prenekateri dekliški in kasneje nevestini skrinji so ta darila samevala še dolga leta skupaj s spomini. Vaški fantiči so si ob taki priložnosti vtaknili v žep svoj prvi pipec. Ja, po svoje je bilo v tistih časih kar lepo.

CERKEV NENAVADNIH OBLIK

Z velikim ključem nama je Jože Brezovar odprl cerkvena vrata in naju spustil v polmrak. Oči so se kmalu privadile in uzrle olar, na stenah pa zanimiv križev pot. Menda je delo slovenskega slikarja A. Postla iz druge polovice osemnajstega stoletja, starost pa razodevajo tudi napis na slikah. Slikar je uporabil nekatere črke, ki jih že dolgo ne pišemo več.

Brezovar o zgodovini cerkve in njenih umetninah ni vedel kaj dosti povedati. Tudi ni vedel pojasniti, zakaj ima cerkev tako čudno obliko: zvonik je tako rekoč sredi stavbe, pred njo velika odprta lopa, na južni strani pa sta še dva prizidka s stopniščem v sredi. Očitno je bila cerkev Marijinega vnebovzvetja večkrat prezidana in dozidana. Viri pravijo, da je od stare srednjeveške cerkve ostala le zahodna stena s fragmenti gotških slik iz petnajstega stoletja, nanjo pa so v osemnajstem stoletju naslonili novo cerkev. Vse to pa je že ušlo iz ljudskega spomina. Sedaj bolj razmišljajo o tem, je povedal Jože, da bi cerkev obvarovali pred vlago in zamakanjem.

Še bolj kot cerkev pa bi bila obnove vredna zapuščenca lesena koča poleg nje. V njej je skozi razbita okna moč videti še staro ognjišče, ostanke starega posodja in druge starinske opreme. Vse to da slutiti, da so bili ti tesni prostori nekaj bivališče številne kmečke družine. Le kam si je poiskal pot tukajšnji rod? Od cerkve in njenega prijaznega

ključarja sva se poslovila in krenila naprej po obronku polj in navkreber v gozd. Nad vasico Glogočdol sva zavila na zaraščeno in očitno že zdavnaj pozabljeno pot, ki naju je peljala navzgor med vinorodne gorice. V zlizanem kamnu je bilo še opaziti sledove okovanih koles, ki so po tej poti iz vinogradov tvorili blagodatni jeseni. Vendar to je bilo že davno. Sedaj bi težko našli voz, ki bi se še utiril v te ozke kolesnice. Seveda pa je nedaleč stran speljana prava cesta, po kateri prihajajo v gorice lastniki vikendov in vinogradniki s sodobnejšimi prevoznimi sredstvi.

PO GREBENU DO HMELJNIKA

V teh gorinah sva poleg tako običajnih vikendov, ki so zgled za svoj zunanji videz našli na vseh koncih, od alpske hiše do dalmatinskih verand, videla tudi nekaj častitljivih starih zgradb, kakršne so si lahko postavili le močni gospodarji. Iz trdne in močne gradnje je razvidno, da niso bile namenjene le oddihu in nedeljskemu brkljanju po vinogradu, temveč pravemu vinogradništvu.

To ugotovitev potrjuje na svoj način tudi ime gorice — Knežija. Tu so rastle trte, katerih sok so pili grajski gospodje in njihovi gostje. Vrsto let pa vino iz teh vinogradov točijo tudi po gostilnah. V tem okolišju imajo svoje vinograde že več kot sto let tudi lastniki starodavne gostilne Na hribu v bližini Novega mesta. Nedaleč stran je imelo svoj nasad tudi nekdanje podjetje Hmeljnik.

Prav v bližini Hribske zidanice, kakor domačini pravijo vinskemu hramu gostilne Na hribu, sva se vzpela na pot, ki prečka hrib, in se usmerila proti oddaljenemu gradu Hmeljnik, katerega obrise sva že kdaj pa kdaj prej videla med drevjem. Pot naju je vodila nad vinogradi in med zidanicami, potem pa zavila v hlad lepo negovanega gozda. Steza se je razširila skoraj v cesto in slutiti je bilo, da so po njej nekoč vozile grajske kočije na trebanjsko stran. Sedaj pa je le debela preproga bukovega listja šumela pod nogami.

Kakih deset minut hoje po prijetni gozdni poti je bilo za nama, ko je na naju zopet planila sončna svetloba.

Na desni pod sabo sva v dolini zagledala trak avtoceste. Njena trasa je speljana v elegantnem loku skozi dolino in človek bi mislil, da je takega podviga zmožna le sodobna tehnika. A bi se hudo zmotil, kdor bi tako sklepal. Magistralna cesta Ljubljana — Zagreb teče tukaj po starodavni trasi rimske ceste, ki je v starem veku povezovala takratno Emono in Siscio, se pravi Ljubljano s Siskom.

Nedaleč od ceste ležita v pobočju Dolenje in Gorenje Karteljevo s slikovito cerkvico svetega Primoža in Felicijana. Gre za staro srednjeveško stavbo, ki so ji v sedemnajstem stoletju prizidali prezbiterij z grebenastim obokom, ponaša pa se še s tem, da ima na južni steni ladje vzidan monumentalni nagrobnik Zeydlerjev iz konca 16. stoletja. Zeydlerji so bili eni od številnih lastnikov Hmeljnika. V starih listinah je zapisano, da je 6. junija leta 1590 hmelnjiško gospodarstvo kupil od Auerspergov Žid Salomon Zeydler za 24 tisoč renskih goldinarjev. V cerkvenem stolpu je vzidan rimski nagrobnik, torej je stavba bogat pomnik minulih časov.

Zgodovina se teh krajev dotika še na en način. V tamkajšnji opuščeni osnovni šoli, ki jo je z najine poti na vrhu grebena prav lepo videti, je dislocirani oddelek skladišča Zgodovinskega arhiva Ljubljana, enote za Dolenjsko in Belo krajino. V njem ležijo debeli svežnji najrazličnejših dokumentov, ki jih je arhivska služba dolžna obdelovati in varovati. To arhivsko gradivo je kot nekakšna prahna prst narodovega spomina, ki jo orjejo in obdelujejo zgodovinarji in drugi strokovnjaki, plodove spoznanj pa uživamo vsi.

Po tem, kako se z arhivskim gradivom ravna, se lahko tudi meri kulturna raven neke družbe. Zadnje čase se pri nas širijo osupljive govornice, da se je vse od vojne pa do nedavnega z arhivi ravnalo močno po domače.

Bolj preprosto rečeno: uničevalo se je dokumente ali njihove posamezne dele z namenom, da se zabrišejo ne-

kateri sledovi, imena ali dogodki. Tako prikrajanje arhivskega gradiva potrebam dnevne politike bo v bodočnosti še delalo sive lase zgodovinarjem, ki bodo hoteli priti pravi resnici do dna.

V vinogradih na Knežiji je bilo kljub jutranjim uram že delovno. Trta zahteva veliko skrbnosti in nege, zato je škropljenje eden najpogostejših opravkov v vinogradu.

V dolini pod Hmeljnikom leži Gorenje Karteljevo s cerkvijo sv. Primoža in sv. Felicijana.

Poletje »na celini« — Pogovor z Lojzko Auersperger

VELIKA LOKA — Mnogi ljudje bodo šli v prihodnjih tednih na zaslužen oddih. Zanje vemo bolj ali manj, kako jim tečejo dnevi, toda kaj počnejo ljudje, ki tudi v tem času ostajajo »na celini«?

Lojzka Auersperger iz Velike Loke bo nemara med tistimi, ki si ne bodo delali posebnih skrbi, kako živeti tako imenovani čas dopustov — poletje. Dolgčas ji verjetno ne bo, tako kot ji ni med letom, ko rada stopi iz hiše na bližnjo njivo, kjer smo jo čisto po naključju srečali.

Za kratek čas torej stopi z motiko do kozolca, kjer ima na omenjeni nivi krompir in zraven še nekaj drobnarije. Kljub skoraj osmim križem še vedno prdno upogiba križ in kopa med bujnimi rastlinami.

Lojzka je po priimku zelo podobna znamenitemu baronu, ki so pred skoraj sedemsto leti priromali v Svaškega na Kranjsko. Kar gotovo dela razliko med Lojzko in slavnimi baroni Auerspergi, je poleg omenjenih stoletij še imovina. Medtem ko so si tisti mogoče pridobili v svojem času velike posesti, je Lojzka Auersperger iz Velike Loke posest zgubila. »Na planjavah je šla stran od hiše več kot hektar velika njiva,« je povedala Lojzka, spominjajoč se leta 1963. Pravi, da so jo tista leta večkrat klicali v zadružni dom v Veliki Loki in jo nagovarjali, naj da zemljo v zadrugo, da bo dobila potem pokojnino. Zemljo so potem, ko je privolila v odkup, res plačali, ampak so dali premalo in še na silo je

Lojzka Auersperger

moralo prodati. Tako pripoveduje o preteklosti. Danes se človek približa iz dneva v dan. Ona dobi »starostno«, kar znese toliko, da plača elektriko in Dolenjski list, za kruh pa že zmanjka. Pa bo že nekako; bolj jo jezi, da se zdaj niso pospravili zemlje od telefonskega jarka, ki so ji jo nametali na stezo.

M. LUZAR

KAJ BO S KOČEVSKIMI NOVICAMI?

KOČEVJE — Na zadnji seji občinskega izvršnega sveta so ugotovili, da podjetja ne izpolnjujejo finančnih obvez do Kočevskih novic in da bodo še eno število lahko izdali le zato, ker jo bo v pretežni meri finansiral občinski proračun. Za nadaljnje izhajanje Novic denarja v proračunu ni in tudi sedanji način finansiranja v bodoče ne bo več možen. Zato izvršni svet predlaga tržno usmerjenost, se pravi, naj časopis obstaja, če se bo lahko vzdrževal z naročninami, oglasi in drugimi dohodki. Dokler ne bi začele Novice izhajati na omenjeni način pa naj bi občani dobivali ciklostirane informacije v kioskih, trgovinah, tovarnah itd.

• Vse, kar je v življenju lepo, je nemoralno, nezakonito ali pa redi. (Murphyjev zakon)
• Verjetnost nekega dogodka je obratno sorazmerno z njegovo zaželenostjo. (Murphyjev zakon)

krat je v razredu rekla, da komaj poveže mesec z mesecem. Še to: nazadnje je bila pri frizerju marca, ko ji je odhajal sin k vojakom.

— Kaj pa je s tabo, Mali, se ti je malce zavrtelo?
— Morda se je komu drugemu, meni se gotovo ni.

— Enostavno ne razumem preskoka s pogovora o gospodu in o gospe na tvojo tršico Ančko.

— Saj v tem je vic, ate. Ob vsem povedanem mi ne gre v betico, da bom moral klicati v šoli našo tršico Ančko — gospa.

TONI GAŠPERIČ

Kočevje še peša

V prvih štirih mesecih 13 podjetij z izgubo

KOČEVJE — V prvih štirih mesecih leta je poslovalo z izgubo kar 13 podjetij s 3.916 zaposlenimi. Skupna izguba znaša 35.760.000 din. Največji zgubarji so Elektro Kočevje z 8.464.000 din (23,7 odst. vseh izgub v občini), Avto Kočevje s 6.451.000 din (18 odstotkov vseh občinskih izgub) in ITAS s 4.893.000 din (13,7 odst.).

Fakturirana realizacija je upadla najbolj pri Zidarju, najbolj pa je porasla pri Tekstilani (v aprilu letos). V vseh štirih letošnjih mesecih pa je v primerjavi z istim obdobjem lani zabeležen najnižji indeks rasti pri Opremi in Zidarju; najvišji pa pri Tekstilani in Kočevskem tisku.

Najvišji povprečni čisti mesečni osebni dohodek so v prvih štirih mesecih letos izplačali v Avtu (5.483,80 din) in v Gozdnem gospodarstvu (4.797,80 din); najnižje pa v Tekstilani (2.956,30 din) in Vezeninah (3.009,80 din).

Kočevsko gospodarstvo še vedno občutno več izvažata kot uvažata (stopnja pokritja je 1,94). Izvozilo je v prvih štirih mesecih letos za 142.478.000 din, skoraj vse na konvertibilno območje (le 1,1 odstotka na klirinško). Največja izvoznika sta Avto in LK, ki sta skupaj ustvarila kar 67 odstotkov občinskega izvoza. Najbolj pa je letos izvoz porastel pri Tekstilani in Inkopu.

V istem obdobju je kočevsko gospodarstvo uvozilo za 73.258.000 din, od tega le 0,3 odstotka s klirinškega območja. Največja uvoznika sta bila Melamin in Avto, ki sta skupaj uresničila skoraj 60 odstotkov občinskega uvoza. Najbolj pa je uvoz porastel (v odstotku) pri Tekstilani in Melaminu.

SREČANJE UPOKOJENCEV

KOČEVJE — V kočevski občini delujeta društvi upokojencev: v Dragi za območje tamkajšnje krajevne skupnosti in v Kočevju za območje ostalih devetih krajevnih skupnosti. Kočevsko društvo je pri svojem delu uspešno na vseh področjih. V petek, 6. julija, bo pridelil razstavo kulinaricnih in v prostorih društva, 7. julija pa bo srečanje članov društva v Mozlju.

Spodbudo za to je dal posavski kmetijski inšpektor Ivan Doberšek, ki meni, da bi morali na hribovskih kmetijah uveljaviti pašnokosni način reje živine. Za tak poskus gre tudi pri Resnikovih v Mrčnih selih. Zdjaj se pri njih pase 26 glav telic frizijske pasme iz Brezic. Tja gor, na sončna in vetrovna pobočja, jih je pripeljal Preskar. »To pot se tega lotevamo prvič in zdaj še ni vse tako, kot bi bilo treba,« pravi Resnik. »Lahko pa rečem, da smo imeli veliko dela že s tem, da smo postavili električnega pastirja, da smo kolikor toliko uredili pašnike in sploh pripravili vse za pašo. Zdjaj bo treba travnike še dognojiti, pokositi in ustvariti pravo planinsko rušo. Računamo, da bodo vse teletice pridobile do oktobra kakšni dve toni žive teže, to pa bi bil že kar spodbuden rezultat za nas.«

Resnikovi imajo tudi svojo živino, vendar je zdaj hlev prazen, ker so živino prodali, ko je dosegla določeno težo. Tudi zato jim reja telic pride še kako prav, saj bo pomemben dodaten vir dohodka. Tam gori pa brez dodatnega služka sploh ne bi mogli živeti, ker je zemlja skopa in je na višini okoli 600 metrov nadmorske višine skoraj ni mogoče obdelovati. Tudi Resnikovi imajo samo majhno njivo, na kateri pridelajo zase nekaj krompirja in fižola. Kot dodaten vir dohodka bi lahko bil kmečki turizem, vsaj tako jim svetuje Doberšek. Vendar Resnikovi še oklevajo, čeprav se lahko do njih pripelješ po asfaltni cesti in lahko gostom ponudijo izvrstno domačo salamo in sir. Nekoč pa se bodo morda le odločili, če se bo za to, da bi ostal na kmetiji, odločil kateri izmed treh otrok. Dva se namreč šolata v Sevnici oz. v Novem mestu (živita v internatu in dobivata štipendije), najmlajša pa se vozi v šolo v Koprivnico.

J. SIMČIČ

- Vsak moški lahko izbira obliko vladavine, pod katero bo živel: rdečo, črno, rjavo ali svetloaso.
- Prekomerna sposobnost je mnogo bolj nezaželena kot nesposobnost. (Murphyjev zakon)

VODNIK V KUPČIJI

• Kriza se pogloblja, prodaja trajnih potrošnih dobrin, med njimi tudi avtomobilov, pa se povečuje. Lakoti po novih avtomobilih ne streeže več samo družbene trgovske organizacije, ampak tudi zasebne prodajalne ali podjetja in vsem posel teče kot namazan. Opaziti je tudi, da se naš avtomobilski vozni park vse bolj evropeizira, kar seveda sploh ni slabo. Po evropskih šegah in navadah se obnašajo tudi v zasebnih prodajalnah. Postržejo vam z vsemi podatki, odgovorjajo tudi na »tečna« vprašanja, v družbenih pa so nam odgovarjali tudi tako: Pokličite nas kasneje, ker imamo zdaj stranke. Počakajte trenutke, bom poklicala referenta! Ta gre potem po katalog in telefonski razgovor traja pol ure. Za nameček naj še povemo, da nov Pionirjev prodajni salon po telefonu komaj najdete.

• Avtohit deluje na Ruperč Vrhu pri Novem mestu (tel. 43-502) in prodaja predvsem avtomobile Ford, Mazda in Toyota. Po želji pa lastnik firme Janez Hrovatič priskrbi tudi avto še kakšne druge znamke. Dobavni rok za vse avtomobile je 10 dni, za nekatere Fordove kombije pa nekaj daljši. V Fordovi paleti avtomobilov je posebej zanimiva fiesta, ki stane od 24.000 DEM do 28.000 DEM, odvisno od opreme. Gre za nov model, ki se je že uveljavil na evropskem tržišču. Precej zanimanja je tudi za mazde, zlasti za model 323, ki v Avtohitu stane 25.200 DEM, imajo pa seveda tudi bolj opremljene modele, ki so tudi ustrezno dražji. Med toyotami je za naš trg zanimiva najmanjša starlet, ki v lux izvedbi stane 21.500 DEM. Gre za avto z 999 ccm, 3 vrati, štiri prestavi, preklapljivimi sedeži itd.

kozerija

KAKO NAJ REČEM TRŠICI GOSPA?

- Ate, kajne, da je gospod človek z veliko hišo?
- Prav imaš.
- Gospod ima tudi velik avto, kajne?
- Navadno je že tako.
- Pa dobro službo.
- Gospodje največkrat malo delajo.
- Gospod ima tudi svojo tajnico pa šoferja pa vikend.../LF — Pa ženo.
- Ja, pa tudi ženo, ki ji pravijo gospa.
- Drži.
- Gospa hodi pozimi v kožuhu, poleti pa na tuje plaže.
- Odlično, Mali.

- Gospa ima tudi hišno pomočnico.
- Bravo!
- Gospa ima vedno dovolj denarja, videti jo je v najboljših hotelih, nosi najlepše obleke in bogate zlate prstane.
- Dobro si poučen.
- Gospa ima tudi čistokrvnega psa.
- Ima.
- Gospa hodi v kozmetične salone.
- Bo že držalo.
- Naša tršica Ančka pa stanuje v solidarnostnem stanovanju, vozi se v pejkcu, okrog vrata ima srebrno verižico s srčkom in že veliko

krat je v razredu rekla, da komaj poveže mesec z mesecem. Še to: nazadnje je bila pri frizerju marca, ko ji je odhajal sin k vojakom.

— Kaj pa je s tabo, Mali, se ti je malce zavrtelo?
— Morda se je komu drugemu, meni se gotovo ni.

— Enostavno ne razumem preskoka s pogovora o gospodu in o gospe na tvojo tršico Ančko.

— Saj v tem je vic, ate. Ob vsem povedanem mi ne gre v betico, da bom moral klicati v šoli našo tršico Ančko — gospa.

TONI GAŠPERIČ

Velike besede so spraznile hribe

Resnikovi iz Mrčnih sel se lotevajo paše telic — Tudi kmečki turizem?

MRČNA SELA — Okoli cerkve sv. Jošta na južnem pobočju bohorskega pogorja je bila trava visoka skoraj do pasu. Prav tako je bila tudi na bližnjih in daljnih košenicah, ki jih le malokdo kosi, ker so ljudje pač zapustili hribovske kmetije in odšli v dolino. Poleg ostalih vaščanov Mrčnih sel vztraja na kmetiji ključar cerkve Sv. Jošta, Stanko Resnik.

In zakaj omenjamo to cerkev in travnike tam okoli? Oboji so povezani z usodo kraja in tamkajšnjih ljudi. Cerkev je bila pred časom obnovljena, denar za obnovo pa je prispeval zdomec. Koliko dragocenega »človeškega materiala« je zapustilo kraj, zgovorno pove primer Resnikove žene Milene. V njeni družini je bilo 11 otrok, od tega sta dva v Švici, dva v Avstraliji, eden v Nemčiji in le pet jih je ostalo doma v Sloveniji. Boljše ponazoritve za to, kako smo pri nas kljub velikim besedam zanemarjali

hribovska območja, skoraj ni mogoče dati.

Pa vendar pogovor s Stankom in Mileno Resnik ni potekal v tako molovsko intoniranem ozračju. Zanju pa tudi ni mogoče reči, da sta pesimistično ali optimistično naravnana. Vse tegobe hribovskega življenja sprejemata z obilo življenjske energije in tudi vedrine in iz tega ne delata kakšnih posebnih komedij ali tragedij. Seveda pa pogovor ni tekkel o življenjskih usodah in nazorih. Pogovarjali smo se o kmetijstvu.

RESNIKOVA KMETIJA — Resnikovi kmetujejo na 600 m nadmorske višine in se lotevajo pašnokosnega sistema. Nekoč pa se bodo morda lotili tudi kmečkega turizma.

Bomo plavali kot ribe?

SSB metoda plavanja, kakršne še nismo imeli — Inovator M. Flisek iz Sevnice

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU — Ali se obeta pri učenju plavanja majhna revolucija? Nekateri strokovnjaki so sicer pri tem vprašanju pripravili odgovoriti pritrilno, češ če gre za SSB metodo, so zanjo pripravili dati tudi roko v ogenj. Večina je, kakor do vsake novosti seveda dokaj nezaupljiva, toda le malo je takih strokovnjakov, ki bi kategorično zanikali uporabnost SSB (Swin Sink Ball) metode, ki jo posebej žoga za odrasle in otroke, za plavalce in neplavalce, za potapljače, skratka žoga, kakršne še niste imeli v rokah, kot skuša predstaviti ta kakovostni učni pripomoček in študentski hkrati podjetna sevnška firma Marco (marketing, kooperacija).

Plavalna metoda SSB je bila potrjena na letošnjem simpoziju jugoslovanskih izvedencev v Portorožu, njen avtor pa je dr. Venceslav Kapus, docent za plavanje na ljubljanski fakulteti za telesno kulturo. Pri delu sta mu pomagala magister Jakob Bednarik, prav tako profesor na omenjeni šoli, in pa 26-letni profesor telesne vzgoje, sicer pa absolvent FTK v Ljubljani Mojmir Flisek. Flisek je po rodu Sevnčan, zdaj pa je udomljen v Loki pri Zidanem mostu, kjer kot sodelavec te ljubljanske ustanove v spokojnem miru snuje številne

naprave oz. pripomočke za vrhunske športnike in rekreativce, kar je navsezadnje zdaj tudi njegov posel na FTK. Fliskova je bila tudi ideja za žogo SSB, ki zagotavlja najhitrejši način učenja plavanja, prav tako je njegova inovacija Exfit bio, vsestransko koristen športni rekvizit za odrasle, iz naravnih materialov (les, usnje), ki omogoča več kot 30 vaj na pičlih dveh kvadratnih metrih površine v stanovanju, je pa Exfit bio tudi nadvse pripravna igrača za otroke. Flisek se je domislil tudi športnega rekvizita za vrhunske do-sežke — professional ploščic Heros za osnovno, specialno in situacijsko kondicijsko vadbo; iz teh je razvil Heros jogging ploščice za kakovostno športno rekreacijo. Toda s tem seznam inovacij Mojmirja

UČNI PRIPOMOČEK ZA NEPLAVALCE, IZURJENE PLAVALCE — Prof. Mojmir Flisek ob lutki z nameščeno SSB žogo, ki jo lahko s pridom uporabijo neplavalci, otroci, tisti, ki bi radi nekaj več kot zgolj žogo, tisti, ki bi radi izpopolnili tehniko plavanja, tisti, ki plavajo na daljše razdalje, tisti, ki se ukvarjajo s prostim potapljanjem, trenerji in strokovni sodelavci v športnem plavanju.

Fliska, ki jih je ustrezno zaščitil pri patentnem uradu, še ni končan!

O vseh kaj več v eni naših naslednjih prilog DL, za zdaj pa le še nekaj misli nad vse ustvarjalnega mladeniča o metodi SSB oz. žogi, ker je ta inovacija v tem letnem času še zlasti aktualna, čeravno so jo s pridom preizkusili in uporabili že v nekaterih slovenskih zdraviliščih. Zanj je veliko zanimanja tudi med invalidi. Ugodni so tudi prvi rezultati testiranja SSB na fakulteti v Minsku v SZ, kjer dela na področju plavanja kar 34 doktorjev in magistrov, na ljubljanski pa denimo le dva! »Mislim, da bodo rezultati plavalnega »opismenjevanja« po SSB metodi vidni šele čez kakšni dve ali tri leta. Dejstvo pa je, da je to vsem nekaj drugega kot rokavčki oz. obroček, saj se zdaj neplavalec pri učenju ves čas nahaja v optimalnem položaju za učenje, gibanje rok in nog ni ovirano, vadeči se kljub slabšemu znanju obdrži na vodi in hitreje premaga strah pred vodo, neplavalec pa je varen v vodi tudi, ko ni učitelja itd.

P. PERC

Dusan Jankovic

Ročno delo še ni dovolj cenjeno

V Planini kljub temu dobro poslujejo

ČRNOMELJ — Za majhna črnomajlska družbena podjetja skoraj po pravilu velja, da imajo težave, zlasti finančne. Čevljarstvo podjetje Planina, ki izdeluje izključno zaščitne čevlje, pa je izjema. Res, da se včasih kakšno plačilo zaradi blokade kupcev zamakne, vendar pa so, kot pravi direktor Dušan Jankovič, njihovi odjemalci kar solidni plačniki.

V Planini je zaposlenih 24 ljudi, režije v pravem pomenu skoraj ne poznajo, saj ima na primer direktor na skrbi tudi organizacijo proizvodnje, je nabavni in prodajni referent, skladiščnik in še kaj. Prednost Planine je tudi v tem, da so sposobni uresničiti posebne želje kupcev, bodisi da izdelajo izvenserjske čevlje ali izredno majhne serije. To pa jim uspe zato, ker je njihovo delo še povsem ročno. Ob tem je razumljivo, da je njihov čevlj, pri katerem ne poznajo lepjenja, dražji od industrijskega, vendar pa, kot zatrjuje Jankovič, ročno delo še ni toliko cenjeno, kot bi moralo biti.

»Narčujemo posodobitev proizvodnje, s tem pa bo odpadlo marsikatero ročno delo. Proizvodnja se bo res povečala, kvaliteta pa bo takšna kot sedaj, torej solidna. Že nekaj let namreč nismo imeli reklamacij, tudi zato ne, ker je pri naših delavcih močna samokontrola,« pravi Jankovič. V Planini izdelajo na mesec 800 do 850 parov čevljev, celotna proizvodnja pa je prodana vnaprej dolgoletnim kupcem, kot so Železniško gospodarstvo Ljubljana, Konus, Belt, Rudnik, Kovinar.

Jankovič potoži, da kupci neprestano pritiskajo nanje, naj znižajo cene obutvi za 15 do 30 odst. Usnje, ki predstavlja v ceni obutve kar 70 odst. vseh stroškov, pa se ni pocenilo. »Ne moremo si privoščiti znižanja, ker bi to pomenilo, da gremo zavestno v izgubo, tega pa si nečemo in ne moremo privoščiti,« pravi direktor.

M. B.-J.

Glorija kočevskega turizma

Nova turistična agencija izdala prospekt

KOČEVJE — »Glorija« je zasebno podjetje za trgovino, turizem in proizvodnjo. Ustanovila sta ga Roman Pečnik in Marko Glavač, zaposlila pa sta še Matjaža Pečnika. Zdjaj deluje le njihova turistična agencija s prodajalno spominkov in daril, ki ima prostore v hotelu Pugled.

Podjetje je doslej že izdalo turistični prospekt Kočevske, prvega po letu 1971, ko je Kočevje praznovalo 500-letnico mesta. Izšel je v nakladi 5.000 izvodov, od tega 3.000 v slovenščini, po 1.000 pa v nemščini in angleščini. Poleg tega so pred dobrim mesecem izdali še 11 različnih razglednic Kočevske v nakladi 22.000 izvodov, a je žal večina motivov zelo slabe kakovosti.

»Naša agencija si je zastavila cilj predstaviti Kočevsko Slovincem, Jugoslovonom in Evropejcem. Tega nima v programu nobena druga agencija. Zdjaj smo obiskali večja podjetja v Sloveniji in jim razdelili naš propagandni material (prospekt in program). Več obiska pričakujemo septembra, ko bo konec dopustov, prve skupine pa prihajajo že zdaj,« pravi Marko Glavač.

Za zdaj so predstavili program, ki predvideva dvodnevni ogled Kočevske, pripravljajo tudi programe za več dni. V njem je zajet ogled vrhov na Kočevskem, pragozda, ostanekov gradu Fridrihštajn, jahanje, vožnja s kočijo, ogled doline Kolpe, igranje tenisa, kolesarjenje, vožnja s kanuji po Kolpi itd.

PODJETJE GLORIJA — Turistična agencija Glorija ima svoje prostore skupaj s prodajalno spominkov in daril v hotelu Pugled v Kočevju. Na fotografiji sta Marko Glavač (stoji) in Matjaž Pečnik, oba predstavnika Glorije. (Foto: J. Prime)

tedenski koledar

Petek, 6. julija — Marija Sobota, 7. julija — dan izgnancev Nedelja, 8. julija — Elizabeta Ponedeljek, 9. julija — Veronika Torek, 10. julija — Amalija Sreda, 11. julija — Olga

LUNINE MENE

8. julija ob 3.23 — ščip

kino

BREŽICE: 6. 7. (ob 20. uri) ameriška komedija Porykveje navihanosti. 8. 7. (ob 18. in 20. uri) ameriška fantastična komedija Izganjalci duhov — II. del. ČATEŽ: 5. 7. (ob 21.15) ameriška komedija Porykveje navihanosti. 9. 7. (ob 21.15) ameriška fantastična komedija Izganjalci duhov — II. del. 10. 7. (ob 21.15) ameriška avanturistična komedija Bogovi so ponovno padli na glavo. CRNOMELJ: 6. 7. (ob 21. uri) ame-

riški erotični film Lolita Kolgerla. 8. 7. (ob 21. uri) ameriški akcijski film Dovoljenje za ubijanje. 10. 7. (ob 21. uri) ameriška komedija Princ odkriva Ameriko. KRŠKO: 6. 7. (ob 22. uri) ameriška erotika Ljubezenski stroj. 8. 7. (ob 18. uri) ameriška drama Obtožena. 10. 7. (ob 20. uri) karate film Ameriška Ninja — III. KRMELJ: 7. 7. ameriški akcijski film Bratje Šimpanzi. NOVO MESTO — DOM KULTURE: 6. (ob 18. in 20. uri) in 10. 7. (ob 10. uri) ameriški karate film V tigrovem gnezdu. Od 6. do 8. 7. (ob 22. uri) ameriška erotika Lahko na vsak način. Od 7. do 10. 7. (ob 18. in 20. uri) ameriška glasbena melodrama Lambada. 11. 7. (ob 18. in 20. uri) slovenski črno-beli film Kekec. NOVO MESTO — DOM JLA: Od 6. do 8. 7. (ob 19. uri) ameriški film Bruce Lee superstar. Od 9. do 11. 7. (ob 19. uri) ameriški film Teenwolf. SEVNICA: 6. 7. ameriški akcijski film Bratje Šimpanzi. 7. in 8. 7. ameriški akcijski film Premlad za smrt. 9. in 10. 7. slovenski mladinski film Srečno, Kekec!

kmetijski stroji

TRAKTOR univerzal (55 konj), še v garanciji, prodam. Anton Stariha, Osojnik 8, Semič, ☎ 56-016. 860
PRIKOLICO za prevoz živine prodam. ☎ (0608)79-707. 872
KOSILNICO BCS, skoraj neuporabljeno, prodam. Grubar, Sajevec 3, Kostanjevica na Krki. 874
TV 419, letnik 1981, s plugom, prodam. ☎ 56-073. 877
ZETOR 2511 prodam. Franc Koncilija, Dobrnič 1. 891
ŽITNI KOMBajn masej ferguson 630 S, delovne širine 180 cm, prodam. Informacije lahko dobite vsak dan na naslov: Miha Jerman, Solska cesta 21, Otočec. 896
OBRAČALNIK sena, primeren za vleko s konjem ali motokultivatorjem, prodam. ☎ 84-590. 897
TRAKTOR FENDT (18 KM) s koso prodam. ☎ 27-138 (Regerča vas). 902
TRAKTOR ursus 360, 630 delovnih ur, prodam. Alojz Cesar, Veliki Kal 14, Mirna Peč. 928
SNOPOVEZALKO za BCS z vitlom, prodam. ☎ (068)26-982. 934
PRIKOLICO za traktor tomo vinkovič, novo, domače izdelave, prodam. ☎ (068)65-157. 939
TRAKTOR hanomag, letnik 1959, motor v manjši okvari, ugodno prodam. ☎ (0608)77-202. 966
TRAKTOR ferguson 542 prodam. Janez Kopina, Radovlja 42, Šmarješke Toplice, ☎ 73-231. 970
TRAKTOR fend s koso (14 KM) ugodno prodam. Informacije na ☎ (0608)33-551. 975
SAMONAKLADALKO SIP 17, dobro ohranjeno, prodam. Spodnji Brnik 40, Cerklje, ☎ (064)42-751. 983

ALARM

tehnična zaščita poslovnih in bivalnih prostorov
Plut Anton, Cerovec 17, Semič telefon 59-080

M. B. A. d.o.o. TRGOVINA PARTIZANSKA 4, Novo mesto

Najceneje vam nudimo:
— švicarske glasbene stolpe 2.980,00 din
— video 5.980,00 din
— rekorderje 5.980,00 din
— dvojine stereo radiokasetofone 1.530,00 din
Servis in garancija zajamčenaj
PREPRIČAJTE SE! V BOUTIQUE KAVAL pa vam nudimo izdelke iz usnja in blaga.

posest

V ROVIŠČU pri Raki prodam pol ha gozda, 8 a vinograda in 2 a travnika. ☎ (061)225-505, zvečer. 863
PARCELO, primerno za obrt ali nadomestno gradnjo stanovanjske hiše v okolici Krškega prodam. ☎ (0608) 31-553. 865
STARO kmečko hišo v bližini Sevnice, z vodo in elektriko ter 10800 m² zemlje prodam. ☎ (0608)82-242. 866
PRI NACIONALNEM PARKU Starigrad — Paklenica prodamo enonastropno hišo s 750 m² vrta, 100 m od morja. ☎ (041)538-342. 881
PRODAJ super komfortno brunarico (115 m²) in 2000 m² vinograda in sadovnjaka na sončni legi na Malkovcu pri Mokronogu. Šifra: 99.000 DEM 893
PARCELO s stavbiščem, v bližini Sevnice, prodam. ☎ (068)76-395. 895
PARCELO na Trški gori, v velikosti 16 arov, prodam. Cena 35.000 din. ☎ 24-938. 898
UGODNO PRODAJ smrekov gozd (30 arov) na Vranovičih pri Črnomlju, borov gozd (30 arov) v Kanizari in obdelovalno njivo (40 arov) na Vranovičih. ☎ 51-888. 909
HIŠO v gradnji, na lepi legi na Ratežu, prodam. ☎ 24-595. 910

obvestila

ŽAGAM drva v Novem mestu in okolici. ☎ 21-360. 861
FRIZERSKI SALON MILKA in prodaja kozmetike, Partizanska 3, Novo mesto. Se priporočamo! Vsak delovni dan od 6. do 20. ure, sobota od 6. do 13. ure.

Franci Sladiču ob srečanju z Abrahamom želimo veliko zdravja in dobre volje. Vsi njegovi

OPRAVLJAMO vsa zidarska dela z vašim materialom po ugodnih cenah. ☎ (068)47-692 ali 47-631. 904
NOVO! Turbo pot je najboljša in najhitrejša pot do finančnih sredstev. Vložite samo 2.600 din in v štirinajstih dneh dobite 45.000 din. Pohitite! ☎ (061)552-732. 914
RIBIČI, gozdarji in vsi, ki vas motijo komarji. Napročaj imam učinkovit izdelek na baterije, ki odganja komarje. Cena ugodna. ☎ (068)26-992, od 21. do 22. ure, ali na naslov: Franci Petrič, Ragovska 21 a, Novo mesto. 989

AMIA
MODNA KONFEKCIJA
ANICA OBRADOVIČ
SOTESKA 8, 88351 STRAŽA
CENJENE STRANKE, obveščamo vas, da lahko kupite gotove izdelke ali pa vam šivamo po meri in vaši zamisli, z vašim ali pa našim materialom. Za obisk se priporočamo! (1938-OB-27)

MANJŠI PROSTOR za trgovino (butik) v Dolenjskih Toplicah iščem. Plačilo za eno leto vnaprej. Tel. 26-248. (P27-SMO)

MONTAŽA TV anten za vse možne programe na vašem področju. Eno leto garancije. Tel. (068) 44-129.

FRIZERSTVO NA TERENU
Zdenka Klobučar
Šegova 14, Novo mesto
telefon 24-584
Se priporočam!

TUJA FIRMA najame za svojega uslužbenca hišo za obdobje treh let v Novem mestu ali bližnji okolici. Ponudbe pod: SEPTEMBER 1990. (rač.-ST-27)

SPOŠTOVANI KRAJANI ŽUŽEMBERKA IN OKOLICE! Sporočamo vam, da se 7. julija 1990 odpira TRGOVINA »ROK« Grajski trg 34 v Žužemberku
Nudimo:
— tekstil
— papirno galanterijo
— šolske potrebščine
— otroško obutve
— priljubljena darila
— modni nakit
Odprto vsak dan od 15. do 19. ure, sobota in nedelja od 8. do 12. ure, v ponedeljek zaprto.
KORAK BLIŽJE VAŠIM ŽELJAM!
(ček-OB-27)

SPOŠTOVANI NAROČNIKI DL!

Verjemite nam, da bi bili na moč veseli, ako bi zdajle lahko ponovili besede izpred treh mesecev, ko smo vam sporočili, da bo naročnina nespremenjena. Žal smo zaradi občutne podražitve papirja, grafične priprave, poštnih storitev ipd. primorani povečati ceno Dolenjskega lista. Naročnina za časopis, ki ga letos izdajamo povsem brez družbene pomoči, bo za naslednje tri mesece znašala 100 din, v prosti prodaji pa bo en izvod stal 10 din. Nadejamo se, da se nam bo kljub majhni podražitvi poslovanje le izšlo, k temu boste največ pripomogli vi, spoštovani naročniki, če s plačilom po položnici, ki jo boste prejeli v kratkem, ne boste odlašali. Naj vas ne moti, če znesek na sosedovi položnici ne bo enak vašemu; če se niste plačali naročnine za 2. trimesečje, smo dolg namreč prišli k tokratni naročnini, nemalo naročnikov pa ima nekaj denarja celo v dobrem, zato so nam za 3. trimesečje dolžni manj kot 100 din. Hvala za razumevanje!
UREDNIŠTVO DL

motorna vozila

MINI MORIS 1000, letnik 1972, prodam. ☎ 24-976. 870
Z 750, letnik 1980, prodam. Stane Golobčič, Semič 44 c/4, Semič. 871
Z 850, dobro ohranjeno, prodam. ☎ 25-819, popoldne, ali 21-826, interna 1212, dopoldne. 875
126 P, letnik 1982, karamboliran, prodam. Magda Trlep, Reber 10, Žužemberk. 884
TOMOS 14 M, letnik 1987, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)26-575. 887
LANCIA 2500, letnik 1979, servo volan, električna stekla in ogledalo, prodam za približno 6500 DEM dinarske protivrednosti. ☎ 27-473. 890
GOLF diesel, letnik 1984/11, prodam. Jordan, Grajska 27, Kostanjevica. 892
OPEL KADET in poškodovano školjko ter sasižo ugodno prodam. Učman, Črmošnjice 48, Stopiče. 894
ZASTAVO 750, letnik 1985, 22.500 km, prodam. ☎ 43-694. 899
JUGO 45, letnik december 1984, zelo ohranjen, prevoženih samo 30.000 km, prodam. ☎ (068)25-978. 903
Z 101 GTL, letnik 1988, prodam. ☎ 23-279, po 14. uri. 905
ZASTAVO 101, letnik 1984, prodam. ☎ 73-524, od 16. do 20. ure. 906
Z 128, letnik 1983, prodam. Seničar, Dol. Kamence 61, Novo mesto. 911
AVTOMATIK, letnik 1988, odlično ohranjen, malo vožen, po ugodni ceni prodam. ☎ 26-931. 912
ZASTAVO kombi 850 AL, letnik 1986, registriran do februarja 1991, prodam. Slavko Šimec, Stopiče 77. 913
AVTOMATIK A3 ML, star tri leta, zelo lepo ohranjen, malo vožen, prodam. ☎ 23-046. 915
VISO 11 RE, 11/1986, prodam. Matjaž Lenart, Smolenja vas 22, Novo mesto. 918

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: DIC, tozd Dolenjski list, Novo mesto. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartel, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Marjtin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič in Ivan Zoran. ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto). IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 10 din, naročnina za 3. trimesečje 100 din; za delovne in družbene organizacije 320 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto. OGLAS: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 120 din, na prvi ali zadnji strani 240 din; za razpise, licitacije ipd. 140 din. Mali oglasi do deset besed 100 din, vsaka nadaljnja beseda 10 din. NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006. Nenaročenih rokopiesov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje Republike Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, tozd Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

TELEVIZIJA NOVO MESTO
vaš kanal
v novomeškem Kabelskem razdelilnem omrežju na kanalu 3
DNEVNI SPORED ZA TA TEDEN:
18.31 obvestila
18.55 oglasi & mali oglasi
19.00 NOVICE
19.05 oglasi & mali oglasi
19.10 rezerviran čas
19.25 NOVICE (ponovitev)

NASLOV: Glavni trg 24/1
TELEFON: 068/23-611
TELEFAX: 068/21-696

AVTOMOBILSKO prikolico po ugodni ceni prodam. Peter Gazvoda, Mal Podluben 10, Novo mesto. 950
TELEVIZORJA, barvni in črno-beli, predsobno omaro, štedilnik (plin-elektrika), otroški avto sedež in voziček prodam. ☎ 21-246. 950
TELEVIZOR, črno-beli, na daljinski upravljanje, star tri leta, po ugodni ceni prodam. Stane Hrovat, Krmelj 70 a, Novo mesto. 950
KOZE prodam. Murn, Lobetova 8, Novo mesto. 960
REZAN LES, stenske obloge, les z ostrejša in kason za tovorni avto mercede 508 prodam. ☎ (063)840-136. 960
DVE SRNASTI KOZI z mlekom in kozla prodam. ☎ (068)22-464. 970
PRODAJ trdo stekleno volno (4 cm), in 400 kom strešne opeke — grafitiv sive. ☎ (068)76-081. 980
LADJSKI STROP poceni prodam. ☎ 27-905, 21-835. 980
OTROŠKI VOZIČEK, kombiniran in avto sedež chico, novo, prodam. ☎ (068)26-331. 980
PRALNI STROJ, v odličnem stanju prodam. ☎ 21-148. 980
HLADILNIK in zamrzovalno omaro Gorenje po izredno ugodni ceni, 20% ceneje, prodam. Oboje je v 24-mesečni garanciji. Možnost nakupa na dva obroka. ☎ (068)26-992, od 21. do 22. ure, ali na naslov: Franci Petrič, Ragovska 21 a, Novo mesto. 990
BRAKO PRIKOLICO prodam. Informacije na ☎ 23-742. 990
KRAVO S TELEATOM prodam. Rus Meniška vas 71, ☎ 65-496. 990

HRANILNO KREDITNA ORGANIZACIJA »PIONIR« Novo mesto

HKO PIONIR

Hranilno kreditna organizacija PIONIR Novo mesto d.d., Kettejev drevored 37, nadaljuje 10-letno uspešno delo bivše interne banke. Vključuje se v nove tokove finančnega trga in prestrukturiranje gospodarstva s tem, da nudi naslednje usluge:

- Kot članica jugoslovanske borze v Ljubljani opravlja prodajo ali nakup vseh vrst vrednostnih papirjev, ki kotirajo na borzi,
- izdeluje elaborate in pridobiva potrebna soglasja za izdajo vrednostnih papirjev (obveznice, delnice, certifikati, blagajniški zapisi, komercialni zapisi),
- zbira hranilne vloge in jih obrestuje:

30% letno
32% letno
34% letno
36% letno

Obrestna mera se prilagaja spremembam na finančnem trgu. Obračun obresti mesečen s pripisom ob tromesečju. Vplačilo ali dvig hranilnih vlog je mogoče opraviti na vseh poštah na področju Dolenjske in Posavja, v Ljubljani, Zagrebu ter na področju PTT Rijeke in Pule.

- kreditira drobno gospodarstvo v reprovrigi gradbeništva, instalacij in zaključnih del
- opravlja agencijske posle za banke na področju namenskega stanovanjskega varčevanja in odobravanja stanovanjskih kreditov.

Civilno pravnim osebam bomo omogočili vodenje ziro računov in plačilni promet. Delničarji družbe jamčijo za varnost vlog in depozitov!

Za vse ostale informacije pokličite na telefon št. 068/27-004 ali 21-826.

VARČEVANJE Z NAMI JE UGODNO PREPRIČAJTE SE!

MEŠALEC za beton, 500-litrski, z trem-diesel motorjem, mehanično lopato in kompresor Pioniar -80 (za rušenje, stemanje, kopanje itd.) prodam. Meho Babanovič, Čolnarska pot 40, Brežice. (0608)61-467. 993

razno

KRAVO za zakol menjam za brejo. Krška Gora 29 (nad gostilno Pugalj). 879
SERIJSKO ŠIVANJE na domu sprejme študentka tekstilne tehnologije. (068)25-575. 941
MIAJŠA UPOKOJENKA je pripravljena vsak dan priti pomagat starejšim ljudem na njihovem domu v Novem mestu. 24-138. 955
POČITNIŠKO PRIKOLICO v avtokampu Medulin oddam v najem juliju in avgustu. (0608)32-982, od 6.30 do 13.00, dopoldne. 960

službo dobi

KLJUČAVNIČARJA zaposlim. Pe- 946
ce, 21-501.
INŠTRUKTORJA B kategorije za- 978
poslim. 25-580.

KRKA, tovarna zdravil, p.o., NOVO MESTO

dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

DIREKTORJA PE ZDRAVILIŠČE DOLENJSKE TOPLICE V PROGRAMU ZDRAVILIŠČA

Pogoji za zasedbo razpisanih del so:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe zdravstvene, pravne, ekonomske ali organizacijske smeri in
- 3 leta ustreznih delovnih izkušenj ali
- VI. stopnja strokovne izobrazbe zdravstvene, pravne, ekonomske, gostinsko-turistične, organizacijske ali športno rekreacijske smeri in
- 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- aktivno znanje 1 svetovnega jezika.

Izbrani kandidat bo imenovan na razpisana dela za 4 leta.

Za delo na področju projektiranja in nadzora nad gradnjo potrebujemo v

SEKTORJU ZA INVESTICIJE

DVA NOVA SODELAVCA s VII. ali VI. stopnjo

izobrazbe gradbene ali arhitektonske smeri in opravljenim strokovnim izpitom. Zaželjene so delovne izkušnje s področja projektiranja industrijskih objektov. Vse, ki so zainteresirani za zaposlitev v našem podjetju in izpolnjujejo navedene pogoje, vabimo, da oddajo svoje pisne ponudbe v kadrovsko službo KRKE v Novem mestu, Cesta herojev 45, v 8 dneh po dnevu objave.

Delegacija delavcev v svetu OSNOVNE SOLE DOLENJSKE TOPLICE

razpisuje prosto delovno mesto

— VIŠJEGA KNJIŽNIČARJA ALI UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA — KNJIŽNIČARJA

(PRU ali P) za določen čas.
Nastop dela 1. 9. 1990, konec dela 31. 8. 1991.

Prijave z dokazili sprejema Osnovna šola Baza 20, Pionirska cesta 35, 68350 Dolenjske Toplice, 15 dni po objavi razpisa. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po objavi razpisa.

Še nimate satelitskih programov?

Pokličite SATEX, d.o.o. Maribor, Vinarska 3/b
— v zalogi več vrst individualnih satelitskih sistemov
— montaža in dobava takoj, garancija 1 leto
Vse informacije po tel. (062) 20-244 in 27-090.

**AVTO MOTO DRUŠTVO
BELA KRAJINA
ČRNOMELJ,
Kolodvorska cesta 56/a**

objavlja

JAVNO LICITACIJO odpisanih osnovnih sredstev

Zastava 101 GTL letnik 1987, izklicna cena 20.000,00
Zastava Jugo 101 letnik 1988, izklicna cena 30.000,00
Zastava Jugo skala 55 letnik 1988, izklicna cena 30.000,00
Motorno kolo Java letnik 1988, izklicna cena 10.000,00
Prikolica IMV Adria 550 letnik 1979, izklicna cena 15.000,00

Ogled bo možen na dan licitacije od 8. do 9. ure.

Licitacija (po načinu videno — kupljeno) bo dne 14. 7. 1990 ob 9. uri pred AMD.

Vplačila 10% varščine bomo sprejemali pred pričetkom licitacije. V ceni ni vračunan prometni davek, ki ga plača kupec.

službo išče

SPREJMEM na dom opravljanje kakršnegakoli dela. 23-256. 935

stanovanja

GARSONJERO pod najmo najame mlajša ženska. (0601)84-125. 867
DVOSOBNO stanovanje v Trebnjem ali okolici iščem. (061)783-139, popoldne, (068)28-145, dopoldne. 908
GARSONJERO ali enosobno stanovanje v Novem mestu ali Trebnjem najamem. Možnost enoletnega predplačila. (068)22-421, interna 25, dopoldne.
DVOSOBNO STANOVANJE v Podbočju 15 oddam v najem za 5 let. Informacije na (063)854-942. 922
GARSONJERO ali sobo v bloku ali hiši v Novem mestu najame ženska brez otrok. Naslov v oglasnem oddelku. 948

ženitne ponudbe

VDOVA išče upokojenca, starega od 58 let dalje, za skupno življenje. Naslov v oglasnem oddelku. 886

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

MARIJA STANIŠA

Vrh pri Ljubnu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali pokojni vence in cvetje. Hvala gospodu proštu Jožetu Lapu za častno opravljen obred in darovanje sv. maše. Vsem, ki ste spremili pokojno na njeni zadnji poti, prisrčna hvala!

Žalujoči: vsi njeni

Na grobu tvojem cvetje kljuje,
prezgodaj tebe zemlja krije.

ZAHVALA

Komaj v 30. letu starosti nas je nenadoma zapustil dragi sin in brat

ZLATKO GREGORIČ

s Sel pri Semiču

Ob boleči izgubi našega dragega Zlatka se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, nama izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo sosedom in sorodnikom, govornikom za poslovilne besede, njegovim športnim tovarišem in gospodu župniku za opravljen obred.

Mama Veronika in brat Slavko

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 76. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

ANTON GRABNAR

Razdrto 4 pri Šentjerneju

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in nam izrekli sožalje, zdravstvenemu osebju iz Šentjerneja za pomoč med boleznijo, Iskrni Šentjerneji TOZD Upori in Hipot ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 86. letu nas je zapustila draga mama, stara mama in teta

MARIJA KREN

Hruševac 41

Najlepša hvala vsem, ki ste ji kakorkoli pomagali, jo spremili na njeni zadnji poti, podarili cvetje in izrekli sožalje.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža in očeta

FRANCA ŠPEHARJA

iz Damlja 27

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in vaščanom, ki so nam stali ob strani in nam nesebično pomagali v najtežjih trenutkih, nam izrekli sožalje in pokojnemu darovali cvetje. Posebej se zahvaljujemo nevrološkemu oddelku bolnišnice Novo mesto, kolektivu Kolinške Belsad, pevкам iz Vinice in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

Srce je njeno dalo vse,
kar je imelo,
nobene bilke zase ni poželo.

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, babica, teta in tašča

ANA PENCA

iz Grobelj pri Šentjerneju

Ob boleči izgubi naše drage mame se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v naši bolečini kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence in pokojno spremili na njeni zadnji poti, osebju internega oddelka bolnišnice Novo mesto pa za pomoč med boleznijo. Hvala tudi gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 84. letu starosti je prenehalo biti plemenito srce naše drage in skrbne mame, stare mame, prababice, sestre in tete

ANE GRABRIJAN

roj. ROŽMAN

iz Adlešičev 7

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, pokojni darovali cvetje ter jo spremili na zadnji poti. Hvala sodelavcem Beti Črnomelj, Iskre Semič in VVE Semič, pevkam iz Adlešičev za lepo zapete pesmi ter gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 63. letu starosti zapustil naš dragi

LUJO HERCIGONJA

fotograf

Od pokojnika smo se poslovili 27. junija 1990 v družinskem krogu.

Vsi njegovi

Novo mesto, dne 28. junija 1990

Ni več trpljenja, ne bolečine,
življenje je trudno končalo svoj boj...
(S. Gregorčič)

ZAHVALA

Vsem, ki ste ji pomagali živeti in ste se z nami zadnjič poslovili od naše ljube mame

MARIJE STANIŠA

roj. Strajnar

iskrena hvala!

Vsi njeni

Vrh pri Ljubnu, Novo mesto, dne 22. junija 1990

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame, babice in prababice, sestre in tete

TONČKE RAK

se zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti in ji darovali cvetje, nam ustno ali pisno izrazili sožalje ter nam v teh težkih trenutkih stali ob strani. Posebej se zahvaljujemo krajevni organizaciji ZB NOV Bršljin in občinski organizaciji ZB NOV Novo mesto ter kolektivu NOVOTEKS-a, tovarišici Mimici Vovk in tovarišu Ivanu Ivkoviču za ganljive poslovilne besede ter pevskega zboru KUD Dušan Jereb za žalostinke. Še posebej se zahvaljujemo tovarišici Majdi Štepec-Dular za vsestransko pomoč.

Žalujoči sin Zvonko v imenu sorodstva

IZTOK GOLOBIČ

Izток Golobič je eden tistih Mirnopečanov, ki so močno navezani na svoj kraj in so lokalpatrioti v najboljšem pomenu te besede. In takih je večina prebivalcev tega prijetnega, značilno dolenskega kraja. Izток, 31-letni magister strojništva, sicer asistent na strojni fakulteti v Ljubljani, živi med Ljubljano in Mirno Pečjo. »Z eno nogo sem v Ljubljani, z drugo v Mirni Peči,« pravi sam. Za vsak konec tedna, ob počitnicah in prostih dnevih nasploh pa je kar z obema nogama trdno v Mirni Peči, v kraju, ki je širši slovenski, zlasti športni javnosti v zadnjih letih znan predvsem po Mirnopeškem teku, lepi tekaški prireditvi, ki jo v tem kraju prirejajo že deveto leto zapored, vsako leto zadnje junjsko soboto. Mirnopeški tek si je v teh devetih letih v Sloveniji pridobil upeševanja vredno ime in ugled, saj vsako leto znova privabi na stotine tekačev iz vse Slovenije, od lani pa je Mirnopeški tek mednarodna tekaška prireditel. Prihodnje leto, ko ga bodo priredili desetič, pa bo tek po prelestni dolenski pokrajini okoli Mirne Peči šel tudi za pokal Alpe-Jadran. Glavna prireditelj, na kateri vedno nastopi tudi največ tekačev, je tek na 21 kilometrov, ki je hkrati odprto prvenstvo Slovenije v malem maratonu in dolenski prvenstvo v tej zahtevni tekaški disciplini. In do tega tega je prišlo zato, ker se je pred desetimi leti nekaj

mladih in zagnanih mirnopeških mladincev, vnetih športnikov, pripravljalo za tek ob žici okupirane Ljubljane. »Potem pa smo prišli na misel, da bi kaj podobnega pripravili v Mirni Peči,« se spominja Izток. Prvič, pred devetimi leti, se je 8 km dolgega teka od Mirne Peči do Frate udeležilo nekaj čez 30 tekačev, med njimi seveda tudi organizatorji, mladi Mirnopečani, med njimi tudi Izток. Takrat je prvič in zadnjič zmagal domačin. Že naslednje leto so pripravili tek na 21 km, prišli so že tudi bolj znani tekači. Število se je večalo iz leta v leto, največ pa jih je bilo predlani, ko je teklo okoli 800 ljudi, od pionirjev do veteranov.

»Priprava takega teka je zahtevna in pri tem en človek ne pomeni dosti,« pravi Izток. »Pri organizaciji in izvedbi našega teka je angažiranih čez 200 ljudi in toliko ljudi spravi skupaj ni majhna stvar za tak kraj, kot je Mirna Peč. Vedno smo pripravljani za tisoč tekačev, dela 16 različnih služb, od radioamaterjev do tistih, ki so zadržani za podelitev medalj. Vsaka stvar je vsaj trikrat varovana, tako da nas ja ne bi kaj neprijetno presenetilo. Seveda delamo vsi zastopni in prav to ter občutek, da vsi delamo za kraj, nam daje moč in zagotavlja uspeh. V vseh teh letih skorajda ni Mirnopečana ali celo krajana naše obsežne krajevne skupnosti, ki ne bi tako ali drugače sodeloval pri organizaciji Mirnopeškega teka.

Najrednejši udeleženec Mirnopeškega teka v zadnjih letih je hkrati tudi najboljši slovenski maratonec zadnjih let, olimpijec Mirko Vindiš. Prvič je v Mirni Peči tekel in zmagal kot vojak, ki je rok služil v Ribnici. Od takrat pride vsako leto. Tak as, kot je Vindiš, ki si je na velikih maratonih po svetu za prvo nagrado prišel že avto Renault 21, v Mirno Peč gotovo ne pride zaradi nagrade. Tudi to veliko pove o Mirnopeškem teku in o Mirnopečanih. A. BARTELJ

Kulturno poletje na grajskem dvorišču

Prireja ga folklorna skupina Ivan Navratil

METLIKA — Metliška folklorna skupina »Ivan Navratil« prireja letos drugič zapored poletne kulturne prireditve pod naslovom »Pridi zvečer na grad«. To bo že šestič, da bodo poletni na grajskem dvorišču v Metliki organizirali kulturne prireditve, prej sta jih namreč štirikrat metliška Zveza kulturnih organizacij in mladinska organizacija.

Letos bo na grajskem dvorišču — če bo slabo vreme, pa v kulturnem domu — pet prireditev. Prva bo že to soboto, 7. julija, ko bo nastopil znani tamburaški orkester RTV Zagreb. Prihodnje soboto bo novinar Zvone Šeruga ob diapozitivih govoril o svojem potovanju po Afriki. V petek, 20. julija, bo naš zdmec Franc Maleiner iz Karlsruhe, kjer je samostojni projektant za čistilne naprave in kanalizacije, imel strokovno-ekološko predavanje, v soboto, 21. julija, pa bo znani slovenski glasbenik Lado Jakša pripravil zanimiv multivizivsko-glasbeni večer pod naslovom »obavna svetloba«. 18. avgusta bo projekcija filmov Metličanke Maje Weiss, posnetih v Beli krajini, in sicer: Mali Rus, Vinska vigrad in Volite mene. Zaključek poletnih kulturnih prireditev pa bo 25. avgusta, ko bo predstavitev nove knjige humoresk Tonija Gašperiča »Vsi smo na raznjau«. Gosti večera bodo otkit Vitis, ženski pevski zbor metliške folklorne skupine in še kdo.

Vsa stvar bo stala okoli 40 tisočakov, stroške pa bodo metliški folkloristi kriili z vstopnino, na pomoč bo priskočila Zveza kulturnih organizacij, računajo na pomoč sponzorjev, turističnega društva, krajevne skupnosti in še koga, nekaj pa bodo iztržili tudi s prodajo pičav v grajski kleti, ki bo odprta v času prireditve. A. B.

TRUBARJEVA NOČ NA RAŠČICI

RAŠČICA PRI VELIKIH LAŠČAH — Pod pokroviteljstvom KS Velike Lašče in Pivovarne Union so minulo soboto priredili tradicionalno, letos že 5. Trubarjevo noč. Ob tej priložnosti so v rojstni hiši pisca prve slovenske knjige odprli razstavi tihotični slikarja Jožeta Cente in akvarelov Janeza Ošabna ter uprizarili odsko delo »Menevri« rojaka Jožeta Javorška. Občinstvu se je predstavil tudi zbor Consortium musicum. Zal je bil obisk na prireditvah zelo skromen.

POPRAVEK

NOVO MESTO — Bralec, ki nas je v naši akciji »Halo, Dolenjski list« opozoril na čuden delovni čas kioska v Bršljunu, nam je napačno povedal, da gre za kiosk Tobaka. Hišica s časopisi je last Dela, zato se Tobaci tovarni Ljubljane, OE Dolenjka, opravičujemo za napako.

Ljubljana je »posodila« svate

V Trebnjem turistična prireditel »Iz trebanjskega koša« — Do Rodin so jih peljali z vozovi — 21 rib je šlo na suho — Raznotero blago na stojnicah

TREBNJE — Od 28. junija do 1. julija je bila tu drugič zapored turistična prireditel »Iz trebanjskega koša«. Če merimo s posodo iz prireditvenega naslova vse tisto, kar so lahko obiskovalci razvitega poletnega Trebnjega te dni v kraju pogledali, poslušali in pokusili, je izpeljana prireditel dala močno zvrhan koš dobrot in še več.

Nekaj posebnega se je gotovo zgodilo v nedeljo v Rodinah pri Trebnjem. Do tja so z vozovi odpeljali iz Trebnjega pare ljubljanske Ohceti in Rodinčani so svatom in spremstvu živo zapeli, Rodinčanke pa so zbrano družbo gostile. Rodinsko svatovanje je bilo obiskovalci pozabili le toliko, kolikor se lahko pozabi že malce redko podeželsko jdllo. V štirih dneh so nastopili folkloristi skupin »Technik« iz Bratislave, »Kis-zo« in iz Zalaegerszega na Madžarskem in karlovskega KUD Rečica. Otrke je v petek zvečer Kranjčan Cveto Sever povabil v svet lutk s predstavo Janko in Metka. Da ne omenjamo posebej otvornitve likovnega tabora, ker je umetniški zbor prikazan posebej, naj omenimo 36 ribičev, ki so v okviru »koša« lovili ribe za »medalje. Peter Radovan je bil med temi navdušenci in računeskemu ribni-

Harmonika je spet milo zapela

Franc Vegelj zmagovalc Rateža — Sonja Šilc ljubljanka publike

RATEŽ — Spet so se vili glasovi harmonike skozi vas in vtilivali radost in zadovoljstvo številni publiki. Harmonikarsko tekmovalje na Ratežu že dolgo ni več le tekmovalje, temveč kulturno-zabavna prireditel, v kateri uživajo vsi, gledalci, žirija, in ker je vzhajše tako, tudi tekmovalci. Letos so k razpoložnjju dodale svoje še gospodinje, članice

LJUBLJENKA PUBLIKE — Simpatična sedemnajstletna Ribničanka Sonja Šilc je močno zmagala na ocenjevanju publike za najboljšo harmoniko Rateža. Tokrat se publika ni dosti razhajala z ocenami strokovne žirije, saj se je tudi Sonja uvrstila na nadaljnje tekmovalje za zlato harmoniko Ljubečne. (Foto: T. J.)

LETOS RIBNICA BREZ HUMORJA

RIBNICA — Vsako leto, se pravi spet letos, bi moral biti v Ribnici Festival humorja, satire in karikature, pa ga letos ne bo. Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da za to niso krive nove stranke, ki so zmagale na volitvah, in novo občinsko vodstvo, ampak dejstvo, da so izpraznjeni finančno-kulturni akumulatorji. Večino denarja je šlo za kulturni hram — Miklovo hišo. Računajo, da se bo za kulturo spet nabralo primerno denarja prihodnje leto in da bo takrat spet zacvetel v Ribnici humor in z njim oživel tudi festival humorja.

KRESOVCI V OHRID

NOVO MESTO — Petintrideset članov folklorne skupine Kres odhaja danes v Ohrid, kjer bodo na velikem balkanskem festivalu zastopali Slovenijo. V tridesetminutnem programu se bodo predstavili z izvirnimi dolenskimimi pesli.

PRT KOT SPOMINEK

KRANJ — 5. julija so v Kranju predstavili nov primerek iz vrste slovenskih spominkov, »Dekorativen prt Slovenija«. Prt prikazuje etnografske, zgodovinske in kulturne znamenitosti Slovenije ter je nastal s sodelovanjem akademskega slikarja Vinka Tuška. Spominek je izdelal kranjski Tekstilindus.

NOVA KASETA ANSAMBLA INDUST BAG

METLIKA — Pred kratkim je pri ljubljanski založbi FV izšla kasetna metliškega ansambla Indust bag z naslovom V dolini resnic. Gre za drugo kaseto tega najboljši znanega belokranjskega rockovskega ansambla, ki je nekakšno nadaljevanje prve, ki je nosila naslov V obdobju zločina in je izšla leta 1987. Na novi kaseti je enajst pesmi, ki so nastajale v času velikih sprememb v Sloveniji od procesa proti četverici naprej. Besedila za se pesmi so delo pevca tega ansambla Gorana Jarneviča, glasba pa je skupno delo. Sicer pa bo Indust bag, ansambel, ki ga sestavljajo štirje Metličani, letos proslavil že 10-letnico delovanja, kar je za take ansamble precej redko; zadnjih pet let igrajo v isti zasedbi. Jeseni se bodo fantje odpravili na turnejo po Jugoslaviji.

Turističnega društva Ratež, ki je prireditelj tekmovalja, saj so pripravile bogato obloženo mizo z domačim pivom.

V nedeljo popoldne pa ni šlo le za zabavo, temveč tudi za resno tekmovalje, ki ga je ocenjevala stroga strokovna komisija. V kategoriji od 1 do 16 let je bil prvi dvanajstletni, Ratežanom že dobro poznani Toni Rajk iz Bojanje vasi pri Metliki, drugi je bil Tomaž Kastelec, tretji pa Gorazd Cekuta. Najmlajši udeleženec tekmovalja, sedemletni Bojan Zupančič iz Krškega, je zasedel četrto mesto. V kategoriji nad 60 let starosti je za-

DEMOKRACIJA PO SODRAŠKO

SODRAŽICA — Na nedavni gasilski svečanosti so podelili tudi priznanja podjetjem in drugim, ki so prispevali denar za nakup gasilskega vozila. Tako je predsednik GD poklical na tribuno tudi uglednega predstavnika Donita, da bi mu predal priznanje, pa ni prišel nihče. Predsednik je malo popustil in dejal, naj pač pride po priznanje kdo iz Donita. Precej časa je čakal, pa spet ni bilo nikogar, le nekdo izmed prisotnih je precej naglas dejal: »To je pa demokracija po sodraško.« M. G-č

sedel prvo mesto Valentin Dolinar. Laz pri Uršnih selih, ki je bil z izpolnjenimi enainosemdesetimi leti tudi najstarejši udeleženec prireditel. Drugi v kategoriji je bil Janko Rotar iz Ljubljane, tretji pa Alojz Francič iz Cadrže. Največ točk na tekmovalju (44 od 45 možnih) je zbral Franc Vegelj iz Bošta pri Cerkljah, ki je zmagal v kategoriji od 16 do 45 let. Druga je bila Sonja Šilc iz Ribnice, tretji pa Jože Umek Velikega Cerovca.

Glede na doseženo število točk so po oceni strokovne komisije na nadaljnje tekmovalje za zlato harmoniko Ljubečne, najvišji slovenski harmonikarski naslov, uvrstili Toni Rajk, Tomaž Kastelec, Valentin Dolinar, Franc Vegelj in Sonja Šilc.

TEKMOVANJE HARMONIKARJEV

LOGATEC — Gasilsko društvo Tabor Logatec in ZKO Logatec organizirata 19. avgusta ob 15. uri v Gorenjem Logatcu pred kulturnim domom 4. tekmovalje slovenskih harmonikarjev z diatoničnimi harmonikami. Godbo se lahko za nastop prijavi do 25. julija na naslov: Gasilsko društvo Tabor Logatec, Tržaška 109, 61370 Logatec, ali po telefonu (061) 741-475 in 741-477

POLFINALE HARMONIKARJEV ZA LJUBEČNO — Na Studencu se je preteklo nedeljo na že 10. izbirnem, tokrat pa kar polfinalnem tekmovalju za Zlato harmoniko Ljubečne, zbralo kar 22 harmonikarjev iz raznih slovenskih krajev. Selektor Herbert Kuzma ni imel lahkega dela. Toda v zaključnem delu so lahko spet tudi družno raztegnili mehove finalist Ljubečne, od 72-letnega Alojza Žvarja iz Boštanj, pretek Alojza Vrtačnika (Trebnje), Fortunata Mastnaka (Ledina), Franca Rajgla (Kozje), Jožeta Popelarja (Sevnica), Branka Žibert (Boštanj), Vinka Turšiča (Ljubljana), Mihe Povheta (Rovišče), Gregorja Oblaka (Podgorje), Tonija Dezelana (Šentjur) pa do 10-letnega Jožeta Gnidica iz Lončarjevega dola. Na posnetku: med sklepnim dejanjem. (Foto: P. Perc)

Advertisement for Studio D in Dolenjska list, featuring a list of songs and a coupon for a harmonica.

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«

Kljub poletnemu času in vročini so se oglasile štiri bralke — Povabilo v Trebnje in na Blanco — Upravičene podražitve in »Pazi se, nepridiprav!«

Četrkova soperica je bila očitno tako huda, da se našim bralcem niti ni ljubilo zavrteti telefon. Ali pa so imeli toliko drugih težav in tegob, da se na svojega »Dolenjca« niti spomnili niso. Morda so nekoliko dopustno razpoloženi ali pa jim 20. ura ni najbolj primerna. Kakorkoli že, v vročini okrog Petrovega je nekaj več življenja in sebi očitno ohranil nežnejši spol. Poklicale so nas štiri gospe (ali tovarišice?), bile kar precej glasne in tudi tako odločne, da so nam povedale svoja cela imena. Zaradi varnosti jih hranimo v predalu. Prva je telefonsko številko uredništva zavrtela F. M. iz Trebnjega. Prosilas nas je, naj se naš novinar Martin Luzar ob prvem obisku v tem kraju pozanimamo, kaj se je zapletlo ob motokrosu, da so udeleženci ostali brez dogovorjene prehrane v Motelu. Bralka je povedala, da sicer tudi sama ve nekaj o tem, želela pa bi, da se o tem pozanimamo poklicni novinar, ki ve, kaj in kako je treba. Kaj je naš kolega zvedel o tej zadevi na terenu v Trebnjem, si lahko preberete na 5. strani današnjega časopisa v Trebanjskih iverih.

Mimica iz Novega mesta se je obrnila na nas, ker je prebrala, da zdravimo žulje. K članku o podražitvi stanarin bi ona odločno dopisala, da so povsem upravičene. Prepričana je namreč, da so družbena stanovanja prepoceni, zato

nima čisto nič proti, da se stanarine zvišajo, čeprav bo pri tem tudi sama prizadeta. Stanuje namreč v podnajemniški sobici s straniščem, ki ji gre cena navzgor skupaj s cenami družbenih stanovanj. Po novem bo zanj plačevala 910 din, njena plača pa znaša 2.600 din. »Ne zdi se mi prav, da nekdo lahko stanuje v dvosobnem stanovanju za 700 din (po novi ceni!) Družbena stanovanja dobivajo predvsem taki ljudje, ki ga pozneje niti po tako ugodni ceni ne morejo (nekateri tudi nočejo) plačati, zato dobivajo še subvencije. Moti me tudi, da delavci iz drugih republik tako hitro dobijo stanovanja. Mi, ki že 28 let plačujemo prispevke naši družbi za stanovanja, ki smo si na lastne stroške gradili hiše in nismo dobivali nobenih subvencij, pa jih ne dobimo, ker morda le za malo presegamo mejo.« Bralka je hotela samo opozoriti na drugo plat težav s stanovanji in prav bo, če bomo tudi mi še kaj napisali o tem.

V. L. z Blance je ponovno povabila novinarja v svoj kraj, kjer se z lastniki nekaterih zemljišč prepira zaradi polaganja asfalta. V petek so imeli na obisku občinsko inšpekcijo in upamo, da jim je uspelo dogovoriti se. Spore med sosedi je pač najlepše urejati doma, ne prek sodišča in tudi ne prek časopisov.

Četrtkovo dežurstvo je zaključila R. F. iz Metlike, ki nam je sporočila, da so na svetu tudi taki ljudje, ki delajo skodo po vrtovih, zastupljajo zelenje in kvarijo rože ter ponoči rogovilijo okrog hiše. Opozarja nepridiprava, ki ji ne da miru, da ji je dobro znano, kdo je, in da bo kmalu njegovo ime naznanila javnosti. Tudi to so tegobe naših bralcev. Morda na daleč le manjši žuljčici, a za lastnika prav velika nadloga! B. D.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.

NAMESTO SONČNE URE FRESKA — Pri čiščenju ene od domnevnih treh sončnih ur na dvoriščni fasadi novomeške proštije je restavratorec naletel na dobro ohranjeno fresko dvoglavega orla s krono in grbom na prsih. Fresko so te dneve dokončno restavriral in lepo dopolnili je zunanjo podobo proštije, ki se počasi obnavlja in pripravlja za visok jubilej — 500-letnico svojega obstoja. (Več o tem v prihodnji številki.)

PARI Z LJUBLJANSKE OHCETI MED TREBANJCI

Številni Trebanjci in obiskovalci iz drugih krajev trebanjske občine so v nedeljo, 1. julija, popoldne napolnili prostor pred zgradbo občinske skupščine v Trebnjem in bližnji park, da bi videli pare, ki so se dan poprej slovesno poročili na znameniti Ohceti v Ljubljani. Mladoporočenci iz jugoslovanskih republik in več drugih držav so se takole, kot je videti na posnetku, postavili na betonski ploščadi sredi parka, kjer jim je dobrodošlo zaželela Marija Cugelj, predsednica Turističnega društva Trebnje, nakar so vsakemu paru izročili košarico s koristnimi in tudi užitnimi spominki. Tistikrat je v Trebnjem potekal sejem domače obrti, v okviru katerega so bili doka zaposleni tudi kočijaži. (Foto: I. Zoran)

